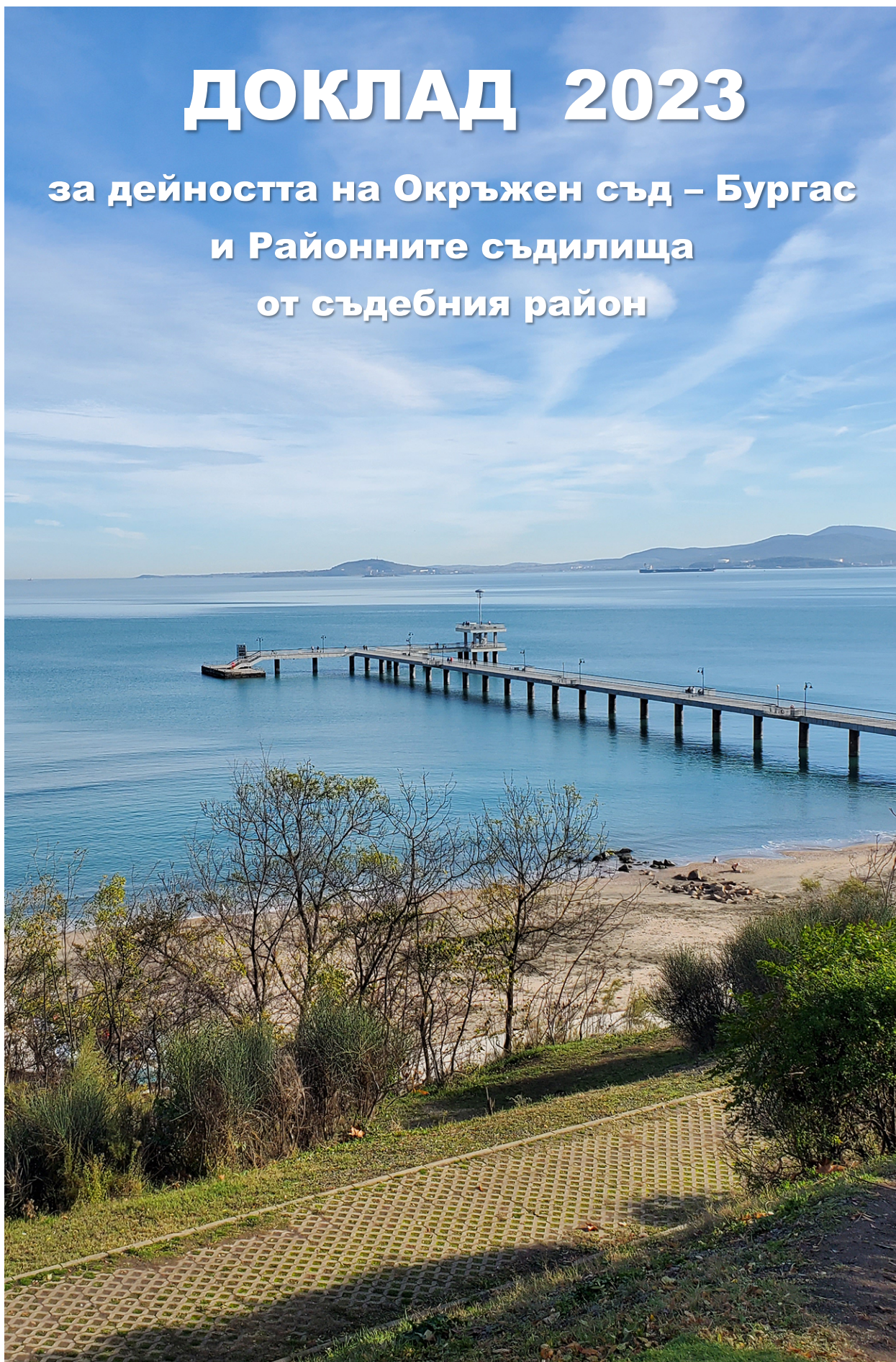

ДОКЛАД 2023

**за дейността на Окръжен съд – Бургас
и Районните съдилища
от съдебния район**

ПЪРВА ЧАСТ

1. Кадрова обезпеченост.

Бургаският окръжен съд е четвърти по брой на магистрати в страната, след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

Утвърдената щатна численост на Окръжен съд – Бургас към 01.01.2023 г. е 125 щ.бр., от които 45 щ.бр. магистрати (в това число 1 щ.бр. председател, 3 щ.бр. зам. председател, 37 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. мл. съдии) и 80 щ.бр. администрация.

Заетата щатна численост на Окръжен съд – Бургас към 01.01.2023 г. е 121 щ.бр., от които 43 щ.бр. магистрати (в това число 1 щ.бр. председател, 3 щ.бр. зам. председател, 37 щ.бр. съдии, 2 щ.бр. мл. съдии) и 78 щ.бр. администрация.

С решение на Пленума на Висш съдебен съвет по протокол № 2 от 25.01.2023 г., т.3, беше съкратена една щатна бройка за младши съдия в Окръжен съд –Бургас, считано от датата на освобождаване на една от двете длъжности „младши съдия“ с изтичащ срок по чл. 240 от ЗСВ през 2023 г. Изпратено е предложение до Пленума на ВСС за увеличаване на съдийския щат с **една щатна бройка–младши съдия**, която да бъде обявена на конкурс през следващата 2024 година.

През 2023 г. след успешно приключване на конкурс за повишаване в съда встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд-Бургас Радослава Маждракова.

И през 2023 г. кадровият проблем продължава да е актуален. Продължава командироването на съдии от Окръжен съд-Бургас в Апелативен съд-Бургас, поради неприключили конкурси. Това от своя страна налага попълване на заетия щат на Окръжен съд-Бургас с командироване на съдии от районните съдилища на мястото на командированите в Апелативен съд-Бургас. Един магистрат е в отпуск за отглеждане на дете.

Командированите съдии от Районните съдилища в Окръжен съд – Бургас през 2023 г. са:

- съдия Йорданка Майска от Районен съд - Несебър, командирована до 28.02.2023 г.;
- съдия Анна Щерева от Районен съд - Бургас, командирована до 10.10.2023 г.;
- съдия Красимира Донева от Районен съд - Бургас, командирована до 12.12.2023 г.;
- съдия Панайот Атанасов от Районен съд - Бургас, командирован цялата 2023 г.;

- съдия Моника Яханаджиян от Районен съд - Бургас, командирована до 01.06.2023 г.;
- съдия Мариела Иванова от Районен съд - Карнобат, командирована до 12.10.2023 г.;
- съдия Нася Япаджиева от Районен съд - Поморие, командирована от 01.03.2023 г. до 01.03.2024 г.;
- съдия Стоян Мутафчиев от Районен съд - Бургас, командирован от 01.06.2023 г. до 31.05.2024 г.;
- съдия Иван Дечев от Районен съд - Бургас, командирован от 11.10.2023 г. до 11.10.2024 г.;
- съдия Ивелина Мавродиева от Районен съд - Бургас, командирована от 13.10.2023 г. до 13.10.2024 г.;
- съдия Станимира Иванова от Районен съд –Бургас, командирована от 13.12.2023г за срок от една година.

Командировани съдии от Окръжен съд - Бургас в Апелативен съд -Бургас:

- съдия Калина Пенева е командирована до 28.02.2023 г.;
- съдия Кремена Лазарова е командирована до 31.03.2023 г. ;
- съдия Десислава Динкова е командирована цялата 2023 г. ;
- съдия Даниел Марков е командирован цялата 2023 г.;
- съдия Кирил Стоянов е командирован цялата 2023г.;
- съдия Янко Новаков е командирован цялата 2023 г.;
- съдия Даниела Михова е командирована от 01.03.2023 г. до 01.03.2024 г.;
- съдия Веселка Узунова е командирована от 01.04.2023 г. до 01.04.2024 г.

В периода от 04.07.2023 г. до 28.08.2023 г. в Районен съд-Несебър е командирован младши съдия Димитър Стоянов от Окръжен съд-Бургас. С решение на СК на ВСС от 11.07.2023 г. младши съдиите Димитър Стоянов и Кристиян Попов от Окръжен съд-Бургас са преназначени за съдии в Районен съд-Бургас, считано от 30.08.2023 г.

На 3 юли 2023 г. встъпиха нови двама младши съдии- Златомира Стефанова и Тихомир Рачев.

С оглед необходимостта от командироване на съдии от ОС-Бургас в АС-Бургас и съответно обезпечаване на отделенията в нашия съд с командировани магистрати, продължават да се командироваат районни съдии, главно от БРС.Във връзка с кадровата обезпеченост, основния проблем от години е един и същ - това е изключително бавното провеждане на конкурсите за повишаване от страна на ВСС.Продължават да са висящи вече две години и половина конкурсите за повишаване в Гражданско и Търговско отделение на АС, а три години и половина е висящ конкурсът за повишение в Наказателно отделение на АС. Проблемът очевидно не е изготвянето на атестациите на съдии, които не

бяха забавени от Апелативния съд, поне в нашия район. Поддържаме становището си, че няма никакви видими резултати от връщането на атестациите на ПАК в съдилищата, тъй като това не доведе до ускоряване на конкурсните процедури. Приключването на всички конкурси по нива, освен всичко друго, ще осигури и устройването на младшите съдии по места в районните съдилища и ще се постигне кадровото обезпечаване и на тази съдебна инстанция, която също е „пострадала“ от цялостното забавяне на конкурсните процедури. Посочването на този проблем постоянно в годишните доклади обаче не е последвано от никакъв реален резултат. Налице е голяма вероятност скоро да няма районни съдии, отговарящи на изискванията на закона за командироване в окръжен съд, тъй като при нас няма свободен съдийски щат, а на зает щат ЗСВ позволява командироване за срок само от една година, без право на повторно такова.

С Решение на ВСС от 3 май 2023г. бе дадено съгласие за трансформиране на една щатна бройка: „призовкар“ в щатна бройка: „съдебен деловодител“, която бе зета от 01.06.2023г. Считано от 01.10.2023г. бе преназначен призовкар от Районен съд-Бургас на същата длъжност в Окръжен съд-Бургас.

2. Структура на съда и организация.

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни и търговски дела. По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

2.1. Съдиите са разделени в три отделения:

- ✓ Наказателно, включващо съдиите, разглеждащи наказателни дела, I-ва и II-ра инстанция;
- ✓ Първо гражданско и търговско, включващо съдиите, разглеждащи граждански дела, I-ва инстанция и търговски дела и
- ✓ Въззивно гражданско отделение, включващо съдиите, разглеждащи въззивни и частни граждански дела.

Определени със заповед са 5 постоянни въззивни наказателни състава и 6 постоянни въззивни граждански състава. През годината се налагаше промяна на членове в съставите поради встъпване на младши съдии и командироване на други.

Съществена помощ на съдиите оказват съдебните помощници, които се справят много добре с възложените им задачи. Поддържаме тезата, че в областта на гражданското правораздаване следва да се предприемат законодателни изменения, които да позволяват съдебните помощници самостоятелно да извършват определени процесуални действия. Така, според

нас, ефективността им ще бъде по-голяма и ще се постигне резултат – висококвалифицирана съдебна администрация, която ще е от реална полза за съдиите. За съжаление, броят на съдебните помощници е твърде недостатъчен за голям съд като Окръжен съд- Бургас, за да се постигне максимален ефект от тяхната работа. С попълването на съдийския щат вече съотношението съдии/ съдебни помощници дори не е 5/1, ако се приеме, че това съотношение е оптимално. За да го постигнем трябва да бъдат назначени още двама помощници. Продължава практиката със заповед на административния ръководител съдебните помощници да се разпределят да помагат на съдиите по отделения за различен период от време- ротацията е на шестмесечие –за наказателно отделение и ежемесечно –за гражданско и търговско отделение. И през 2023 година продължи практиката по заповед на председателя на съда, при възникнала конкретна необходимост от преодоляване на забавянето при изписване на съдебните актове, съдебен помощник се „прикрепя“ да помага за известен период от време на конкретен съдия, имащ належаща нужда от това.

2.2. Към всяко отделение са създадени отделни деловодства:

- Към **I гражданско и търговско отделение** съществуват: 1. Деловодства „Първоинстанционни граждански дела“- шестима деловодители и „Търговски дела“- петима деловодители 2. „Фирмено деловодство“, в което се извършва дейността по регистрация на юридически лица с нестопанска цел, оставена в компетентността на окръжен съд и по издаване на удостоверения за пререгистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, като в него работи един деловодител. Всички служители към Първо гражданско и Търговско отделение са взаимозаменяеми. Предвид специфичната работа по дела по несъстоятелност продължава да функционира самостоятелно деловодство „Несъстоятелност“, като броя на служителите е двама. Посредством тази мярка се осигурява ускорена обработка, наложителна поради необходимостта от бързо произнасяне по този вид дела, по които законодателството е предвидило по-кратки срокове. Гарантира се също така по-добро обслужване и по-добра комуникация със синдиците.

- Към **Въззивно гражданско отделение** съществува деловодство ”Въззивни граждански и частни граждански дела”, в което се обработват всички въззивни и въззивни частни граждански дела в съда. В това отделение работят шест съдебни служители. Към всеки въззивен граждански състав е „прикрепен“ един постоянен деловодител, който обработва всички дела на състава – реорганизация, предприета още през 2017 г.

- Към **Наказателно отделение** съществува деловодство „Наказателни дела“- общо за първоинстанционните и въззивните наказателни дела и още едно деловодство „Досъдебно производство”. В деловодството работят четирима деловодители. Всички те са взаимозаменяеми.

Все с оглед постигане на целите срочност и качество на документооборота, в отделенията на съда и през 2023 г. е запазен отчетеният

като успешен екипен принцип на работа, въведен преди няколко години : съдия / състав от съдии/- деловодител – съдебен секретар.

Специализираната съдебната администрация включва **още следните служби:**

- „Регистратура”,
- „Регистратура- класифицирана информация”,
- „Архив”,
- „Съдебни секретари”,
- „Връчване на призовки и съдебни книжа”- обща за Районен и Окръжен съд, връчваща и съдебните книжа на Апелативен съд.

2.3. Общата администрация на съда включва: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, счетоводител-касиер, системни администратори, човешки ресурси, управител съдебни сгради. Администрацията се ръководи от съдебен администратор, а отделните служби се ръководят от завеждащи служба.

За поредна година отчитаме, че заемаме едно от последните места в национален мащаб в **съотношението служители/магистрати**. Съотношението между съдии и служители за първото полугодие на 2023 година продължава да е 1/1,78, което е под средното за страната; на равно с Варненски окръжен съд и след нас е само Софийския окръжен съд със съотношение 1/1,75. Независимо от това сме създали оптимална организация на работата, което позволява нормалното функциониране на съда и с наличните съдебни служители. Това не означава, че не се налага да се помисли за по-добра кадрова обезпеченост със служители, най-вече след въвеждането на ЕИСС, която увеличи обема на ежедневната работа на деловодителите. От друга страна, изискването на създаване на електронен образ на всяко дело изисква също повече служители и по-добра техническа обезпеченост, тъй като често става дума за голям обем от материали по отделните преписки, които следва да се сканират и приобщат към електронната папка на делото.

Проблем при набиране на кадри за съдебната администрация също е липсата на квалифицирани, обучени за работа в съдебната система кандидати. Особено трудно е намиране на подходящи кандидати за съдебни секретари и системни администратори. Продължава да е незаета една бройка за системен администратор. Значение има също размерът на трудовото възнаграждение и характера на самата работа. Проблем е и липсата на помещения, където да бъдат устроени новоназначените служители, тъй като сградата се оказва малка за увеличаващия се брой на работещите във всички институции, намиращи се в нея.

При бъдещи възможности за увеличаване на служителския щат, подходящо би било и за длъжността деловодител, и за длъжността съдебен секретар да се обявяват еднакви изисквания, с оглед евентуална вътрешна трансформация на длъжности и пълна взаимозаменяемост при необходимост. Следва също да се има предвид непрекъснато променящото се законодателство, усложненото администриране в съответствие с процесуалните

законали, внасяните много нови изменения и отговорности за съдилищата, които, взети заедно, са причината, налагаща обезпеченост с достатъчен брой съдебни служители.

Към Окръжен съд – Бургас функционира Пресофис, който обслужва също Районен съд – Бургас и останалите седем районни съдилища. Интересът към дела на Окръжен съд- Бургас и районните съдилища е почти ежедневен, предвид обществената им значимост и отзвук. Голям е броят на мерките за неотклонение, които много често са с повишен обществен интерес. Служителят в Пресслужбата на съда изготвя ежемесечен график на наказателните дела от общ характер и наказателните дела от административен характер, насрочени за разглеждане в открити съдебни заседания от Окръжен съд - Бургас, който се публикува в началото на всеки месец на сайта на институцията, а при постъпване на дела по досъдебно производство, представляващи обществен интерес, уведомява медиите своевременно. Пресцентърът на съда прави ежедневен анализ на публикациите в медийното пространство, адресирани към работата на институцията.

2.4. Материална база. Съвременни технологии и нови програми. Финансова обезпеченост.

За поредна година ще отчетем, че Бургаски окръжен съд разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности. Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите -членки.

Обновена бе част от техниката на съда:

- ✓ Закупени са 4 МФУ;
- ✓ 1 NAS сървър;
- ✓ 10 бр. принтери;

През 2023г., бе сменена дограмата на кабинетите, фойетата и санитарните помещения в съдийския коридор, което безспорно подобри битовите условия за работа.

Интернет страницата на съда периодично се обновява с публикуване на седмичен и дневен график на съдебните заседания, промени в организацията на обслужването и друга важна информация за работата на съда. Ежедневно на Web- сайта на Окръжен съд-Бургас се публикуват всички постановени съдебни актове. В Web-страницата на съда съществува „електронна кутия за предложения и сигнали“, която дава възможност на гражданите да отправят въпроси и да дават предложения. Поддържат се технологии за управление на информацията и електронна система за управление на делата, програмата за безхартиен обмен на данни между БОС, БРС, АРС, ПРС, НРС, ЦРС, СрРС, КРС, МТРС и Апелативен съд-Бургас.

За нуждите на съда продължават да се използват:

- Вътрешен мейл сървър с адреси за всеки магистрат и служител
- Вътрешна директория, в която се публикуват полезни материали, практика, заповеди, графици и др.
- Правно информационна система, до която имат достъп всички
- Счетоводна софтуерна система

От 2019 г. Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) е в реална експлоатация, а от 27.03.2023 г. стартира обновения Единен портал за електронно правосъдие, който предлага нови функционалности и предоставя възможност за регистриран достъп до пълната електронна папка на съдебните дела, включително и всички съдържащи се в делото на съда документи. Порталът предоставя нови възможности за извършване на процесуални действия и искания за удостоверителни изявления в електронна форма чрез електронни услуги за гражданите и бизнеса – инициране на съдебни дела, подаване на документи по вече образувани съдебни дела, връчване на книжа на граждани, адвокати и лицата по чл. 50, ал. 5 и чл. 52 от ГПК по изцяло електронен път с вградена услуга за удостоверяване на точното време на връчване.

За периода от 27.03.2023 г.- 31.12.2023 г. в Окръжен съд Бургас са постъпили чрез Единния портал за електронно правосъдие 808 броя документи – съпровождащи и инициращи. Така се осигури не само по-бърза комуникация и по-ефективна възможност за взаимодействие със съда, без да се изисква присъствие, но и отпадна необходимостта от снемане на електронен образ на постъпилите документи, което доведе до съкращаване значително на необходимото време за обработка на документа от входирането му до докладването на съдията. Значително нарасна броят на подадените заявления за отдалечен достъп до делата, което е доказателство за ползите от тази функционалност. Нараства, макар и с по-бавни темпове, броят на адвокатите и страните заявили получаване на призовки и съобщения чрез Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП). В тази връзка може би трябва да се обмисли от законодателя задължително връчване на адвокат само на електронен адрес, което ще ускори процедурата по връчване на призовки и съобщения.

С въвеждането на оптимизирания ЕПЕП и с цел недопускане на случаи „дела с ограничен достъп“ да стават видими за лица, на които не е разрешено запознаване с тях е необходимо да се поставя индикатор „ограничен достъп“ на делата. В тази връзка е издадена заповед, с която са утвърдени Вътрешни правила за поставяне на индикатори „ограничен достъп“ към инициращия документ и към делото, в която са дефинирани предметите на делата, които следва да се ограничат.

Към края на 2023 г. приключи подготовката и се очаква стартиране на виртуален ПОС терминал, чрез който ще се осигури възможност за онлайн заплащане на държавни такси за Окръжен съд – Бургас във връзка с образуване

и движение на делата чрез ЕПЕП. Така ще се създадат допълнителни условия за подобряване достъпа на граждани и юридически лица до е-правосъдие.

Гражданите и техните представители по делата, които имат предоставен достъп до електронната папка на делото, по което са страна, могат да изтеглят и разглеждат пълния набор от документи. В съда отдавна е въведено сканиране на всички документи по делата /без тези по досъдебното производство/, както и присъединяване на електронните документи, постъпили чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) и чрез електроните пощи на съда. Така се осигурява пълно съответствие на електронната папка на делото с хартиеното досие.

През м.ноември 2023 г. бяха актуализирани индексите на съдебните актове, върнати от инстанционен контрол, съобразени с Правила за определяне и поставяне на индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка и от производствата за възобновяване по наказателни дела, приети с решение по протокол №45/14.12.2021 г., изм. с решение по протокол №2/25.01.2022 г. Всички индекси за 2022 г и 2023 г., въпреки големия обем, бяха навременно въведени в ЕИСС, преди изготвяне на годишната статистика.

Чрез изградената интеграция на ЕИСС с Единната електронна система за правна помощ (ЕЕСПП) на Националното бюро за правна помощ (НБПП) се осъществи изцяло електронен обмен на исканията за допускане на правна помощ, определянето на адвоката и връщане на информацията по електронен път.

През 2023 г. се разработи и внедри система на софтуер за ускорено създаване и възпроизвеждане на актове и други документи чрез диктовка и автоматично конвертиране на гласов запис в текст „Voice to text”. Тя има за цел да подобри ефективността и ефикасността в работата на магистратите. Това ще спомогне за ускоряване на процеса по дигитализация. Обучени за работа със системата бяха съдебни служители и магистрати.

С внедряване на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС) през 2022 година в Окръжен съд - Бургас се извърши реорганизация на целия процес по изготвяне, изпращане, приемане, връчване, както и отразяване на призовки, съобщения и уведомления по дела на Окръжен съд - Бургас и на външни съдилища. В ЕИСС стана възможно автоматично райониране и насочване на призовките, още на етапа на тяхното изготвяне, както и движението им между съдилищата през системата. И през 2023 г. продължи използването на мобилно приложение за призовкар на ЕИСС. Това осигури бързо и коректно отразяване в ЕИСС, включително записи за GPS координати на връчването. Всички призовки и съобщения се сканират и така се прибавя електронен образ в системата по конкретното дело. На практика, това доведе до възможност за съда - издател на призовките да получи информацията за

връчването им, както и сканирания образ преди хартиеният екземпляр да се е върнал в съответния съд.

Бюджетната сметка за 2023 г. на Окръжен съд –Бургас е 9 119 232 лв., след извършени корекции с решения на ВСС, действително изразходвани са 8 907 935 лв., като от тази сума издръжката е 539 596 лв. През 2023 г. ОС- Бургас е събрал приходи в размер на 1 508 051 лева. Продължава да стои сериозният проблем със събирането на вземанията на органите на съдебна власт, които са в значителен размер. Председателят на съда е в обективна невъзможност да следи производствата по всички изпълнителни дела в цяла България, по които вискател е ОС –Бургас, да обжалва действия на съдебните изпълнители и да извършва всички други действия, необходими, за да се движат изпълнителните дела и да се събират ефективно вземанията на съдебната власт. Това е така, независимо от взетото на Пленум на ВСС решение, с което се упълномощиха административните ръководители да представляват ВСС при събиране на вземанията на съдебната власт. Ако целта е да постигне събираемост на вземанията, следва да се предвиди служител, който да се занимава изключително с изпълнителните дела. Налице е пълно бездействие и на НАП, при събиране на тези вземания, които в голямата си част накрая се погасяват по давност.

Политиките, правилата и процедурите, регламентиращи дейността на Окръжен съд – Бургас са систематизирани в Система за финансово управление и контрол, която е въведена за първи път в съда през 2006 г., в изпълнение на изискванията на Регламент № 1083 на ЕС, на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, както и подзаконовите нормативни документи. Въведените вътрешни правила и политики са в процес на постоянна актуализация, предвид промените в нормативната уредба в областта на финансово-счетоводната дейност, трудовото и осигурително законодателство, Закона за съдебната власт или в резултат на изпълнение на решения на Висшия съдебен съвет.

За подобряване на финансовото управление и контрол в Окръжен съд - Бургас, във връзка със Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, бяха предприети следните действия, насочени към развитие и подобряване на работата:

-със Заповед № 1481/30.12.2022г. на Административния ръководител – председател на съда е утвърден План за действие за 2023 г.;

-със Заповеди № 56/16.01.2023 г. и 59/19.01.2023г. на Административния ръководител – председател на съда бе актуализиран Риск-регистъра на Окръжен съд – Бургас;

-със Заповед № 202/27.02.2023 г. на Административния ръководител – председател на съда са утвърдени нови Вътрешни правила за определяне и

изплащане на възнаграждения на вещи лица от бюджета на съда и от сметката за чужди средства;

-със Заповед № 308/27.03.2023 г. на Административния ръководител – председател на съда са утвърдени нови Вътрешни правила за изплащане на разходите за командироване (пътни, дневни и квартирни) на вещи лица и свидетели в Окръжен съд-Бургас от бюджета на съда;

-със Заповед № 309/27.03.2023 г. на Административния ръководител – председател на съда са утвърдени нови Вътрешни правила за командироване на магистрати и съдебни служители в Окръжен съд-Бургас от бюджета на съда;

-със Заповед № 362/05.04.2023 г. на Административния ръководител – председател на съда са утвърдени Вътрешни правила за поставяне в ЕИСС на индикатори към инициращ входящ документ и дело в Окръжен съд-Бургас;

-със Заповед № 1262/06.11.2023 г. на Административния ръководител – председател на съда е изменена и допълнена Счетоводната политика на Окръжен съд-Бургас;

В Окръжен съд - Бургас и през 2023 г. се осъществи стриктно спазване на утвърдените Вътрешни правила за поемане на ангажименти. Целта на правилата е осъществяване на контрол върху всеки сключен договор, както и коректно отразяване и представяне на данните за поети ангажименти от БОС пред ВСС. Поемането на всеки ангажимент, сключване на договор и тяхното изпълнение е съобразено с утвърдената бюджетна сметка на Окръжен съд – Бургас за 2023 г. и се извършва след съгласуване с главния счетоводител - за наличие на бюджетни средства, със съдебния администратор - за преценка на законосъобразността, целесъобразността и одобрение на разхода, както и с Административния ръководител за решение относно поемане / реализиране на ангажимент.

През 2023 г. Окръжен съд – Бургас за поредна година, проведе политика на строга финансова дисциплина в съответствие с чл. 3, ал. 1 от ЗФУКПС и осъществи стриктен контрол върху извършваните разходи от гледна точка на законосъобразност, целесъобразност и икономичност, във връзка с чл. 86, ал.1 от ЗСВ. В изпълнение на утвърдената бюджетна сметка на съда за 2023 г. и утвърдените от ВСС Указания относно изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2023 г., Окръжен съд – Бургас предприе отново незабавни мерки за съкращаване на разходите до минимум. В тази връзка са издадени следните заповеди на административния ръководител: Заповед № 937/24.08.2023 г. относно въведен лимит на телефонните услуги; 918/22.08.2023 г. относно определените разходи за карти и билети - градски транспорт на призовкарите при БОС; Заповед № 938/24.08.2023 г. относно прецизиране разходите на ел. енергия и консумативи на ползваните копирни устройства; Заповед № 939/24.08.2023 г. относно използването на служебните автомобили в границите

на населеното място. Заплащането на командировъчните суми и през 2023 г. се извърши в рамките на ограничения месечен лимит.

По заповеди от 28.06.2023 г. и от 05.01.2024 г. на Председателя на съда беше определена комисия, която извърши проверка за спазване на ЗЗЛД и Вътрешните правила на съда при заличаване на личните данни в публикуваните съдебни актове на интернет страницата на съда, през периодите 01.01.2023 г.-30.06.2023 г. и 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г. Проверката се извърши чрез репрезентативна извадка от публикуваните съдебни актове по 20 граждански (5 граждански - I-ва инстанция; 5 въззивни граждански; 5 частни граждански – II-ра инстанция и 5 търговски дела) и 20 наказателни, всички избрани на случаен принцип. Не бяха констатирани съществени пропуски при обезличаване на съдебните актове, които подлежат на публикуване.

3.Инициативи, събития и обучения

Ръководството на Окръжен съд - Бургас отговаря на съвременните комуникационни изисквания, като се стреми непрестанно да обучава магистрати и съдебни служители и постигането на екипна ангажираност. Съдът продължава да работи за повишаване на знанията и уменията по публична и кризисна комуникация; да подобрява диалога между институцията и външните публики - потребители на съдебни услуги, граждани, журналисти. В Окръжен съд – Бургас бе създадена „Структура за управление на риска“, която ще продължи своята дейност по мониторинг на възникване на кризисни ситуации в съда, мерки по утвърдения Унифициран кризисен план за комуникация на органите на съдебната власт.

3.1. Събития, инициирани и с участието на Окръжен съд - Бургас, популяризиращи дейността на институцията

Окръжен съд – Бургас проведе годишното си отчетно събрание през м. март 2023 г. Ръководството на съда отчете резултатите от своята дейност и направи анализ на разгледаните дела от съда през 2022 г. Докладът е публичен и е публикуван на интернет-страницата на съда: <https://burgas-os.justice.bg/bg/2947>. Институцията се стреми винаги прозрачно да отразява своята дейност пред обществеността.

Заместник - председателят на Окръжен съд - Бургас и ръководител на "Наказателна колегия" на институцията, съдия Яни Гайдурлиев, участва на 16.02.2023 г. в публичен форум, представящ работата на ОД на МВР - Бургас и добрата комуникация между институциите.

Окръжен съд - Бургас бе домакин на работна среща на тема: "Промени в Закона за медиацията - новата роля на адвокатурата", организирана от Висшия съдебен съвет на 15.03.2023 г. Присъстваха Даниела Марчева, член на ВСС и

инициатор, адвокати от Адвокатска колегия - Бургас, съдии от Бургаския апелативен район. Целта на срещата бе обсъждане статутът на съдебната медиация. Бяха дискутирани въпроси, свързани със създаването на съдебните центрове за медиация, ролята на съдебните медиатори и адвокатите, с оглед промените в Закона за изменение и допълнение на Закона за медиацията. Един от тези медиационни центрове функционира именно в Окръжен и Районен съд - Бургас.

Заместник - председателят на Окръжен съд - Бургас, съдия Вяра Камбурова участва на 19.04.2023 г в церемония по награждаването на отличилите се есета от конкурса за наградата на декана на Центъра по юридически науки на Бургаски свободен университет. Акад. проф. д.ю.н. Атанас Семов, съдия в Конституционния съд на Република България изнесе лекция на тема: "Право и национален характер".

Окръжен съд – Бургас посрещна 11 европейски магистрати – районни и окръжни съдии и прокурори от Германия, Испания, Италия, Франция, Литва и Румъния по Програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение, 03 - 07 юли 2023 г. Съдебната институция е активен участник в обменната програма вече няколко поредни години.

3.2.Обучения на съдии и съдебни служители; регионални обучения, организирани от съда и семинари

Окръжен съд - Бургас съдейства на Съюза на юристите в България при организацията на семинар на тема: "Давност и реабилитация. Практически проблеми", на 11 юни 2023 г., Съдебна палата - Бургас. Гост - лектор на събитието бе Румяна Илиева, съдия в Апелативен съд - София.

В Окръжен съд - Бургас на 18.10.2023 г се проведе обучение на съдии и съдебни служители, с участието на магистрати от Бургаския апелативен район, във връзка с проекта "Разработка и внедряване в съдебната система на софтуер за ускорено създаване и възпроизвеждане на актове и други документи чрез диктовка и автоматично конвертиране на гласов запис в текст и съпътстващи системи за обработка".

През 2023 г. по покана от Председателя на КПКОНПИ, председателят на съда Р.Темелкова и заместник-председателя Я.Гайдурлиев участваха в семинар на тема „Прилагане на специални разузнавателни средства спрямо лица, заемащи висши публични длъжности по смисъла на чл.6 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Изготвяне от дирекцията по чл.16, ал.2 от ЗПКОНПИ на искания по реда на закона за електронните съобщения“.

Участие в национален семинар по покана от Фондация „Право и Интернет“, взеха съдиите от Окръжен съд-Бургас- Яни Гайдурлиев, Георги Пепеляшев, Светлин Иванов и Георги Иванов. Семинарът е посветен на теоретичните и практически аспекти относно доказателствената стойност на електронните доказателства.

Съдиите Петя Кр.Георгиева и Георги Иванов участваха в обучение, организирано от НИП на тема: „Организирана престъпна група-характеристика. Специфики при разследването и доказването на престъпните състави по чл.321 от НК.Актуални проблеми и предизвикателства в производствата с предмет ОПГ“.

По покана на директора на ГДБОП-МВР за участие в семинар на тема „Подобряване на взаимодействието между органите в борбата с транграничната организирана престъпност, при използване на способа „Служител под прикритие“, през м.юни 2023 г. участие взеха председателя и заместник-председателя Яни Гайдурлиев.

Магистрати от ОС –Бургас взеха участие и в семинар, организиран от НИП на тема „Приложение на Европейската конвенция за правата на човека на национално ниво и в практиката на Европейския съд по правата на човека“, което НИП организира в сътрудничество със съдията от ЕСПЧ Йонко Грозев.

Обучението се организира по проекта на НИП „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори , следователи и други представители на професионалната общност“, осъществяван с подкрепата на Програма „Правосъдие“ на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г., Програмна област 21 „Ефективност и ефикасност на съдебната система, укрепване на върховенството на закона“.

Съдии от Окръжен съд-Бургас взеха участие в обучение на тема „Престъпления от омраза: защита на гражданите срещу расизъм, хомофобия, трансфобия и сексизъм“ с лектор доц.д-р Ива Пушкарова- преподавател в СУ „Св.Климент Охридски. Обучението беше организирано от Апелативен съд-Бургас, съвместно с НИП.

В обучителни курсове в НИП „Задължителна текуща квалификация на съдии при повишаване от районно на окръжно ниво“ участваха съдиите Елеонора Кралева и Радостина Иванова.

По покана от директора на НИП за участие във втората сесия на Форума по права на човека на НИП, организирано съвместно с Норвежката съдебна администрация в изпълнение на проект „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори, следователи и други представители на професионалната общност“, участие взе председателя на съда.

Съдии и съдебни служители от Окръжен съд-Бургас взеха участие в „Зонално съвещание на съдиите и съдебните служители от районите на Апелативен съд Бургас и Апелативен съд Варна“, организирано по Проект „Правосъдие през 21 век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, по договор № BG05SFOP001-3.006-0001-C01, финансиран от ОП „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Председателят на съда участва в присъствено обучение за съдии, прокурори и следователи на тема: „Съдът, обществото и медиите. Психология на общуването“, организирано от НИП по Проект „Правосъдие през 21 век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, по договор № BG05SFOP001-3.006-0001-C01, финансиран от ОП „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

През 2023 г. съдия Таня Евтимова беше командирована до гр.Хага, Нидерландия за участие в учебно посещение „The Hague Conference on Private International Law“, изпълнявано от Европейската мрежа за съдебно обучение в рамките на Програмата за обмен на съдебни органи 2023 г.

През м.ноември съдия Дарина Костова участва в семинар на тема: „Отнемане на незаконно придобито имущество. Решенията на Европейския съд по правата на човека и предизвикателствата пред националната съдебна практика“, организиран от НИП.

3.3. Медийни изяви

През последните години дебатът за съдебната реформа е във фокуса на общественото внимание, което мотивира ръководството на съда да провежда

инициативи, водещи до разбиране на работата и ролята на съдиите в процеса на правораздаване. Целта е да се повиши обществената информираност относно структурата и дейността на органите на съдебната власт. Председателят на съда представи концепцията си за управление на съда, по повод кандидатурата си за втори мандат, пред информационния сайт "Флагман. бг" на 15.03.2023 г.

Административният ръководител на Окръжен съд - Бургас представи целите и значението на Образователната програма "Съдебната власт - информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури" и дейността на органите на съдебната власт пред регионални медии - БНР - Бургас, "Флагман бг" през м. април 2023 г. Медийните инициативи са част от информационна кампания, провеждана от Висшия съдебен съвет, относно популяризация на Програмата.

Пресофисът, ситуиран към Окръжен съд- Бургас, обслужващ и Районен съд – Бургас, продължи да координира работата с медиите ежедневно, да предава информация за дела и събития, случващи се и организирани от двата съда. Експертът „Връзки с обществеността“ продължи да прави ежедневен анализ на публикации и национални изследвания относно работата на съда в медийното пространство; да предоставя информация на журналистите по дела с обществен интерес, като ги информира за провеждането на съдебни заседания.

3.4. Инициативата „Ден на отворени врати“

Окръжен съд – Бургас организира информационната кампания „Ден на отворени врати“ в няколко поредни инициативи през отчетната 2023 г. Мотото на кампанията бе „Открито за съдебната власт – 145 години Окръжен съд – Бургас“. С поредицата проведени събития институцията отбеляза 145 години от своето създаване, като приема за начална дата – 24 август 1878 г., полагаането на основите на съдебната система след Освобождението на България, когато княз Дондуков – Корсаков утвърждава „Временни правила за устройството на съдебната част“ в Княжество България. По силата на тези правила се създават окръжните съдилища.

Първите две информационни кампании „Ден на отворени врати“ на Окръжен съд – Бургас бяха проведени на 27 януари 2023 г. и на 28 февруари 2023 г.

На 27 януари 2023 г., Окръжен съд – Бургас, съвместно с Районен съд – Бургас и Районна прокуратура – Бургас посрещнаха ученици от четвъртите класове на ОУ „Петко Р. Славейков“ и представиха работата на съда и прокуратурата. В инициативата се включи адвокат от Адвокатска колегия –

Бургас. Окръжен съд – Бургас продължи да се стреми да реализира информационната кампания „Ден на отворени врати“ в добро взаимодействие с представители на другите власти и различни обществени организации.

Втората проведена информационна кампания, на 28 февруари 2023 г., представи симулативен процес по приказката „Зайовата къща“, разигран от учениците от четвърти клас на ОУ „Петко Р. Славейков“, които проведоха и интерактивен урок по право. Гости на съда в тази инициатива бяха още преподаватели и ученици от Пето ОУ „Митьо Станев“, гр. Ст. Загора, ОУ „В. Левски“, гр. Хисаря и ОУ „Хр. Смирненски“, с. Строево.

На 22 март 2023г Окръжен съд – Бургас, съвместно с Районен съд – Бургас и Младежки международен център – Бургас организира симулативен наказателен процес „Силата на правото“. В тази информационна кампания се включиха ученици от пет бургаски училища – ППМГ „Акад. Н. Обрешков“, АЕГ „Г. Милев“, НЕГ „Гъоте“, ПГКПИ – гр. Бургас и представители от паралелката „Съдебна администрация“ на ОУ „Й. Йовков“.

През м. март и м. април 2023 г. Окръжен съд – Бургас посрещна в Съдебна палата – Бургас ученици от ПГРЕ „Георги С. Раковски“ и ПГЕЕ „Константин Фотинов“.

През м.април 2023г в Окръжен съд – Бургас беше открита изложба под надслов „Моралът е доброто“ в Съдебна палата - Бургас, с авторски фотографии на доц. д-р Кристиан Таков.

3.5. Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

Окръжен съд – Бургас, съвместно с Районен съд – Бургас продължи да работи за реализирането на събития, инициативи и изнасянето на лекции по съдебни теми в рамките на Образователната програма на ВСС „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ и през учебната 2022/2023 г. Лекторите - съдии изнесоха активно открити уроци в прогимназиалните и гимназиални випуски на бургаските училища, в часовете на класа и по предметите „Философия“ и „Гражданско образование“, в тематично ориентирани клубове на училищата.

Образователната програма бе насочена и към по-малките ученици от началните випуски, които също следва да получат начална и достъпна информация за съдебната власт и дейността на магистратите. Двата съда продължават да са партньори на СУ „Йордан Йовков“ – Бургас при подготовката на кадри с профил „Съдебна администрация“. По програмата ученици от XII клас на бургаските гимназии посещаваха открити съдебни заседания и дискутираха съдебните процеси със съдиите - докладчици.

Окръжен съд – Бургас успешно си партнира през изминалата година с общински институции като Общинския съвет по наркотични вещества – гр. Бургас, Младежкия международен център – Бургас, Сдружение „Младите лекари на Бургас“, което е показател за добър диалог между различните власти в насока информираността на младите хора.

И през учебната 2022/2023 г., медиатори от Центъра за медиация към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас отново се включиха като лектори в Програмата и популяризират медиацията като процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове. Част от събитията, реализирани в рамките на кампанията „Ден на отворени врати“ на двете съдебни институции, се припокриват с концепцията на Образователната програма и са част от нейното приложение.

Студенти по право от Бургаски свободен университет продължиха да осъществяват студентските си практики в Окръжен съд - Бургас.

Образователната програма на Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас обхвана 1000 ученици през учебната 2022/2023 г. В рамките на програмата бяха включени 9 бургаски гимназии, 1 средно училище, специализирано в подготовката на съдебни кадри и 3 основни училища. Това са Немска езикова гимназия „Гьоте“; Английска езикова гимназия „Гео Милев“; Природоматематическа гимназия „Проф. Никола Обрешков“; Гимназия с преподаване на романски езици „Георги С. Раковски“, Професионална гимназия по компютърно програмиране и иновации, ПГЕЕ „Константин Фотинов“, ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров“, ПГСАГ „Кольо Фичето“, Професионална гимназия по механоелектротехника и електроника – гр. Бургас, Средно училище „Йордан Йовков“, – паралелките с профил „Съдебна администрация“, ОУ „Петко Славейков“, ОУ „Александър Г. Коджакафалията“, ОУ „Братя Миладинови“.

Административният ръководител на Окръжен съд – Бургас подписа споразумение за сътрудничество със СУ „Йордан Йовков“, подготвящи кадри за съдебната администрация. Ученици от втори випуск с профил „Съдебна администрация“ гостуваха в Съдебна палата – Бургас и бяха посрещнати от председателя на съда.

Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, съвместно с Районна прокуратура – Бургас на 27.01.2023 г посрещнаха четвъртокласници от ОУ „Петко Славейков“ в Съдебна палата – Бургас на 27.01.2023 г.;

На 29.06.2023 г. се проведе среща на председателя на съда, окръжния съдия Симеон Михов и медиатора Николай Тотев с ученици от ОУ „Братя Миладинови“, които бяха запознати с работата на съда и процедурата медиация.

Всички проведени инициативи, открити уроци, посещения на ученици, събития, снимкови материали, са публикувани на интернет – страницата на Окръжен съд – Бургас в специално създадена рубрика „Образователна програма“, достъпна тук: <https://burgas-os.justice.bg/bg/news7>.

3.6. Приложение на медиацията

През 2023 г. Центърът за медиация и спогодби към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас продължи своята дейност. 41 са вписаните медиатори - експерти, които осъществяват спогодби към Центъра за медиация и спогодби на двата съда. Медиаторите са с различни професии – адвокати, психолози, педагози, инженери и др.

През 2023 г. бяха приети промени в ЗМ и ГПК, с които се въведе задължителната съдебна медиация по някои категории дела. Представители на Висшия съдебен съвет проведоха поредица от срещи с представители на адвокатските колегии в страната. През м. март 2023 г. Окръжен съд – Бургас бе домакин и съорганизатор на първата проведена такава среща. Новата роля на адвокатурата, обусловена от промените в законодателството, дискутираха в Съдебна палата – Бургас представители на съдебната власт – Даниела Марчева, член на ВСС, магистрати и адвокати.

Административните ръководители – председатели на Окръжен съд – Бургас, Росица Темелкова и на Районен съд – Бургас, Евгени Узунов, като ръководители на Центъра за медиация и спогодби към двата съда, проведоха работна среща с медиаторите от Центъра на 11.10.2023 г. Бяха обсъдени въпроси с принципите на провеждане на задължителна медиация в съдилищата, съобразно новите законодателни промени.

Окръжен съд – Бургас продължи да води проактивна политика и по отношение на популяризирането на спогодби сред обществеността и младите хора на Бургас. Темата е част от лекционния курс на Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

Центърът за медиация и спогодби към Окръжен съд – Бургас и Районен съд - Бургас се помещава в Съдебната палата – Бургас, където се провеждат процедурите по медиация между страните и медиаторите към Центъра.

3.7. Интернет – страница на съда

Интернет - страницата на Окръжен съд – Бургас се актуализира ежедневно, като отговаря на въведените стандарти на Единната информационна система на съдилищата в страната. Информацията на сайта на съдебната институция представя графика на насрочените съдебни заседания; новини за проведени дела с обществен интерес; публикуване на съдебните актове; отразяване на реализирани инициативи и събития и друга значима за съда информация.

4. Изключителна компетентност на Председателя на Окръжен съд- Специални разузнавателни средства.

Общият брой на исканията за прилагане на СРС през 2023 г. е **240 (при 222 за 2022 г. и 121 за 2021 г.)**. По тях са дадени **173** първоначални разрешения, **32** разрешения за продължаване използването на вече разрешени СРС и **16** броя разрешения в срока на вече дадено разрешение. Постановени са **18 отказа**. Дадени са 7 разрешения с декларации по чл.173, ал.5 от НПК и по чл.12, ал.2 от ЗСРС по искане на ОП-Бургас и по искане на ОД МВР-Бургас.

За сведение: разрешенията (първоначални) СРС през предходните три години са **111 за 2022 г. , 77 за 2021 г. и 74 за 2020 г.**

До 31.12.2023 г. са постъпили общо **118** веществени доказателствени средства.

Внесени през 2023 г. в ОС - Бургас досъдебни производства с ВДС, са общо по 9 дела:

- с обвинителен акт и със споразумение - по 5 НОХД;
- частни наказателни дела - по чл. 64 НПК - 1 дело и по чл. 65 НПК - 3 дела.

5. Независимост на съда. Проверки, извършени през годината на Окръжен съд- Бургас. Сигнали и жалби от граждани.

През 2023 г. не бяха констатирани нерегламентирани опити за упражняване на влияние върху съда. През годината са проведени 6 Общи събрания на съдиите, на които са приети решения по различни въпроси в рамките на компетентността по чл.85 от ЗСВ:

-решение по предложение от Административния ръководител-председател на Районен съд– Бургас за освобождаване на съдебни заседатели;

-решение за избор на нови членове на Комисията по професионална етика, с мандат 04.04.2023 г.- 04.04.2027 г .

-определяне броя на съдебните заседатели в районните съдилища от района на Окръжен съд-Бургас за мандат 2024 г.- 2027 г.

-решение относно разходването на средствата за СБКО за 2023г. в размер на 3% процента от средствата за основни работни заплати съгласно Решение на Пленума на ВСС по т.4.3. от извлечение по Протокол № 11 от 31 март 2022 г .

-определяне броя на съдебните заседатели в Районен съд-Айтос за мандат 2024 г.- 2027 г.

-доклад за дейността на Окръжен съд-Бургас и Районните съдилища от района за 2022 г.

-изслушване на основание чл.85, ал.3, т.2 от ЗСВ на и.ф. Административния ръководител-председател на Окръжен съд-Бургас Росица Темелкова, кандидат за длъжността Административен ръководител-председател на Окръжен съд-Бургас- втори мандат.

-решение за отчисляване на 0,1% от средствата за СБКО, начислявани върху средствата за основна заплата в органите на съдебна власт, съгласно решение на Пленума на ВСС по т.5 от извлечение по протокол №22 от 17.08.2023 г. , считано от 01.08.2023 г.

-избор на съдебни заседатели за Районните съдилища в гр.Айтос и гр.Карнобат.

Проведено е едно събрание със съдиите от Въззивно гражданско отделение за обсъждане на тълкувателно дело №2/2023 г. на ОСГТК на ВКС.

През 2023 г. в Окръжен съд-Бургас са извършени две проверки от ИВСС:

1. Дистанционна тематична проверка относно практиката на съда за вида дела (граждански и търговски), които се образуват по предявен иск с правно основание чл.432, ал.1 КЗ- пряк иск на увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност и за процесуален ред, по който са разглеждани производствата по тези дела по Заповед № ТП-23-2 от 14.08.2023 г. на главния инспектор на ИВСС. Провереният период е от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г. Към настоящия момент не е постъпил акт за резултатите от тази проверка.

2. Комплексна планова проверка по организацията на административната дейност, образуването, движението и приключването на наказателни дела за 2021 г. и 2022 г., възложена със Заповед №ПП-23-21 от 26.06.2023 г. на главния инспектор на ИВСС. Проверката бе извършена от 03.07.2023 г. до 07.07.2023 г.

Въз основа на направените изводи, ИВСС дава една препоръка, а именно:

Председателят на Окръжен съд - Бургас, с оглед дадените му правомощия по чл. 86, ал. 1, т. 2 от ЗСВ за общо организационно и административно

ръководство на съда, да предприеме необходимите мерки и да осъществява постоянен контрол по изпълнението им, относно спазване на предвидените процесуални срокове по чл. 243, ал. 5 от НПК, чл. 308 от НПК и чл. 340 от НПК, като по отношение на съдия Цвета Попова за неизготвеното в срок решение по ВНОХД №1461/2022 г. и на съдия Светлин Иванов за непредадените в срок мотиви по НОХД № 20/2022 г., да укаже конкретен срок за приключване на цитираните дела.

Председателят на Окръжен съд-Бургас е издал Заповед №1229 от 31.10.2023 г., с която е определил краен срок за предаване на мотивите по делото на доклад на съдия Светлин Иванов, който е спазен от съдията. По отношение на непредаденото решение по делото на доклад на съдия Попова, то съдебният акт е предаден на 01.11.2023 г.

Извършена беше и планова проверка от Апелативен съд-Бургас за период 01.01.2023 г.- 30.11.2023 г. Дадени са две препоръки: да продължат мерките за повишаване срочността при изготвяне на съдебните актове от някои магистрати и да продължат мерките за подобряване на дейността по проверка на редовността на въззивните и касационните жалби, с цел намаляване на броя дела, върнати за администриране.

По постъпили писма от Инспектората към Висшия съдебен съвет, са изискани становища от съдиите –докладчици по дела на Окръжен съд-Бургас. Изпращани са справки за движението на делата и копия на съдебни актове по следните дела: в.гр.д. №456/2023 г., т.д. №330/2014 г., в.гр.д. №683/2023 г., НОХД №851/2020 г., ВНОХД №1247/2022 г. и други.

Дейност на КПЕ в БОС през 2023 г.

До Комисията по професионална етика не са постъпвали сигнали за допуснати нарушения на принципите за етично поведение на българските магистрати. Комисията е изготвила 10 становища за магистрати от Окръжен съд-Бургас и съдилищата в съдебния район относно спазване правилата за етично поведение, във връзка с процедури по атестиране или участия в конкурси.

ЗДОИ

По Закона за достъп до обществена информация през 2023 г. в Окръжен съд-Бургас са постъпили 2 заявления. Едното заявление е уважено и е предоставена пълна информация, а второто е оставено без разглеждане. Същото е постъпило на ел.поща на съда, без да съдържа необходимите реквизити по чл.25, ал.1 ЗДОИ: адрес за кореспонденция със заявителя. Освен това заявлението не е подписано нито със саморъчен подпис, нито с електронен подпис, като не е подадено по реда на чл.24,ал.2 ЗДОИ- по

електронен път на адреса на електронната поща по чл. 15, ал. 1, т. 4 или чрез платформата за достъп до обществена информация по чл. 15в ЗДОИ. Указан е тридневен срок на заявителя да отстрани нередовностите по заявлението, но това не е сторено.

Общият регистрационен брой на кореспонденцията на Председателя за 2023 г. е 2559 броя постъпили писма и изготвени отговори по тях.

Помощни атестационни комисии

С изм.и доп. на ЗСВ бр.11 от 07.02.2020 г., помощни атестационни комисии се избират в съответните съдилища и същите подпомагат КАК при СК на ВСС. През 2023 г. в Окръжен съд-Бургас постъпиха **10 преписки** от КАК при СК на ВСС за атестиране на съдии от районните съдилища в района на Окръжен съд-Бургас. Определена е със заповед комисия за извършване на избора на членове на ПАК, съобразно прието становище и допълнителни указания на СК на ВСС. Девет атестации са приключени и изпратени на КАК-СК на ВСС.

През 2023 г. са били направени отводи и самоотводи на съдии от Окръжен съд - Бургас по 59 броя дела, като по две дела е направен отвод на целия състав на съда. Това са: ЧНД № 736/2023 г. - страна по делото е брат на прокурор при Окръжна прокуратура – Бургас и ВГД № 1742/2022 г. - страна по делото е съпруг на съдия от състава на Апелативен съд – Бургас.

I. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

През 2023 г. първоинстанционните наказателни дела са разглеждани от съдиите: Яни Гайдурлиев, Захарин Захариев, Цвета Попова, Събчо Събев, Георги Пепеляшев, Катя Господинова, Петя Георгиева - Стоянова, Ангел Гагашев, Светлин Иванов, Георги Иванов, Петя Кръстева Георгиева, Радослава Николова Маждракова, Красимира Донева - съдия от Районен съд - Бургас, командирована в Окръжен съд – Бургас до 12.12.2023 г. и Станимира Иванова - съдия от Районен съд - Бургас, командирована в Окръжен съд – Бургас, считано от 13.12.2023 г.

Съдебните помощници към отделението са трима – Снежана Драгиева, Кристиан Монеv и Веселина Томова.

Наказателното отделение в Окръжен съд - Бургас се ръководи от заместник-председателя Яни Гайдурлиев.

1.1.Останали висящи - в началото и края на отчетния период

В началото на отчетния период:

Към 01.01.2023 г. са били несвършени 45 НОХД, 26 ЧНД и 10 АНД.

От период преди 2022 година са останали 14 дела: НОХД № 1031/2021 г., НОХД № 642/2021 г., НОХД № 597/2021 г., НОХД № 1330/2021 г., НОХД № 1237/2021 г., НОХД № 300/2021 г., НОХД № 884/2021 г., АНД № 1302/2020 г., АНД № 1242/2021 г., АНД № 1252/2021 г., АНД № 1150/2021 г., АНД № 1163/2021 г., АНД № 1141/2021 г. и ЧНД № 1317/2021 г. Всички други несвършени дела към 01.01.2023 г. са постъпили през 2022 г.

В края на отчетния период:

При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 63 НОХД, 24 ЧНД и 11 АНД. От предходен на отчетната година период са следните дела: НОХД № 597/2021 г., НОХД 642/2021 г., НОХД № 1031/2021 г., НОХД № 774/2022 г., НОХД № 1198/2022 г., НОХД № 1336/2022 г., НОХД № 1388/2022 г., НОХД № 1454/2022 г., НОХД № 1501/2022 г. и АНД № 1242/2021 г. Останалите 54 НОХД, 24 ЧНД и 10 АНД са постъпили през 2023 г., като от тях 64,8% са постъпили в края на отчетния период, което съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съда и неритмичното постъпление от прокуратурата.

Постъпилите в края на годината дела са насрочени за разглеждане в началото на следващия отчетен период, при спазване на нормативно указаните

срокове. Действията на съда за намаляване броя на несвършените дела се изразяват в ежемесечно отчитане на несвършените дела и проверка на същите във връзка с установяване на причините, обусловили по-голяма продължителност на съдебната фаза на процеса, обсъждане на подходи за преодоляване на забавата.

1.2. Постъпление - общи данни, съобразно броя на наказателните дела

През 2023 г. са постъпили общо 1744 наказателни дела, от които:

- 208 НОХД и АНД (от тях: 174 НОХД и 34 АНД);
- 987 ЧНД I-ва инстанция;
- 149 ЧНД - разпити;
- 167 Въззивни наказателни дела (ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД);
- 233 Въззивни ЧНД.

За сравнение: През 2022 г. са постъпили общо **1555** броя наказателни дела, а през 2021 г. те са били **1374** броя.

През 2022 г. са постъпили 170 НОХД и 24 АНД, а през 2021 г. са постъпили 168 НОХД и 34 АНД.

През 2023 г. са постъпили 987 ЧНД.

За сравнение: През 2022 г. са постъпили 817 ЧНД, а през 2021 г. - 682 ЧНД.

Отделна статистика представляват ЧНД - разпити, които през годината са били 149.

За сравнение: 112 през 2022 г. и 60 за 2021 г.

Анализът на посочените числа показва значително увеличение на общия брой постъпили в ОС – Бургас наказателни дела в сравнение с 2022 г., когато те са били 1555 броя, т.е. със 189 дела повече. Съпоставянето по групи дела сочи, че това увеличение е при ЧНД (170 броя повече спрямо 2022 г.), разпитите (37 броя повече) и АНД (10 броя повече спрямо 2022 г.), докато при НОХД има минимално увеличение с 4 броя спрямо 2022 г. Намаление има при въззивните наказателни дела – 23 дела по-малко и при ВЧНД - 9 дела по-малко спрямо 2022 г.

1.3. Структура на постъплението

➤ НОХД, АНД

Анализът на постъпленията на първоинстанционни наказателни дела в Окръжен съд – Бургас се основава на статистическите данни за отчетния период. И през 2023 г., както и при предходните две години, най-значителен е делът на делата, образувани за престъпления по глава единадесета от НК - „Общопасни престъпления”. През 2023 г. техният брой е 71 бр. (при 64 бр. през 2022 г. и 87 бр. през 2021 г.). В тази група най-многобройни са делата за

престъпления по чл. 354а, ал. 1 и 2 от НК, с предмет наркотични вещества - 51 бр. през 2023 г. (при 46 бр. през 2022 г. и 66 бр. през 2021 г.).

Както и през предходните две отчетни години, по численост отново следват делата за престъпления по Глава шеста от НК - „Престъпления против стопанството” – 34 бр. през 2023 г. (при 46 бр. за 2022 г. и 34 бр. за 2021 г.). На следващо място са престъпленията по Глава пета от НК - „Престъпления против собствеността“ – 24 бр. през 2023 г. (при 11 бр. през 2022 г. и 17 бр. през 2021 г.).

Общопасни престъпления

При общопасните престъпления, с предмет наркотични вещества през 2023 г. е отчетено увеличение с 5 броя на делата, образувани за престъпления по чл. 354а, ал. 1 и 2 от НК спрямо предходния отчетен период (51 бр. през 2023 г., при 46 бр. през 2022 г. и 66 бр. през 2021 г.).

При транспортните престъпления през 2023 г. отчитаме леко намаление на образуваните дела по основния състав за причиняване на смърт по непредпазливост в транспорта спрямо предходния отчетен период (чл. 343, ал. 1, б. „в“ от НК) – 9 бр. през 2023 г. (при 12 бр. през 2022 г. и 9 бр. през 2021 г.). По квалифицираните състави на чл. 343, ал. 3, б. „б“ и ал. 4 от НК (причиняване на смърт или телесна повреда на едно или повече лица при управление на МПС, като деянието е извършено в пияно състояние или след употреба на наркотични вещества или техни аналози, или деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал, без да има необходимата правоспособност, или на пешеходна пътека) са образувани 7 бр. дела през 2023 г. (при 6 бр. през 2022 г. и 9 бр. през 2021 г.).

Престъпления против стопанството

Второ място сред образуваните през 2023 г. пред ОС - Бургас наказателни дела (след общопасните престъпления) е отредено на престъпленията против стопанството. През отчетната година са образувани общо 34 дела по Глава шеста от Особената част на НК (при 46 бр. за 2022 г. и 34 бр. за 2021 г.). От тях най-много са делата за престъпления против паричната и кредитната система по чл. 243 - 252 от НК - 26 бр., а 8 бр. дела са за престъпления против митническия режим. През 2023 г. не са образувани дела за безстопанственост по чл. 219 от НК, както и дела по чл. 220 от НК (склучване на неизгодна сделка, в т.ч. и квалифициран състав).

Престъпления против собствеността

След тях се нареждат делата по Глава пета от НК - “Престъпления против собствеността” - 24 бр. през 2023 г. (при 11 бр. през 2022 г. и 17 бр. през 2021 г.). Както при предходните две години, така и през 2023 г. най-голям дял от образуваните дела за извършени престъпления против собствеността заемат квалифицираните състави на грабеж по чл. 199, ал. 1 от НК - 11 бр. (при 9 бр. за 2022 и 14 бр. за 2021 г.).

Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи

По Глава седма от НК – „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ – 21 бр. през 2023 г. (13 бр. през 2022 г. и 6 бр. през 2021 г.), като всички са за престъпления по чл. 255 - 257 от НК – укриване и неплащане на данъчни задължения.

Престъпления против личността

Следват делата по Глава втора от НК - „Престъпления против личността“ – 14 бр. през 2023 г., от които делата за убийство по чл. 115 – 116 от НК са 3 бр. (при 6 бр. през 2022 г. и 7 бр. през 2021 г.). През отчетната година са образувани две дела по чл. 142, ал. 2 от НК (квалифицирани състави на отвличане), едно дело по чл. 149, ал. 5 НК (класифицирани състави на блудство), както и едно дело по чл. 152, ал. 4, т. 1 от НК (изнасилване на ненавършила 14 години).

Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции

По Глава осма от НК - „Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции“ през 2023 г. са образувани 8 бр. дела (при 16 бр. през 2022 г. и 14 бр. през 2021 г.). От тях най – много са делата за активен подкуп по чл. 304а от НК, а именно подкуп на длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение, включително съдия, съдебен заседател, прокурор или следовател, или на полицейски орган, като през 2023 г. те са 3 бр. (при 9 бр. през 2022 г. и 7 бр. през 2021 г.).

Както и през 2022 г., през отчетния период липсват образувани дела по чл. 302а от НК (подкуп в особено големи размери, представляващ особено тежък случай) и по чл. 304б от НК (т. нар. търговия с влияние).

Престъпления против реда и общественото спокойствие

Най-малко е постъплението на делата по Глава десета от НК – „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ – 2 бр. през 2023 г.

От отчетените 174 новообразувани НОХД, образуваните по обвинителен акт са 117, а образуваните по внесени споразумения по чл. 381 НПК – 57. За сравнение през 2022 г. образуваните по обвинителен акт НОХ дела са били 105, а образуваните по внесени споразумения по чл. 381 НПК – 65.

През 2023 г. са образувани 9 АНД по предложения по чл. 78а НК (при 6 бр. през 2022 г. и 5 бр. през 2021 г.). Образуваните по чл. 83а от ЗАНН административнонаказателни дела са 25 бр. (при 18 бр. през 2022 г. и 29 бр. през 2021 г.).

➤ ЧНД

През 2023 г. са постъпили 1136 ЧНД, при 929 бр. през 2022 г. и 742 бр. през 2021 г.

В тази група са включени делата, образувани по жалби срещу постановления на прокурор за прекратяване и за спиране на наказателното производство (чл. 243 и чл. 244 от НПК); по молби за реабилитация; по дела по ЗЕЕЗА – молби за екстрадиция и европейски заповеди за арест; по искания по ЗПИИРКОРНФС; по искания за разрешаване на специални разузнавателни средства; по производства във връзка с изпълнение на наказанията и по молби и предложения за определяне на общо наказание; по предложения на пробационния съвет по чл. 43а от НК; по Закона за Европейската заповед за разследване; както и делата, свързани със съдебен контрол в досъдебното производство.

Постъпилите през 2023 г. дела по чл. 70 НК – за условно предсрочно освобождаване са 98 на брой; делата за реабилитация – 5; производствата по чл. 306, ал. 1, т. 1 от НПК (кумуляции) – 32; производствата по искания по ЗПИИРКОРНФС - 108; предложенията за замяна на наказанието пробация с наказание лишаване от свобода по чл. 451 от НПК – 4; производства по искания към съда по ЗЕС – 112; делата, свързани със съдебен контрол върху правомощията на органите на досъдебното производство да използват способности на доказване, които представляват намеса и ограничение на основни права на обвиняемия и на други граждани и юридически лица (производства по чл. 146, чл. 158, чл. 161, чл. 164 и чл. 165 от НПК) – 182; делата по чл. 64 от НПК – 70; делата по чл. 65 от НПК – 42; производствата по чл. 243 НПК – 20; разпити пред съдия (чл. 222 и чл. 223 от НПК) – 149; производства по искания по ЗСРС – 240 и др.

През отчетния период в Окръжен съд - Бургас са образувани общо 17 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членки на ЕС (чл. 43 и чл. 44 ЗЕЕЗА), от които 8 бр. по реда на чл. 43 от ЗЕЕЗА (по искане за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража) и 9 бр. по реда на чл. 44 от ЗЕЕЗА (за разглеждане на ЕЗА). По 7 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 1 е отказал и 1 дело е прекратено.

За сравнение: през 2022 г. в Окръжен съд - Бургас са образувани общо 30 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членки на ЕС (чл. 43 и чл. 44 ЗЕЕЗА), от които 15 бр. по реда на чл. 43 от ЗЕЕЗА (по искане за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража) и 15 бр. по реда на чл. 44 от ЗЕЕЗА (за разглеждане на ЕЗА). По 9 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 4 е отказал, а 2 дела са прекратени.

През 2023 г. образуваните дела за осъществяване на екстрадиция са били общо 22, от които 7 дела – по реда на чл. 13, ал. 6 и 7 от ЗЕЕЗА (по искане за временно задържане), 1 дело – по реда на чл. 13, ал. 10 от ЗЕЕЗА (по искане за изменение на мярката временно задържане), 7 дела - по реда на чл. 15 от ЗЕЕЗА (по искане за вземане на мярка задържане под стража) и 7 дела - по реда на чл. 16 от ЗЕЕЗА (за разглеждане молбата за екстрадиция).

За сравнение: през 2022 г. образуваните дела за осъществяване на екстрадиция са били общо 17, от които 5 дела – по реда на чл. 13, ал. 6 и 7 от ЗЕЕЗА (по искане за временно задържане), 2 дела – по реда на чл. 13, ал. 10 от ЗЕЕЗА (по искане за изменение на мярката временно задържане), 5 дела - по реда на чл. 15 от ЗЕЕЗА (по искане за вземане на мярка задържане под стража) и 5 дела - по реда на чл. 16 от ЗЕЕЗА (за разглеждане молбата за екстрадиция).

Анализът на посочените числа показва намаление на общия брой постъпили в ОС – Бургас през 2023 г. частни наказателни дела по ЗЕЕЗА в сравнение с 2022 г. – общо 39 броя през 2023 г., при общо 47 броя през 2022 г., т.е. с 8 дела по-малко. При делата, свързани с изпълнение на Европейска заповед за арест намалението е с 13 броя, а при делата за осъществяване на екстрадиция имаме увеличение с 5 броя.

Всички производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

През 2023 г. в Окръжен съд – Бургас са образувани 9 дела по Закона за Европейската заповед за разследване, по издадена от компетентен орган на държава членка ЕЗР.

1.4.Разгледани и свършени дела.

Анализ по видове и динамика в тригодишния период.

През отчетната година са **разгледани общо 1946 наказателни дела**, от които 219 НОХД, 44 АНД, 1013 ЧНД, 252 въззивни наказателни дела и 269 ВЧНД. Проведени са и 149 разпита пред съдия. Общият брой на разгледаните наказателни дела през 2023 г. е най-големият за последните 5 години. Наблюдава се увеличение с 223 дела в сравнение с предходната 2022 г., когато делата за разглеждане са 1723 броя. През 2021 г. тези дела са 1519 бр., през 2020 г. са 1517 бр., а през 2019 г. – 1490 броя.

През 2023 г. са **свършени общо 1781** наказателни дела, което представлява **91,52%** от всички разгледани дела. От тях 1575 дела са в тримесечния срок, или **88%**.

От свършените общо 1781 дела, **88%** от тях (1560 дела), са приключили със съдебен акт по същество.

Въпреки по-високото постъпление през отчетната година, свършените дела са с 260 бр. повече в сравнение с 2022 г., когато те са 1521 дела. През 2021г. решените дела са 1351 броя.

Цифрите по посочения показател свидетелстват за устойчивост в срочното решаване на наказателните дела, което ни дава основание да заключим, че работата на съда отговаря на стандартите по чл. 6, т. 1 от ЕКПЧОС за приключване на съдебните производства в разумен срок.

Сред делата с по-продължителен период на разглеждане от съда, неприключили в края на отчетния период, следва да се посочат:

- НОХД 597/2021 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършени престъпления по чл. 278в, ал. 1 във вр. чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК /На 12.02.2024 г. по делото е постановена присъда/.

- НОХД № 642/2021 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършено престъпление по чл. 220, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал.1 НК /На 09.01.2024 г. по делото е постановена присъда/.

- НОХД № 1031/2021 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършени престъпления по чл. 206, ал. 3, предл. 2-ро, вр. ал. 1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и „б“ от НК, по чл. 213а, ал. 3, т. 1 и 7, вр. с ал.1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и „б“, вр. с чл. 23, ал. 1 НК и по чл. 354а, ал. 1, изр. 2-ро, предл. 1-во, вр. с чл. 23, ал. 1 от НК.

- НОХД № 774/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 НК

- НОХД № 1198/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършено престъпление по чл. 115, вр. чл. 18, ал. 1 от НК.

- НОХД № 1336/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършени престъпления по чл. 196, ал. 1, т. 2, вр. чл. 195, ал. 1, т. 4, вр. чл. 26, ал. 1 НК и чл. 249, ал. 1, вр. чл. 26 НК.

- НОХД № 1388/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършено престъпление по чл. 255б, ал. 3, вр. ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 26, ал. 1 НК.

- НОХД № 1454/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършени престъпления по чл. 115 НК, чл. 116, ал. 1, т. 9 и т. 12, предл. 2-ро, вр. чл. 115 НК; чл. 339, ал.1 НК; чл. 354а, ал. 1, предл. 5-то НК.

- НОХД № 1501/2022 г. – образувано по обвинителен акт на Окръжна прокуратура - Бургас с обвинение за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, предл. 1, т. 6, предл. 2 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 НК.

Всяко от цитираните наказателни дела попада в категорията дела с фактическа и правна сложност, като продължителността на производствата в съдебната им фаза е обусловена от нуждата да се съберат всички необходими и относими към предмета на доказване доказателства, с цел правилното им решаване. Активната дейност на съда, с която се попълва делото с нов доказателствен материал, несъмнено води до усложняване на процеса, както и

предпоства неговата по-голяма продължителност, надхвърляща в нередки случаи разумната такава, изисквана от законодателя.

Основавайки се на разбирането, че бързината на разглеждане на производствата не може да бъде за сметка на дължимото упражняване на правото на защита, и в ущърб на разкриването на обективната истина, съдиите демонстрират устойчивост в подхода си по решаване на делата. При упоритост в действията по спазването на регламента за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, те не допускат игнориране на останалите начала в процеса – чл. 13 и чл. 14 от НПК.

Отчитайки комплексно причините, имащи отношение към продължителността на съдебната фаза на процеса, както и срочността при изготвяне на съдебните актове, ръководството на съда продължава да следва практиката за ежемесечно изготвяне на справки, с данни за делата, чиято висиящност пред съда надхвърля „разумната продължителност“, както и данни за делата, съдебните актове по които не са постановени в сроковете, указани в закона. След изясняване на причините за неприключване на делата, респ. надхвърляне срока за изготвяне на съдебните актове, се обръща внимание на съдиите да създадат адекватна организация на работата, с цел преодоляване на забавата по делата. При констатирана честота на забавяне изготвянето на съдебни актове по делата, по инициатива на ръководството и с участието на съдиите се разработват индивидуални планове за работа по тези дела.

През отчетната година по реда на чл. 243, ал. 5 от НПК (съдебен контрол върху актовете на прокурора за прекратяване на наказателното производство) са разгледани и решени общо 20 броя ЧНД. Прекратените от прокурора наказателни производства обичайно се отличават с фактическа и правна сложност, продължително разследване във фазата на досъдебното производство и със значителен обем доказателствен материал, проучването на който отнема значителен времеви ресурс на съдията. Същевременно, тази категория дела изискват много внимателен и задълбочен прочит, както и обсъждане и решаване на редица правни въпроси, с оглед преценката дали да бъде поставен край на наказателното производство. Предвид и фактора – ангажираност на съдията - докладчик по други дела (насрочени за разглеждане и решаване в един по-ранен момент от разпределението, вкл. дейност на съдията по дежурство), спазването на инструктивния 30-дневен срок не винаги е постижимо.

Прекратените наказателни дела през 2023 г. са общо 221 броя (100 НОХД, 68 ЧНД, 19 ВЧНД, 11 АНД, 14 ВНЧХД, 9 ВНОХД и 0 ВАНД).

Прекратените НОХД са 100 броя, от които по 79 дела е одобрено споразумение за решаване на делото и поради това производството по тях е било прекратено; по 13 дела съдебното производство е било прекратено по реда на чл. 249, ал. 2, вр. 248, ал. 1, т. 3 от НПК, 4 дела са прекратени на осн. чл. 382, ал. 8 НПК (съдът не одобрява споразумението), по 1 дело прокурорът е

оттеглил внесеното в съда споразумение, 1 дело е прекратено на осн. чл. 44, т. 1 от НПК (спор за подсъдност) и 2 дела са прекратени на осн. чл. 42, ал.2 НПК (делото е подсъдно на друг, равен по степен съд).

Най-голям е броят на решенията със споразумение и прекратени по реда на чл. 24, ал. 3 от НПК дела по Глава XI „Общопасни престъпления“ – 44 бр., от които 42 бр. са за престъпления по чл. 354а, ал. 1 и 2 от НК. Следват делата по Глава VI „Престъпления против стопанството“ – 18 бр., от които 13 бр. са за престъпления по чл. 249, ал. 1 от НК – използване на платежен инструмент или данни от платежен инструмент без съгласието на титуляра. След тях са делата по Глава V „Престъпления против собствеността“ – 9 бр., като 7 бр. са за престъпления по чл. 199, ал. 1 от НК – квалифицирани състави на грабеж, делата по Глава VIII „Престъпления против дейността на държавните органи и обществените организации“ и по Глава десета от НК – „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ - по 3 бр., делата по Глава II „Престъпления против личността“ и по Глава VII „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ – по 1 бр.

Видове престъпления по НК	Шифър	Прекратени и свършени по споразумение	Свършени по споразумение чл. 381-384 НПК
А	Б	10	11
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ РЕПУБЛИКАТА	0100		
в т.ч. Тероризъм - чл. 108а (само за СпНС)	0113		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА – Убийства	0200	3	
в т.ч. Убийство по чл. 115 НК	0201		
Квалифицирани състави на убийство - чл. 116, ал. 1 НК	0202		
Убийство на съдия, прокурор, следовател, полицейски орган, разследващ полицай, държавен или частен съдебен изпълнител и помощник - частен съдебен изпълнител, митнически и данъчен служител - чл. 116, ал. 2 НК	0203		
Убийство в състояние на силно раздразнение - чл. 118 НК	0205		
Лишаване от живот при професионална непредпазливост - чл. 123 НК	0210	2	
Опит за убийство по чл. 115 НК	0214		
Опит за убийство по чл. 116 НК	0215		
Опит за убийство по чл. 118 НК	0216		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА - Телесни повреди	0300		
в т.ч. Квалифицирани състави на телесна повреда - чл. 131, ал. 1, т. 8 НК (само за СпНС)	0305		
Тежка, средна телесна повреда на съдия, прокурор, следовател, лице от състава на МВР, държавен или частен съдебен изпълнител и помощник - частен съдебен изпълнител, митнически и данъчен служител - чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2 НК	0306		
ДРУГИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0400	2	1

в.т.ч. Отвлечане - чл. 142, ал. 1 НК	0407		
Квалифицирани състави на отвлечане - чл. 142, ал. 2 НК	0408	1	1
Отвлечане по чл. 142, ал. 3 НК	0409		
Приготовление за отвлечане - чл. 142, ал. 5 НК	0410		
Противозаконно лишаване от свобода от длъжностно лице, представител на обществеността в нарушение на службата или функцията му, от охранител, застраховател или лице от състава на МВР, от лице, действащо по поръчение на организирана престъпна група - чл. 142а, ал. 2, предл.второ НК (само за СпНС)	0412		
Принуда - чл. 143, ал. 2, предл.второ НК (само за СпНС)	0416		
Задържане на заложници - чл. 143а, ал. 3, предл.второ НК (само за СпНС)	0418		
Квалифицирани състави на блудство - чл. 149, ал. 5 НК	0425		
Квалифицирани състави на изнасилване - чл. 152, ал. 4 НК	0431	1	
Склоняване към проституция - чл. 155, ал. 5, т. 1 НК (само за СпНС)	0435		
Квалифицирани състави на отвлечане с цел предоставяне за развратни действия - чл. 156, ал. 3, т. 1 НК (само за СпНС)	0440		
Разпространение на порнографски материали - чл. 159, ал. 5 НК (само за СпНС)	0443		
Трафик на хора, представляващ опасен рецидив - чл. 159г, предл.второ НК (само за СпНС)	0447		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ	0500		
в т.ч. Против националното и расовото равенство - чл. 162, ал. 3, предл.първо и ал. 4 НК (само за СпНС)	0501		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0700	9	9
в т.ч. Квалифицирани състави на кражба - чл. 195, ал. 1, т. 9, предл.второ НК (само за СпНС)	0702		
Кражба в особено големи размери, представляваща особено тежък случай - чл. 196а НК	0706		
Квалифицирани състави на грабеж - чл. 199, ал. 1 НК	0709	7	7
Квалифицирани състави на грабеж - чл. 199, ал. 2 НК	0710	1	1
Длъжностно присвояване - чл. 201 НК (само за СпНС)	0712		
Длъжностно присвояване, за улесняването на което е извършено и друго престъпление, не по-тежко наказуемо - чл. 202, ал. 1, т. 1 и т. 2 НК (само за СпНС)	0713		
Длъжностно присвояване в големи размери - чл. 202, ал. 2 НК (само за СпНС)	0714		
Длъжностно присвояване в особено големи размери, представляващо особено тежък случай - чл. 203, ал. 1 НК	0715		
Маловажни случаи на длъжностно присвояване - чл. 204 НК (само за СпНС)	0716		

Привилегирован състав на длъжностно присвояване - чл. 205 НК (само за СпНС)	0717		
Обсебване в особено големи размери, представляващо особено тежък случай - чл. 206, ал. 4 НК	0720		
Присвояване на съкровище - чл. 208, ал. 5, предл.първо НК (само за СпНС)	0722		
Документна измама - чл. 212, ал. 1 и ал. 2 НК (само за СпНС)	0726		
Документна измама, при която полученото без правно основание имущество е от фондове на Европейския съюз или предоставено от тях на българската държава - чл. 212, ал. 3 НК (само за СпНС)	0727		
Документна измама в големи размери или представляваща опасен рецидив - чл. 212, ал. 4 НК (само за СпНС)	0728		
Документна измама в особено големи размери - чл. 212, ал. 5 НК	0729		
Измама по чл.212а НК (само за СпНС)	0730		
Квалифицирани състави на рекет - чл. 213а, ал. 2, т. 5, предл.второ НК (само за СпНС)	0734		
Квалифицирани състави на рекет - чл. 213а, ал. 3 НК	0735		
Квалифицирани състави на рекет - чл.213а, ал. 4 НК	0736		
Квалифицирани състави на изнудване - чл. 214, ал. 2 НК	0738	1	1
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0800	26	18
в т.ч. Безстопанственост - чл. 219, ал. 1 и 2 НК	0801		
Умишлена безстопанственост - чл. 219, ал. 3 НК	0802		
Безстопанственост в особено големи размери, представляваща особено тежък случай - чл. 219, ал. 4 НК	0803		
Сключване на неизгодна сделка, в това число и квалифициран състав - чл. 220 НК	0804		
Престъпления против горското стопанство - чл. 235, ал. 4, предл.първо НК (само за СпНС)	0817		
Контрабанда на наркотични вещества - чл. 242 ал. 2 НК	0822	6	1
Контрабанда на прекурсори или съоръжения и материали за производство на наркотични вещества - чл. 242 ал. 3 НК	0823		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ФИНАНСОВАТА, ДАНЪЧНАТА И ОСИГУРИТЕЛНАТА СИСТЕМИ	800А	5	1
в т.ч. Пране на пари, приготвяне и сдружаване - чл. 253, ал. 1 НК; чл. 253а НК	0835		
Квалифицирани състави на пране на пари - чл. 253, ал. 2 - 5 НК	0836		
Нарушаване разпоредбите на Закона за мерките срещу изпирането на пари от длъжностно лице - чл. 253б НК	0837		
Укриване и неплащане на данъчни задължения - чл. 255, чл. 255а, чл. 256, чл. 257 НК	0839	5	1

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИТЕ ОРГАНИ И ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	0900	4	3
в т.ч. Незаконно превеждане през граница - чл. 280, ал. 2, т. 5 НК (само за СпНС)	0911		
Основен състав на престъпление по служба - чл. 282, ал. 1 НК	0913		
Квалифицирани състави на престъпление по служба - чл. 282, ал. 2 - 5 НК	0914	1	
Престъпление по служба - чл. 282а НК	0915		
Престъпление по служба - чл. 283 НК	0916		
Престъпление по служба - чл. 283а НК	0917		
Престъпление по служба - чл. 283б НК	0918		
Престъпление по служба - чл. 285 НК (само за СпНС)	0921		
Подкуп - чл. 301 НК	0932		
Квалифицирани състави на подкуп - чл. 302 НК	0933		
Подкуп в особено големи размери, представляващ особено тежък случай - чл. 302а НК	0934		
Подкуп на длъжностно лице - чл. 304 НК	0935		
Подкуп на длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение, включително съдия, съдебен заседател, прокурор или следовател - чл. 304а НК	0936		
Подкуп от и на чуждо длъжностно лице - чл. 301, ал. 5 и чл. 304, ал. 3 НК	0937		
Подкуп с цел упражняване на влияние - чл. 304б НК	0938		
Подкуп, получен от арбитър или вещо лице - чл. 305 НК	0939		
Посредничество за подкуп - чл. 305а НК	0940		
Провокация за подкуп - чл. 307 НК	0941		
ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ - чл. 308 - чл. 319 НК	1000		
КОМПЮТЪРНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ - чл. 319а - чл. 319е НК	1100		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ РЕДА И ОБЩЕСТВЕНОТО СПОКОЙСТВИЕ	1200	4	3
в т.ч. Образуване и ръководене на организирана престъпна група - чл. 321 НК (само за СпНС)	1202	4	3
Участие в ръководството на престъпна организация или група - чл. 321а НК (само за СпНС)	1203		
ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1300	47	44
в т.ч. Квалифицирани състави на палеж и взрив - чл. 330, ал. 2 и 3, чл. 333 НК	1302		
Причиняване на смърт и телесна повреда в транспорта - чл. 342 НК	1311	3	2
Причиняване на смърт по непредпазливост в транспорта - чл. 343, ал. 1 б. "в" от НК	1313	1	
Причиняване на смърт при управление на МПС в квалифицирани случаи - чл. 343, ал. 3, б. "б" и ал. 4 НК	1315	1	
Противозаконно отнемане на МПС - чл. 346, ал. 6, предл. второ НК (само за СпНС)	1321		

Основни състави на производство, пренасяне, изготвяне, търговия и др. на наркотични вещества - чл. 354а, ал. 1 и 2 НК	1332	42	42
Склоняване към употреба на наркотични вещества - чл. 354б НК	1334		
Квалифицирани състави на отглеждане на растения с цел производство на наркотични вещества - чл. 354в, ал. 2 - 4 НК (само за СпНС)	1336		
Общопасни престъпления, извършени от чужд гражданин - чл. 356б, ал. 2 НК (само за СпНС)	1338		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ОТБРАНИТЕЛНАТА СПОСОБНОСТ НА РЕПУБЛИКАТА	1400		
в т.ч. Разгласяване сведения, представляващи държавна тайна - чл. 357 - чл. 360 НК	1401		
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1600		
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1600/	1699	100	79
ЧНД - СЪДЕБНО ПРОИЗВОДСТВО	2000	49	
в т.ч. Производство за определяне на общо наказание по чл. 23-27 НК (кумуляции – чл. 306, ал. 1, т. 1 НПК)	2110	1	
Производство по закона за Европейската заповед за разследване	2250	2	
Производство по молби за реабилитация	2400	3	
ЧНД - ОТ ДОСЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО	3000	19	
АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА – общо	4000	11	4
в т.ч. Производства по приложението на чл.78а НК	4350	4	4
в т.ч. Производства по чл. 83а от ЗАНН	4381	7	
Общо наказателни I инстанция дела		179	83

През последните три години свършените дела от съдиите от наказателно отделение са както следва:

- през 2023 г. – 156 НОХД и 1138 ЧНД (от тях 149 бр. разпити);
- през 2022 г. - 159 НОХД и 933 ЧНД (от тях 112 бр. разпити);
- през 2021 г. - 172 НОХД и 740 ЧНД (от тях 60 бр. разпити).

От 156 свършени НОХД, 113 са в тримесечен срок - 72%, 56 дела са със съдебен акт по същество, прекратени са 100 дела, от които 79 поради одобрено споразумение. Висящи в края на периода са останали 63 дела.

От 33 свършени АНД, 26 са в тримесечен срок - 79%, 22 дела са със съдебен акт по същество, прекратени са 11 дела, от които 4 поради одобрено споразумение. Висящи в края на периода са останали 11 дела.

От 989 свършени ЧНД, 99% са в тримесечния срок. От тях 930 са със съдебен акт по същество, а 59 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 24 дела.

От 149 частни наказателни дела – разпити, 100% са приключили. По 140 дела разпитите са надлежно проведени, а производството по 9 дела е прекратено. Липсват висящи дела от този вид към края на отчетния период.

През 2023 г. по 56 НОХД са постановени присъди, а 79 НОХД са приключили с одобрено споразумение за решаване на делото (или 86,54% от свършените НОХД са приключени с присъди и споразумения).

От общо прекратените **100 НОХД** (при 106 за 2022 г. и 115 за 2021 г.), в 52 от случаите се касае за образувани дела по внесени споразумения по чл. 381 НПК (при 63 за 2022 г. и 68 за 2021 г.), а по други 27 дела е одобрено споразумение в съдебното производство по реда на чл. 384 НПК (при 25 за 2022 г. и 38 за 2021 г.).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 15, по Глава II - Престъпления против личността – 10, по Глава VII - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 9, по Глава VI - Престъпления против стопанството – 8, по Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о и по Глава V - Престъпления против собствеността – по 7.

За сравнение:

- през 2022 г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 18, по Глава II - Престъпления против личността – 11, по Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 9, по Глава VI - Престъпления против стопанството – 8, по Глава VII - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 5 и по Глава V - Престъпления против собствеността – 2.

- през 2021 г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 26, по Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 11, по Глава II - Престъпления против личността – 7, по Глава VII - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 5, по Глава VI - Престъпления против стопанството – 4 и по Глава V - Престъпления против собствеността – 4.

Големият брой решени по същество дела с присъда, имащи за предмет престъпления по **Глава XI от НК** - Общопасни престъпления, закономерно е обусловен от постъпилия през годината брой дела от тази група, които в структурата на постъпленията се установяват като такива с най-висок дял – 71 бр.

През отчетната година са постановени 56 присъди по наказателни дела от общ характер, от които 53 осъдителни и 3 изцяло оправдателни (НОХД №884/2021г., НОХД №237/2022г. и НОХД №1176/2022г.).

Влезлите в сила съдебни актове по първоинстанционни наказателни дела през 2023 г. са общо 145, от които 130 по НОХД, 10 по АНД и 5 по ЧНД.

1.5.Оправдателни присъди

През 2023 г. в Окръжен съд - Бургас оправдателни присъди са постановени спрямо **трима** подсъдими:

- **НОХД № 884/2021 г.** – по обвинение за извършено престъпление по чл. 343а, ал. 1, б. "б", вр. чл. 343, ал. 1, б. "в", пр. 1, вр. чл. 342, ал. 1, пр. 4 от НК. По делото е постъпил протест и предстои да бъде изпратено за инстанционен контрол в Апелативен съд – Бургас.

- **НОХД № 237/2022 г.** – по обвинение за извършено престъпление по чл. 282, ал. 2, вр. ал. 1 НК. Постъпил е протест и на 28.9.2023 г. делото е изпратено за въззивна проверка в Апелативен съд – Бургас.

- **НОХД № 1176/2022 г.** – по обвинение за извършено престъпление по чл. 278, ал. 6 НК. По делото е постъпил протест и предстои да бъде изпратено за инстанционен контрол в Апелативен съд – Бургас.

От влезлите в сила през 2023 година 51 присъди - **няма оправдателни.**

1.6.Върнати за доразследване дела

През отчетната година по **12 броя** НОХ дела съдебни състави на Окръжен съд – Бургас при провеждане на разпоредително заседание са постановили по реда на чл. 249, ал. 2, вр. 248, ал. 1, т. 3 от НПК прекратяване на съдебното производство и връщане делото на прокурора за отстраняване на допуснати процесуални нарушения. По **1 брой** НОХ дело състав на Апелативен съд – Бургас е отменил протоколно определение на БОС, постановено в разпоредително заседание, с което е било оставено без уважение искането на защитата за връщане на делото на прокурора, прекратил е съдебното производство по делото на БОС и е върнал същото на прокурора.

Вид дело	№ дело	Резултат	Обжалване
НОХД	20222100201317	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20222100201369	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Има подаден частен протест: Апелативен съд – Бургас потвърждава определението на БсОС
НОХД	20222100201524	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Има подаден частен протест: Апелативен съд – Бургас потвърждава определението на БсОС
НОХД	20222100200884	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20222100201286	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20232100200583	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Има подаден частен протест: Апелативен съд – Бургас потвърждава определението на БсОС
НОХД	20232100200774	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Има подаден частен протест: Апелативен съд – Бургас потвърждава определението на БсОС
НОХД	20232100200617	Прекратено и върнато за доразследване от Апелативен съд – Бургас	-
НОХД	20232100200940	Прекратено и върнато за доразследване от	Има подаден частен

		разпоредително заседание	протест: Апелативен съд – Бургас потвърждава определението на БсОС
НОХД	20232100200794	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20232100201307	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20232100201356	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Няма подадена частна жалба или частен протест
НОХД	20232100200740	Прекратено и върнато за доразследване от разпоредително заседание	Има подаден частен протест и предстои делото да бъде изпратено в АС – Бургас

Причините за връщане делата за доразследване на прокуратурата са аналогични с отчитаните в докладите за предходните години и се изразяват в:

- допуснати процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на обвиняемия или на пострадалия;

- констатирани противоречия между обстоятелствена и заключителна част на обвинителния акт, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемите в него;

- непосочване в обстоятелствената част на обвинителния акт на фактите, обуславящи съставомерността на деянието и участието на обвиняемия в осъществяването му, като тук се включва и липсата на конкретизация относно времето, мястото и начина на извършване на деянието.

Данните, че от общо постановените дванадесет определения на Окръжен съд – Бургас за прекратяване на съдебното производство и връщане делото на прокурора шест не са били обжалвани или протестирани, а пет от оспорените пред въззивната инстанция са били потвърдени, позволяват да се направи положителна оценка за работата на съда по разглеждания показател, от гледна точка на стриктното спазване на задължителните указания в Тълкувателно решение №2/2002г. на ОСНК на ВКС при преценка за допуснатите в досъдебното производство съществени процесуални нарушения.

Повторно внесените в съда дела, след прекратяването им по реда на чл. 249, ал. 2, вр. 248, ал. 1, т. 3 от НПК, съобразно изричното правило на чл. 80, ал. 8 от Правилника за администрацията в съдилищата и утвърдените със Заповед на председателя на съда Вътрешни правила, се възлагат за разглеждане на първоначалните съдии-докладчици.

1.7. Наказана престъпност

Общо са осъдени **148 лица** по НОХД, **трима** подсъдими са оправдани и **трима** подсъдими са освободени от наказателна отговорност (чл. 78А НК).

Наказания „лишаване от свобода“ над 10 г. до 30 г. са били наложени на 2 лица. На „лишаване от свобода“ над 3 до 10 г. са осъдени 12 подсъдими. Няма осъдени на „доживотен затвор“. На 131 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода“ до 3 години, като за 84 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2023	2022	2021
Лишени от свобода до 3 години	131	144	149
От тях условно	84	92	101
Лишаване от свобода над 3 до 10 години	12	6	12
Лишаване от свобода над 10 до 30 години	2	7	2
Доживотен затвор	0	0	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	3	5	10

През 2023 г. няма осъдени непълнолетни лица (през 2022 г. и 2021 г. – 1 лице).

Отново най-голям е дялът на осъдените лица на „лишаване от свобода“ до 3 години – 131, при 144 през 2022 г. и 149 през 2021 г.

През отчетната година най-голям е броят на осъдените лица за престъпления по чл. 354а, ал. 1 и 2 НК (основни състави на производство, пренасяне, изготвяне, търговия и др. на наркотични вещества) – 45, при 53 през 2022 г. и 62 през 2021 г. Следват осъдените лица за престъпления по чл. 249, ал. 1 от НК (използване на платежен инструмент с неверни данни или без съгласието на титуляра) – 20.

През 2023 г. осъдените лица за убийство по чл. 115 - 116 НК са 3 (при 7 през 2022 г. и 5 през 2021 г.).

За причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл. 123 НК през 2023 г. осъдените лица са 5 (при 0 през 2022 г. и 2 през 2021 г.).

1.8. Инстанционен контрол

През 2023 г. са обжалвани и протестирани 31 НОХД, 101 ЧНД и 4 АНД.

За сравнение:

- през 2022 г. са обжалвани и протестирани 28 НОХД, 92 ЧНД и 3 АНД.
- през 2021 г. са обжалвани и протестирани 41 НОХД, 77 ЧНД и 4 АНД.

Резултати от институционален контрол:

НОХД присъди и АНД решения	2023	2022	2021
Отменени	5	6	4
Потвърдени	10	20	14
Изменени	14	10	20

Отменени са актовете по 5 наказателни дела (НОХД и АНД):

Вид	№ дело	Индекс
НОХД	20202100200894	3-2е
НОХД	20222100200744	3-2а
НОХД	20222100200564	3-2а
НОХД	20232100200184	3-2а
НОХД	55/2021	3-2е

По НОХД № 894/2020 г. Апелативен съд - Бургас отменя първоинстанционната присъда и постановява нова. Новата въззивна присъда на Апелативен съд - Бургас е оставена в сила с решение на ВКС.

По НОХД № 744/2022 г. Апелативен съд - Бургас изменя първоинстанционната присъда. ВКС отменя решението на АС – Бургас и присъдата на ОС – Бургас и връща делото за ново разглеждане от друг състав на първата инстанция.

По НОХД № 564/2022 г. Апелативен съд - Бургас отменя първоинстанционната присъда и връща делото за ново разглеждане от друг състав на съда.

По НОХД № 184/2023 г. Апелативен съд - Бургас отменя първоинстанционната присъда и връща делото за ново разглеждане от друг състав на съда.

По НОХД № 55/2021 г. Апелативен съд - Бургас отменя първоинстанционната присъда и постановява нова. Новата въззивна присъда на Апелативен съд - Бургас е оставена в сила с решение на ВКС.

Изменени са актовете по 14 НОХ дела:

Вид	№ дело	Индекс
НОХД	20212100201201	3-4а
НОХД	20212100200922	3-4б
НОХД	20212100201205	3-4б
НОХД	20222100200405	3-4б
НОХД	20212100201330	3-4е
НОХД	20222100200480	3-5а
НОХД	20222100200468	3-4е
НОХД	20212100201018	3-4д
НОХД	20212100200713	3-4б
НОХД	212/2019	3-4б
НОХД	287/2019	3-4в
НОХД	704/2020	3-4е
НОХД	47/2021	3-4г
НОХД	189/2015	3-2ж

Сред основните причини за изменителните решения са: констатирана от въззивната или касационната инстанция несъответност на наложеното наказание с обществената опасност на деянието и дееца, което е довело до неговото намаляване или увеличаване; частично оправдаване по обвинения за нарушаване на правила за движение по пътищата, визирани в конкретни разпоредби на ЗДВП, поради липса на причинна връзка с настъпилния вредоносен резултат; приложение на условно осъждане по чл. 66, ал. 1 от НК.

От върнатите от инстанционен контрол през отчетната година първоинстанционни наказателни дела (НОХД и АНД) **10 са изцяло потвърдени.**

С оглед намаляване броя на отменените и изменени съдебни актове, продължава практиката в Окръжен съд - Бургас за системен анализ на делата, преминали инстанционен контрол. Обсъждат се както основанията за изменение, респ. отмяна на съдебните актове, така и промяната в практиката на въззивната и касационната инстанция, изискваща преоценка на работата на окръжния съд.

При отчитане на данните от справките за инстанционен контрол следва да се има предвид, че броят обжалвани дела не се равнява на общия сбор от всички резултати от обжалване, тъй като част от изпратените за проверка през отчетния период дела все още не са върнати от горните инстанции, а същевременно се отчитат влезли в сила актове, обжалвани в предходни периоди.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения:

Видове дела по глави и чл. от НК	Дела за разглеждане						Свършени дела								
	Дела за разглеждане			В т.ч. новообразувани			Решени по същество с присъда			Прекратени			В т.ч. по споразумение		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	21	23	14	14	17	10	10	11	7	5	5	1	1	3	1
в т.ч. убийства - чл. 115 - 118 НК	6	10	9	3	6	7	3	7	5	0	0	0	0	0	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
причин. смърт по непредпазливост – чл.123 НК	8	2	2	6	2	0	4	0	2	2	0	0	0	0	0
отвличане на лица- чл.142 от НК	2	3	1	2	3	1	0	0	0	1	3	1	1	3	1
блудство - чл.149, ал.5 от НК	2	3	1	1	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	1	2	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
ГЛ.V ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	27	12	20	24	11	17	7	2	4	9	7	15	9	7	13
в т.ч. кражба - чл. 196а НК	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
грабеж - чл. 199 НК	16	9	17	14	9	14	4	2	4	8	5	13	8	5	12
присвояване - чл. 203, 206, ал.4 НК	4	0	2	4	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	1
изнудване /рекет/ чл.213, ал.3 и 4, чл.214, ал.2 НК	5	2	1	4	1	1	2	0	0	1	1	0	1	1	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВО-ТО	45	51	42	34	46	34	8	8	4	26	32	33	18	28	29
контрабанда на нарк. в-ва – чл. 242 ал. 2 и 3 НК	6	1	2	5	1	2	0	0	0	6	0	2	1	0	2
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243-250НК	33	41	31	26	38	24	7	8	4	18	26	24	16	25	23
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	27	17	11	21	13	6	9	5	5	5	6	2	1	1	1
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1
укрив./непл.данъчн и задължения-чл.255-257 НК	27	16	9	21	13	5	9	5	5	5	5	1	1	1	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О	15	19	19	8	16	14	7	9	11	4	3	5	3	2	4

в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	3	2	1	1	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	6	11	8	3	9	7	5	8	6	0	0	0	0	0	0
ГЛ.ІХ ДОКУМ. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.308-319 НК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. ІХА КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ. ХПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ	5	3	0	2	3	0	0	0	0	4	0	0	3	0	0
ГЛ. ХІ ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	79	79	100	71	64	87	15	18	26	47	53	59	44	47	58
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1	1	3	0	0	2	1	0	0	0	0	2	0	0	2
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	3	0	1	3	0	1	0	0	1	3	0	0	2	0	0
прич. смърт в транспорта – чл. 343 ал.1"в"	13	14	14	9	12	9	7	8	12	1	2	0	0	0	0
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	9	10	13	7	6	19	6	6	9	1	2	0	0	0	0
чл. 354а,б и чл.354вал.2-4 НК	53	54	69	52	46	66	1	4	4	42	49	57	42	47	56
Общ брой:	219	204	206	174	170	168	56	53	57	10	106	115	79	88	106

1.9. Дела наблюдавани от Европейската комисия за 2023 г. няма.

2. ВЪЗЗИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

2.1. Постъпление на въззивни наказателни дела.

Брой разгледани дела.

Към 01.01.2023 г. несвършени са били 85 въззивни наказателни дела, от които 32 дела са образувани през последните 2 месеца на 2022 г. Несвършените ВЧНД са били 36 бр., като през последните 2 месеца на 2022 г. са образувани 16 броя.

През отчетната 2023 година в Окръжен съд - Бургас са постъпили **400 въззивни наказателни дела**, от които **167 ВНОХД**, **ВНЧХД** и **ВАНД**, и **233 ВЧНД**.

За сравнение:

- през 2022 година в Окръжен съд - Бургас са постъпили 432 въззивни наказателни дела, от които 190 ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД, и 242 ВЧНД.

- през 2021 година в Окръжен съд - Бургас са постъпили 430 въззивни наказателни дела, от които 186 ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД, и 244 ВЧНД.

Дейността на съда по разглежданият показател е пряко обусловена от дейността на районните съдилища. Отчетените цифри свидетелстват за намаление в броя на постъплението на дела, по които съдът се произнася като втора инстанция в сравнение с предходната 2022 г.

Най-много дела са образувани по жалби и протести против първоинстанционни актове на РС-Бургас (98), РС-Несебър (29), РС-Айтос (11), РС-Поморие (8), РС-Средец (7), РС-Карнобат (6), РС-Царево (5) и РС-Малко Търново (3). По жалби са образувани 138 дела, а по протести на прокуратурата - 29 дела.

През 2023 г. са разгледани общо **252 въззивни дела** - ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД (при 257 през 2022 г. и 243 през 2021 г.) и **269 ВЧНД** (при 264 ВЧНД през 2022 г. и 254 ВЧНД през 2021 г.).

2.2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД, се илюстрират в следната таблица:

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД и ВАНД	ВЧНД
Брой дела за разглеждане през 2023 г.	252	269
Относителен дял на свършените дела към делата за разглеждане	80,56%	93,31%
Несвършени дела към 31.12.2023 г.	49	18
Съотношение на несвършени към свършени дела	1:4,14	1:13,94
Брой обжалвани и протестирани дела	10	0
Отменени	0	0
Потвърдени	10	0

За сравнение:

за 2022 г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД и ВАНД	ВЧНД
Брой дела за разглеждане. през 2022 г.	257	264
Относителен дял на свършените дела към делата за разглеждане	66,92%	86,36%
Несвършени дела към 31.12.2022 г.	85	36
Съотношение на несвършени към свършени дела	1:2,02	1:6,33
Брой обжалвани. и протестирани дела	12	0
Отменени	2	0

Потвърдени	5	0
------------	---	---

за 2021 г.:

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД и ВАНД	ВЧНД
Брой дела за разглеждане. през 2021 г.	243	254
Относителен дял на свършените дела към делата за разглеждане	72,43%	91,34%
Несвършени дела към 31.12.2021 г.	67	22
Съотношение на несвършени към свършени дела	1:2,63	1:10,55
Брой обжалвани. и протестирани дела	5	2
Отменени	1	0
Потвърдени	0	0

През 2023 г. са **свършени общо 203** въззивни наказателни дела (ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД), които представляват **80,56%** от всички разгледани през годината 252 дела от тази група. Със съдебен акт по същество са приключени 180 дела, а 23 дела са прекратени.

От общо свършените въззивни наказателни дела, в тримесечен срок са приключени 92 дела или 45% (при 73 дела през 2022 г., или 42%, и 90 дела през 2021 г., или 51%).

Висящи в края на отчетния период са останали 49 въззивни наказателни дела, като за последните три месеца на 2023 г. постъпилите дела от тази група са били 21. Това са дела, предстоящи за разглеждане в открито съдебно заседание или обявени за решаване в открито заседание, но по които към 01.01.2024 г. няма постановен резултат. Значителна част от този брой дела се формира от повишеното постъпление в края на годината на дела, по които е образувано въззивно производство. Тази тенденция на устойчивост на постъпленията е обективен процес, наблюдаван последователно всяка година, неподлежащ на оптимизиране в хода на въззивното производство, доколкото е резултат на стремежа на районните съдилища да приключат отчетната година с минимален брой на висящите производства.

При сравнение с предходния отчетен период се констатира увеличение в общия брой и в процента свършени въззивни дела – ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД в рамките до 3 месеца (92 дела или 45% за 2023 г., при 73 дела или 42% през 2022 г.).

Причините, водещи до забавяне на съдебното производство по въззивните наказателни дела през 2023 г. са аналогични с отчитаните в докладите за предходните години и се обособяват в следните групи: невявяване на защитник по уважителни причини; необходимост от провеждане на въззивно съдебно

следствие за събиране на нови доказателства по инициатива на страните или служебно от съда, с оглед правилното решаване на делото; направени искания от подсъдим за ангажиране на нов защитник по упълномощаване; неявяване на подсъдим, с обвинение за тежко престъпление, присъствието на който в съдебно заседание пред въззивната инстанция, съгласно регламента, даден в чл. 329, ал. 2 от НПК, е задължително; неявяване на страни и други участници в процеса поради заболяване.

Същевременно, не може да не се отчетат и случаите на предадени съдебни актове, надхвърлящи разумните срокове, които макар и изолирани, следва да бъдат преодоленни в бъдещата дейност на съда.

През 2023 г. са **свършени общо 251** въззивни частни наказателни дела (ВЧНД), които представляват **93,31%** от всички разгледани през годината 269 дела от тази група. Със съдебен акт по същество са приключени 232 ВЧНД, а 19 дела са прекратени. Висящи в края на периода са останали 18 дела.

Наблюдаваната от предходни отчетни периоди тенденция основната част от разгледаните ВЧНД да приключват в тримесечен срок е запазена и през 2023г. През отчетната година приключени в тримесечен срок ВЧНД са 87% (219 дела) при всичко свършени 251 дела. През 2022 г. в тримесечен срок са били приключени 88% (201 дела), при всичко свършени 228 дела, а през 2021 г. в тримесечен срок са били приключени 91% (211 дела), при всичко свършени 232 ВЧНД.

➤ **Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура;**

➤ **Брой отменени, брой изменени, брой потвърдени решения на районните съдилища.**

През изминалата година със съдебен акт по същество са решени 180 ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД, както и 232 ВЧНД.

През 2023 г. по 107 решени по същество въззивни наказателни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени, което е 59,4% от решените дела (при 86 бр. - 55,8% за 2022 г. и 94 бр. - 56,3% за 2021 г.).

В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо решени въззивни наказателни дела са: за РС – Бургас 68% (при 54% за 2022 г. и при 63% за 2021г.), РС- Несебър 61% (при 59% за 2022 г. и 58% за 2021 г.), РС - Карнобат 67% (при 67% за 2022 г. и 27% за 2021 г.), РС - Поморие 43% (при 40% за 2022г. и 78% за 2021г.), РС – Айтос 25% (при 50% за 2022 г. и 27% за 2021 г.), РС - Царево 50% (при 63% за 2022 г. и 50% за 2021 г.), РС - Средец 100% (при 67% за 2022 г. и 57% за 2021 г.) и РС - М. Търново 33% (при 100% за 2022 г. и 20% за 2021 г.).

Окръжен съд - Бургас е **изменил 43** присъди на районните съдилища, което е 24% от решените по същество дела. В 15 случая наказанието е намалено (при 12 случая за 2022 г. и 14 за 2021 г.), по 2 дела наказанието е увеличено

(при 5 за 2022 г. и 4 за 2021 г.). Броят на изменените присъди, извън частта им относно наказанието (с други промени в наказателната част и промени в гражданската част) е 22 (при 20 за 2022 г. и 25 за 2021 г.). Сред изменените присъди основно място за последните три години заемат тези, с промени в наказателната част – 17 (9% от всички свършени), при 16 за 2022 г. (10% от всички свършени) и 18 за 2021 г. (11% от всички свършени). По 5 от делата Окръжен съд - Бургас е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част, при 4 за 2022 г. и 7 за 2021 г.

По 15 дела (14 за 2022 г. и 18 за 2021 г.) присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане. Анализът на причините за отмяна на присъдите установява, че отмяната и връщане на делата за ново разглеждане са поради допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, както и поради липса на мотиви и несъответствие на съдържанието на съдебния акт с изискването на чл. 305, ал. 3 от НПК.

Прекратени са били производствата по общо 42 въззивни наказателни дела, от които 23 ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД. Деветнадесет ВЧНД са били прекратени по други причини - нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

2.3. Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка.

От общо решенията през отчетния период ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД - 203 дела, обжалвани са били съдебните актове по 10 от тях. За сравнение от общо решенията през 2022 г. - 172 дела, обжалвани са били съдебните актове по 12, а от решенията през 2021 г. – 176 дела, обжалвани са били 5.

През 2023 г. от Върховен касационен съд са върнати 11 въззивни дела – 10 са потвърдени и 1 е изменено. За сравнение: от върнатите през 2022 г. въззивни дела от инстанционен контрол – 5 са потвърдени, 2 са отменени и 1 е изменено; през 2021 г. от ВКС е върнато 1 въззивно дело, което е отменено и върнато за ново разглеждане от друг състав на съда.

Във връзка с горепосочените резултати за правоприлагането на Окръжен съд – Бургас като въззивна инстанция, оценката, която се оформя на основата на показателите от инстанционния контрол от ВКС, е положителна, тъй като в сравнение с предходните две години е значително увеличен броят на потвърдените актове и няма отменени.

2.4. Натовареност на съдиите от наказателно отделение през 2023 г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- **Спрямо постъпилите дела – 11,64 дела/месец**
- **Спрямо разгледаните дела – 12,99 дела/месец**

- **Спрямо свършените дела – 11,89 дела/месец**

2.5. Извършени проверки от Инспектората към ВСС. Проверки от Апелативен съд - Бургас.

В периода от 03.07.2023 г. до 07.07.2023 г., на основание Заповед № ПП-23-21/26.06.2023 г. на главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, в Окръжен съд – Бургас беше извършена комплексна планова проверка от ИВСС по организацията на административната дейност, образуването, движението и приключването на наказателни дела за 2021 г. и 2022 г. Проверката се осъществи от инспектор Мария Нейкова и експертите Светлана Василева и Николина Банкова, и приключи с Акт за резултати от проверката, който беше сведен до знанието на всички съдии от наказателно отделение на съда, срещу подпис. Съгласно констатациите от извършената проверка е отчетено, че по показател „административно ръководство и организация на дейността” в Окръжен съд - Бургас е създадена много добра организация на административната дейност. Установено е, че образуването на всички видове наказателни дела в Окръжен съд - Бургас става в деня на постъпването им или най-късно на следващия ден, като всички дела се разпределят на съдиите при спазването на изискванията на чл. 9 от ЗСВ – на принципа на случайния подбор чрез програмен продукт за случайно разпределение на делата. Констатирано е, че по-голямата част от делата се насрочват и приключват в установените процесуални срокове, като няма наказателни дела, несвършени и образувани две и повече години преди момента на проверката. Относно организация на деловодната дейност е констатирано, че деловодните книги по наказателните дела за 2021 г. и 2022 г. са по утвърден образец и водени съгласно изискванията на ПАС, като не са установени пропуски при попълването на сročните книги и книгата за веществените доказателства. По показателя „сročност на разглежданите дела” проверяващият екип е направил извод, че общата оценка на дейността по организацията на образуване, движение и приключване на делата е много добра. Не е констатирано безпричинно отлагане и забавяне на производството в проверените дела. Отчетена е устойчива тенденция за висок дял на свършените дела спрямо делата за разглеждане, което е показател за сročността и бързината на приключване на съдебните производства. За 2021 г. 87,3 % от делата се насрочват, разглеждат и приключват в тримесечен срок, а за 2022 г. процентът на приключените в тримесечен срок дела се е повишил с около 3 % - на 90,2 % от всички дела за разглеждане през годината. По отношение на данните от инстанционния контрол също е отчетена положителна тенденция за повишаване на потвърдените първоинстанционни съдебни актове, като същите са се повишили с почти 11 % за 2022 г. в сравнение с предходната 2021 г., а отменените съдебни актове са се понижали с около 1 % в сравнение с 2021 г. Установено е, че организацията по привеждане в изпълнение на влезлите в сила присъди е на много добро ниво. Във връзка с констатирани случаи на

неспазване на сроковете за изготвяне на крайните съдебни актове, в Акта за резултатите от проверката е дадена една препоръка от ИВСС, а именно председателят на ОС - Бургас, с оглед дадените му правомощия по чл. 80, ал. 1, т. 2 от Закона за съдебната власт за общо организационно и административно ръководство на съда, да предприеме необходимите мерки и да осъществява постоянен контрол по изпълнението им относно спазване на предвидените процесуални срокове по чл. 243, ал. 5 от НПК, чл. 308 от НПК и чл. 340 от НПК, като по отношение на посочени две наказателни дела да укаже конкретен срок за приключването им. В изпълнение на препоръката председателят на Окръжен съд - Бургас е издал Заповед №1229 от 31.10.2023 г., с която е определен краен срок за предаване на мотивите по едното от цитираните дела, който е спазен от съдията-докладчик, а по другото посочено дело – крайният съдебен акт е предаден на 01.11.2023 г.

Проверка на организацията на дейността на съдиите от Окръжен съд - Бургас бе извършена и от Апелативен съд - Бургас, обхващаща периода: 01.01.2023 г. – 30.11.2023 г. Към датата на изготвяне на настоящия доклад, в Окръжен съд - Бургас постъпи доклад от Апелативен съд - Бургас, отразяващ резултатите от проверката. Относно наказателните дела, проверяващите са отчетели, че първоинстанционните и въззивните наказателни дела се образуват в деня на постъпването им или най-късно на следващия работен ден. Констатирано е, че е създадена добра организация на работа по насрочването на наказателните дела, като същите се насрочват за разглеждане в предвидените в закона срокове. В акта от проверката е дадена препоръка да продължат мерките, общи и индивидуални, за повишаване срочността на изготвяне на съдебните актове до постигане на реални резултати, като председателят на съда да продължи да провежда непрекъснато разговори с магистратите за преодоляване на забавянето в изготвяне на актовете, както и да се обмисли прилагането и на други подходящи мерки.

В отделението се провеждат събрания във връзка с обсъждане и изготвяне на становища по приемането на Тълкувателни решения от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, свързани с противоречивата практика на съдилищата, както и за обсъждане на възникнали текущи проблеми, включително относно организацията на работата на съдиите. Обезпечен е достъпът на всички съдии до актовете, постановени от горните инстанции чрез създаване на самостоятелна папка в public, информацията в която се обновява с връщането на всяко ново дело от инстанционен контрол.

2.6. ИЗВОДИ

Обобщавайки статистическите данни, изложени в настоящия доклад, може да се направи обоснован извод, че и през 2023 година, както и в предходни отчетни периоди, делата в наказателно отделение на Окръжен съд – Бургас се административат и разглеждат експедитивно; насрочват се в открити заседания в установените процесуални срокове; не се допускат случаи на

безпричинно и неоснователно отлагане на дела. Преобладаващата част от съдебните актове се изготвят в разумен срок, като допуснатите отклонения са по дела с фактическа и правна сложност. В сравнение с 2022 г. през отчетната 2023 г. се наблюдава значително увеличение на постъпилите наказателни дела - със 189 дела повече. Този факт може да се прецени като трайна тенденция, тъй като и през 2022 г. е констатирано увеличение на постъплението на наказателни дела със 181 дела в сравнение с предходната година. Същевременно се увеличава и броят на делата с фактическа и правна сложност, което обстоятелство усложнява дейността по правоприлагане и влияе върху натовареността на съдиите, като я завишава.

През отчетната година съдиите от отделението са работили при увеличено постъпление на дела, но с необходимата отговорност и професионализъм, като са положили усилия за качествено, срочно и при условията на предвидимост решаване на делата.

Основните задачи през следващия отчетен период са свързани със запазване на достигнатото ниво на правораздаване и подобряване на показателите, по които сме отчели необходимост от достигане на по-високи стандарти.

II. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2023 г. в Първо гражданско и търговско отделение на Бургаския окръжен съд, в което се разглеждат всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела, са работили 12 съдии. Трима съдии от отделението бяха командирани в Апелативен съд - Бургас: съдия Десислава Динкова, съдия Кирил Градев и съдия Янко Новаков. И тримата съдии бяха заместени в графика от командирани от районните съдилища в различни периоди от годината : съдия Десислава Динкова и съдия Кирил Градев от съдии от Районен съд - Бургас, а именно: съдия Моника Яханаджиян , съдия Стоян Мутафчиев и съдия Панайот Атанасов, а съдия Янко Новаков от съдия Мариела Иванова от Районен съд – Карнобат и съдия Ивелина Мавродиева от Районен съд -Бургас, до средата на м. октомври 2023 год. продължи командировката на съдия Анна Щерева от Районен съд - Бургас, като графикът ѝ бе поет от съдия Иван Дечев, командирован от БРС.

Отделението се ръководи от заместник-председателя Антоанета Андонова - Парашкевова.

Съдебните помощници към отделението са двама, като по предварителен график, изготвян на тримесечие, подпомагат дейността на съдиите, разпределени в две групи.

1. Останали висящи

Граждански дела

Към 01.01.2023 г. висящи от предходен период са били 320 граждански дела, от които новообразувани през 2022 г. 225 дела (70%) и останали от предходен период 95 дела (30%). **За сравнение:**

- към 01.01.2022 г. висящи от предходен период са били 321 граждански дела, от които новообразувани през 2021 г. 234 дела (73%) и останали от предходен период 87 дела (27%).

- към 01.01.2021 г. висящи от предходен период са били 260 граждански дела, от които новообразувани през 2020 г. 193 дела (74%) и останали от предходен период 67 дела (26%).

Търговски дела.

Към 01.01.2023 г. висящи от предходен период са били 310 търговски дела, от които новообразувани през 2022 г. 190 дела (61%), а от предходен период 120 дела (39%). **За сравнение:**

- към 01.01.2022 г. висящи от предходен период са били 300 търговски дела, от които новообразувани през 2021 г. 209 дела (70%), а от предходен период 91 дела (30%).

- към 01.01.2021 г. висящи от предходен период са били 310 търговски дела, от които новообразувани през 2020 г. 189 дела (61%), а от предходен период 121 дела (39%).

ИЛИ:

Към 01.01.2023 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 630 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 621 за 2022 г. и 570 за 2021 г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното: запазен е броят заварени несвършени първоинстанционни граждански дела, спрямо предходния отчетен период, а броят на заварените несвършени първоинстанционни търговски дела незначително е увеличен спрямо предходния отчетен период.

30 % от първоинстанционните граждански дела и 39 % от първоинстанционните търговски дела са се задържали в отделението повече от 1 година, като преобладаващият брой спорове са разрешени в рамките на година.

Константна причина за останалите несвършени дела е постъплението в края на отчетния период, тъй като разглеждането на новообразуваните тогава дела преминава към следващия отчетен период. Преминават към следващия отчетен период и спрените дела. Преобладаващият брой спрени първоинстанционни граждански спорове са такива с правно основание в чл.432 от КЗ и с предмет обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП с ответници-застрахователни дружества, които следва да изчакаят приключването или на висящо досъдебно производство, по

което е привлечено обвиняемо лице, или на висящо наказателно производство срещу подсъдим, като целта и в двата случая е да се съобрази присъдата, която на основание чл.300 от ГПК е задължителна за гражданския съд в очертаните в този законов текст рамки. Преобладаващият брой спрени първоинстанционни търговски спорове са такива с правно основание в чл.694 от ТЗ, които изчакват друго висящо производство по чл.694 от ТЗ, в зависимост от изхода на което ищецът ще придобие активна легитимация на кредитор на несъстоятелността с прието вземане и право да оспорва вземанията на други кредитори в стремежа си да се удовлетвори. Незначителен е броят на спрените дела, поради висящ преюдициален спор, включително по частичен иск, или по общо съгласие на страните.

Съдиите от години полагат интензивни лични усилия да приключат в разумен срок възложените им за разглеждане дела и от двете материи. Положителният резултат се дължи и на осигурения през цялата 2022 год. състав от 12 съдии в отделението чрез командироване на съдии от районните съдилища в съдебния район на Окръжен съд - Бургас.

Извън горните причини, сложната фактология в извънсъдебните отношения, способства за увеличаване продължителността на разглеждане на делата, не само защото усложнява процеса на доказване на релевантните обстоятелства, но и защото води до усложнения в самото съдебно производство, поради предявяване на множество искове-обективно и субективно съединяване, участие на трети лица и др.

И през тази година ищите по множество граждански дела прибъгваха до реда за освобождаване от такса по чл. 83, ал. 2 от ГПК още с исковата молба, преди да са получили указания за размера ѝ. Както и в предходни години бе констатирано, че такива искания са налице почти във всяка искова молба, с която се търси обезщетение за вреди - имуществени и/или неимуществени, получени като резултат от пътнотранспортно произшествие, за което е образувано и висящо досъдебно производство. Проблемите са изложени в предходни доклади, но и до момента не е налице разрешение.

Забавянето на производствата в началния им етап, между образуване на делото и приемане на исковата молба чрез даване ход на размяната на книжа при вещните и облигационните искове, с обект недвижим имот, дължащо се на необходимостта да бъдат представени удостоверения за данъчна оценка, скици и вписвана искова молба в известна степен бе преодоляно, поради ускоряване на процеса по предоставяне на услугите в съответните учреждения. Така действителното време за изпълнение на указанията е около две седмици, като част от книжата се изпращат и служебно по делата.

Ускоряването на произнасянето на адвокатския съвет по искания за назначаване на особен представител на детето в производствата по делата за установяване и оспорване на произход редуцира и забавянето в разглеждането на този вид дела. Към момента основният проблем там остава възнаграждението

на адвоката-особен представител. След увеличението на минималните размери на адвокатските възнаграждения по Наредбата на Висшия адвокатски съвет, включително по делата с този предмет, разноските за защита по този вид дела набъбват още по-неоправдано при засилената защита на неговите интереси и служебната намеса на съда в изясняването на фактите и обстоятелствата по произхода, включително и при събиране на доказателства. Назначеният особен представител не би могъл да упражни в пълна степен в тези производства професионалната си компетентност, тъй като тя се припокрива с тази на съда. Съвременното развитие на науката доведе до въвеждане на съдебните ДНК експертизи като най-подходящо, ползващо се с най-висока степен на достоверност и достъпно доказателствено средство за установяване на произход. Понастоящем експертизите са единични, могат да бъдат извършени от вещо лице, което работи в района на действие на Окръжен съд Бургас, експертизите се извършват по метод, който не накърнява телесната цялост, срокът за осъществяването им е 3 седмици, като възнаграждението е в рамките на 400-500 лв. Заедно с дължимите държавни такси, които в зависимост от броя на исковете, могат да бъдат в рамките от 30 до 160 лв., разноските по делото без възнагражденията за процесуално представителство могат да достигнат максимум до 660 лв. Същевременно половината от минималното възнаграждение, платимо на особен представител е 600 лв, към което като се прибавят и 1200 възнаграждение на адвоката на самия ищец, се формира сума само за процесуално представителство от 1800 лв.-три пъти по-висока от разходите от 660 лв. за водене на делото и установяване на произхода чрез експертиза. При тези несъразмерни разходи за защита спрямо разходите за водене на делото и за доказване и спрямо действително предоставената защита като обем и съдържание, страните предпочитат да спестят възнаграждението на вещо лице и се придържат към доказателства, за които няма да направят разходи-свидетелски показания. Недопустимо, но за съжаление финансово оправдано от гледна точка на страните, е да избягват при защитата на едно от основните човешки права-правото на личен и семеен живот, да се възползват от съвременното и най-достоверно доказателствено средство-ДНК експертиза.

За намаляване броя несвършени дела се предприемат както общи административни мерки, така и мерки по конкретни дела от всеки докладчик, съобразно конкретните обстоятелства. Мерките се изразяват в поддържане на високо ниво на дейността по своевременно и редовно връчване на съобщения и призовки чрез внимателен преглед на дейността по връчване на книжа, извършван от всеки съдия по разпределените му за разглеждане дела, прилагане едновременно на няколко способа за призоваване на едно лице, прилагане и на административни мерки - глоби по ГПК; последователно прилагане на процесуалните преклузии; внимателно проучване от фактическата страна на споровете за подготовка на точен, ясен и пълен доклад с реквизитите по чл. 146, ал. 1 от ГПК и допускане за събиране само на относими и необходими доказателства, включително и чрез своевременна намеса на съдията в случаите, когато се констатира необходимост от служебно събиране

на доказателства - експертизи, които страните по различни причини не са поискали сами; стремеж за провеждане на едно съдебно заседание и събиране на всички допуснати доказателства само в него. В случаите, в които обаче забавянето е на етапа редовност на исковата молба, към които можем да причислим и производствата по молбите по чл. 83, ал. 2 от ГПК и по чл. 95 от ГПК и по назначаване на особен представител, освен бързо произнасяне по същество, други мерки съдът практически не би могъл да приложи.

2. Постъпление

В отделението са **постъпили общо 1062 дела** - граждански, търговски и фирмени. От тях:

➤ Граждански дела

През 2023 г. в Окръжен съд - Бургас са постъпили 511 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански. **За сравнение:**

- през 2022 г. в Окръжен съд - Бургас са постъпили 492 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

- през 2021 г. в Окръжен съд - Бургас са постъпили 425 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

➤ Търговски дела

През 2023 г. в Окръжен съд – Бургас са постъпили 544 търговски и частни търговски дела. **За сравнение:**

- през 2022 г. в Окръжен съд – Бургас са постъпили 491 търговски и частни търговски дела.

- през 2021 г. в Окръжен съд – Бургас са постъпили 591 търговски и частни търговски дела.

➤ Фирмени дела

През годината са постъпили общо 7 дела.

По отношение на тези дела, статистиката през предходните години отчита първоначалните регистрации и вписаните промени в обстоятелствата, без отказите.

ИЛИ

Общото постъпление през 2023 г. е 1055 граждански и търговски дела (без фирмени), от които 179 частни граждански и частни търговски дела. За сравнение:

- през 2022 г. – 983 дела, от които 152 частни граждански и частни търговски дела.

- през 2021 г. – 1016 дела, от които 179 частни граждански и частни търговски дела.

Общото постъпление сочи, че броят на търговските, граждански, частни търговски и частни граждански дела през 2023 год. се е увеличил в сравнение с

предходния отчетен период ,като увеличението не се държи на нарастване само на броя частни граждански и търговски дела в общия брой дела.

В постъплението при гражданските дела, сравнително стабилен и близък в годините остава броят на делата за допускане на осиновяване, исковете за произход и вещните искове. Значителен дял от постъплението по граждански дела през 2023 год. отново се пада на преките искове срещу застрахователи и Гаранционен фонд и на регресните искове на застрахователи и на Гаранционен фонд -98 броя дела,което формира 1/5 от постъплението по граждански дела през отчетния период.Очевидно ,законодателните мерки в годините ,насочени към намаляване на броя на пътнотранспортните произшествия не дават желания резултат.Инстанционният контрол по този вид дела показва,че преценката на съдиите от отделението за размера на справедливите обезщетения за неимуществени вреди е адекватна и обосновава-в преобладаващия брой случаи въззивната инстанция потвърждава,а касационната-не допуска касационно обжалване на постановените по тези дела съдебни актове.

Трайна е тенденцията за намаляване на броя установителни искове по чл.422 от ГПК.От 2021 год. броя граждански дела, образувани срещу потребители след проведено заповедно производство не преминава 20,а през 2023 год. тези дела са 11 на брой.

Ръст бележат исканията за информация за осиновяване-броят на делата по чл.105 от СК за първи път през 2023 год. е почти равен на броя на молбите за допускане на осиновяване:16/18.Възлагането на тежката задача на съдилищата в производствата по чл.105 от СК да намерят баланса в отношенията осиновен-биологични родители,като преценяват наличието на „важни причини“ във всеки конкретен случай,се оказа твърде неудачно. В края на 2023 год. намери и логичното си законодателно решение признаването на значението на знанието за биологичния произход от всеки човек за осъзнаване и изграждане на собствената му идентичност.На дневен ред е преосмислянето и отпадането на вече остарялото и неадекватно на съвременния етап на развитие понятие „тайна на осиновяването“.

Незначителен е броят на делата за прекратяване на осиновяване-3 броя,през 2022 год. в Окръжен съд Бургас е образувано само 1 дело от този вид,а през 2021 год.-2 броя.Прегледът на делата през трите посочени години показва,че осиновяванията,чието прекратяване е било предмет на производствата ,не са допуснати при действието на новия Семейен кодекс от 2009 год. след провеждане на специалната административна фаза на осиновителното производство,развиваща се пред дирекциите на Агенция за социално подпомагане.С оглед на това може да се даде висока оценка на работата на дирекциите на Агенция за социално подпомагане в района на Окръжен съд Бургас в предварителното административно производство по подготовка на допускане на осиновявания.

При търговските дела традиционно голямо е постъплението при исковете за права и правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка, въпреки, че в сравнение с предходните две години броят им през 2023 г. е най-малък - 170 бр. За сравнение през 2022 г. те са били 205 бр., а през 2021 г. - 213 бр. Понижение има и в броя на производствата по чл. 25 от ЗТР по обжалване на откази на длъжностни лица по регистрацията в Агенция по вписванията - образувани са 67 дела през 2023 г., докато през 2022 год. те са били 82, а през 2021 г. - 68 дела. Сериозно дял в търговските спорове заемат исковете за прекратяване на търговски дружества по съдебен ред, които в сравнение с предходната година са нараснали повече от 2 пъти - през 2022 год. броят им е бил 77, а новообразуваните дела през отчетната 2023 год. е 164 дела. От тези 164 дела 157 броя са образувани по иск на прокурор от Окръжна прокуратура Бургас на основание чл. 155 и сл. от ТЗ, поради това, че управителят е починал и в 3 месечен срок няма избран и вписан нов управител. Обичайно се касае до еднолични дружества с ограничена отговорност, при което управител е едноличният собственик на капитала. Изводът, който може да бъде направен от горните данни е, че по принцип наследниците на починали еднолични собственици на капитала не желаят да се занимават с търговска дейност, поради което не предприемат действия да продължат дейността на предприятието на своя наследодател, а в малко на брой изпълнителни производства вискателите са прибегнали до изпълнителния способ по чл. 517 от ГПК. През 2023 г. броят на молбите за откриване на производства по несъстоятелност е почти равен на този през 2022 год, като през 2023 год. те са 40, а през 2022 год. са били 36. Следователно, в последните две години исканията по чл. 625 от ТЗ са намалели в сравнение с 2021 год. когато са били 65 на брой и се концентрират около цифрата 40. В преобладаващия брой случаи инициатори са самите длъжници, които не са в състояние да погасят предимно установени в годините публични вземания за данъци и осигуровки. Огромната част от тези дела приключват още на първа фаза с решение по чл. 632 от ТЗ, като производството се спира, поради липса на имущество, с което да бъдат поети първоначалните разноски. През 2023 г. само по едно дело е постановено решение по чл. 630 от ТЗ (при 7 бр. за 2022 г. и 2021 г.), което означава, че кредиторите на много малък брой длъжници ще имат шанс да получат някакво удовлетворение на претенциите си. За сметка на това обаче около 10 образувани в предходни години производства по несъстоятелност са на фаза осребряване на имущество и бяха заварени от промените в ТЗ, приети през 2023 год. По тях възникват непрекъснато проблеми с приложението на измененията, които възлагат нови правомощия на съдиите по несъстоятелността, концентрирани в кратки последователни периоди от време. Така се увеличи ангажираността на съдиите по несъстоятелността с висящите на техен доклад дела по несъстоятелност, като неособено ясните нови разпоредби изискват отделяне на време за разбиране на практическия им смисъл и адекватното им вписване в заварените съдебни производства.

Намален е броят на частните производства по издаване на европейска заповед за плащане по Регламент 1896/2006 год. – едно дело за 2023 г. (през 2022 г. – 4 бр., а през 2021 год. – 5 бр.).

През отчетната година има образувано едно дело по молба за издаване на изпълнителен лист и по молба за допускане изпълнението на съдебно решение или друг акт, постановен в държава членка на ЕС по Регламент № 4/2009 год. Едно дело е образувано и за издаване на изпълнителен лист въз основа на европейско изпълнително основание по Регламент 805/2004 год.

През отчетната 2023 год. в Окръжен съд - Бургас не бяха образувани дела по молби за откриване на производство по стабилизация. Производството по стабилизация, въведено през 2016 год. във вида до измененията през 2023 год., очевидно не се възприема от търговците като удачен механизъм за избягване на производство по несъстоятелност, поради което те не го използват. В Окръжен съд Бургас имаше само 2 молби за стабилизация, депозирани от един и същ търговец, при това през първата година на въвеждане на този вид правен институт. Целта на търговеца, обаче, установима от процесуалното му поведение, бе съвсем различна, от законовата – не стабилизиране на финансовото му състояние, а възползване от някои от средствата на процедурата по стабилизация за временно отлагане на предприети изпълнителни действия по висящи производства по индивидуално принудително изпълнение срещу търговеца.

3. Разгледани граждански и търговски дела

През 2023 г. съдиите от това отделение са разгледали 1685 (в т.ч. 184 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела. *За сравнение:*

- през 2022 г. съдиите от това отделение са разгледали 1604 (в т.ч. 152 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.
- през 2021 г. съдиите от това отделение са разгледали 1586 (в т.ч. 186 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 560 дела (при 630 за 2022 г. и 621 за 2021 г.). Това представлява 33,23% от всички разгледани дела.

5. Свършени дела.

През годината са свършени общо 1125 дела, от които 944 граждански и търговски дела и 181 частни граждански и търговски дела.

От свършените 442 граждански дела 48% са в тримесечния срок (периодът е от определението за първо насрочване до предаване на съдебен акт) (50% през 2022 г. и 43% през 2021 г.). Налице е незначително понижаване на процента дела приключили в тримесечен срок, в сравнение с предходната година.

Свършените частни граждански дела са 70 на брой, като от тях 100% са в 3-месечен срок.

От свършените 606 търговски дела 70% са в тримесечния срок (периодът е от определението за първо насрочване до предаване на съдебен акт) (67 % за 2022 г. и 68 % за 2021 г.). Този показател е сравнително постоянен през годините.

➤ **Свършени граждански дела.**

През 2023 г. са свършени 519 граждански и частни граждански дела или 62% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:1,66**.

В 3-месечен срок са свършени 290 от гражданските дела.

Със съдебен акт по същество по делото са приключили 360 дела, а прекратени са били 159 дела.

➤ **Свършени търговски дела.**

През 2023 г. са свършени общо 606 търговски дела, от които 104 частни търговски дела или 71% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,44**.

В 3-месечен срок са свършени 70%.

С акт по съществото на делото са приключили 473 дела, а прекратени са били 133 дела.

И при гражданските, и при търговските спорове съдиите се стремят в разумен срок и добросъвестно да изпълнят задълженията си по разглеждане и произнасяне. Данните сочат, че съотношението свършени/несвършени граждански и търговски дела през 2023 год. не се отклонява драстично от предходните години, като през 2023 год. въпреки по-голямото постъпление са свършени по-голям брой дела.

Няма особена разлика и през настоящата година спрямо предходните години в характера на разглежданите дела. Преобладаващата част от висящите дела са с фактическа и правна сложност, като са въведени многобройни факти и връзки между факти като релевантни за взаимоотношенията между страните, които следва да се установят и вземат предвид в съвкупност, често преминаване през продължителната процедура по оспорване на ангажирани доказателства - истинност на документи, свидетелски показания, заключения на вещи лица, често срещано е и отклонението от типичното развитие на исковото производство, изразяващо се в обективно или субективно съединение на многобройни претенции, обосновани и с различни взаимноизключващи се факти, участие на трети лица в производствата, все по-често налагаща се служебна намеса на съда в процеса на доказване, чрез преценка на необходимостта от допускане на различни по вид експертизи и формулиране на задачи към тях. Така процесуалните усилия на конкретния съдия по разглеждане на даден спор се увеличават и усложняват, като се отделя време не

само за подготовка на делото за насрочване в открито съдебно заседание, но често и преди пристъпване към размяна на книжа за изясняване на изложението на обстоятелствата, за установяване на правен интерес, а и между заседанията, след анализ на вече приобщени доказателства и преценка на необходимостта от служебна намеса на съда чрез назначаване на експертиза.

Срочното приключване на делата е значително подобро като е постигнато с предприетите дисциплиниращи участниците в процедурите мерки от съдиите. Стриктно се следи за редовно връчване на съобщения и призовки, като се дават своевременно насоки на връчителите при възникнали проблеми, самите връчители са добре запознати с приложимите процесуални правила и имат достатъчно опит в работата си, в резултат на което нерядко и сами са в състояние да предотвратят проявите на недобросъвестност на ответниците и да осигурят редовно и своевременно връчване. Така се спестяват разходи на търсещите защита ищци по назначаване на особени представители по чл. 47, ал. 6 от ГПК и се преустановява възникването на основания за отмяна на влезли в сила решения или на постановени неприсъствени решения, поради нарушение правото на защита на насрещната страна.

6. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2023 г. с акт по съществуващото на делото са свършени 833 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 725 за 2022 г. и 747 за 2021 г.). Искът е бил уважен изцяло по 484 дела, уважен частично по 143 дела и отхвърлен изцяло по 206 дела. Със спогодба са приключили 22 дела.

През 2023 г. прекратени са били 270 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните:

- чл. 129 - чл. 130 ГПК – 120 дела;
- чл. 118 ГПК – 54 дела;
- чл. 122 ГПК – 5 дела;
- чл. 126 ГПК – 14 дела;
- чл. 231 ГПК – 2 дела;
- чл. 232 ГПК – 49 дела;
- чл. 233 ГПК – 26 дела.

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела няма.

7. Инстанционен контрол

7.1. През годината са били обжалвани 168 граждански и 153 търговски дела. *За сравнение:*

- през 2022 г. са били обжалвани 170 граждански и 136 търговски дела;
- през 2021 г. са били обжалвани 122 граждански и 204 търговски дела.

7.2. През 2023 г. са върнати след **въззивна проверка** от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 95 граждански дела и 131 търговски дела.

7.2.1. Граждански дела

През 2023 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 19 случая и потвърдени в 55 (съотношение 1:2,9). **За сравнение:**

- през 2022 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 28 случая и потвърдени в 57 (съотношение 1:2).
- през 2021 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 18 случая и потвърдени в 38 (съотношение 1:2,1).

7.2.2. Търговски дела

По търговските дела през 2023 г. са били отменени 37 решения и определения, а са били потвърдени 74 (съотношение 1:2). **За сравнение:**

- през 2022 г. са били отменени 34 решения и определения, а са били потвърдени 72 (съотношение 1:2,1);
- през 2021 г. са били отменени 37 решения и определения, а са били потвърдени 98 (съотношение 1:2,6).

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

7.3. През 2023 г. са върнати след **касационна проверка** 86 граждански дела и 72 търговски дела.

7.3.1. Граждански дела

През 2023 г. **по гражданските дела** изцяло са потвърдени 46 акта, а 10 са отменени. Съотношение отменени/потвърдени е 1:4,6 (за 2022 г. е 1:3,7, а 2021 г. е 1:2,7).

7.3.2. Търговски дела

През отчетната година отменени изцяло в резултат на касационна проверка са актовете по 12 търговски дела. Потвърдени са 45 търговски дела. Съотношението отменени/потвърдени е 1:3,8. **За сравнение:**

- през 2022 г. съотношението отменени/потвърдени е 1:7.
- през 2021 г. съотношението отменени/потвърдени е 1:4,2.

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

Горните данни обосновават изводи за много добро качество на правораздавателна дейност. Съотношението отменени/потвърдени дела в

резултат на въззивно обжалване през 2023 год. при гражданските дела и търговските дела показва следното: подобряване на този показател в сравнение с 2021 и 2020 година при гражданските дела и съвсем незначително влошаване при търговските дела. Същото е положението и при върнатите след касационна проверка актове.

Следва да продължава практиката по отделяне на достатъчно време за предварително проучване на правните спорове, още на етап искова молба, в периода след приключване на предварителната размяна на книжа до провеждане на първото по делото заседание, предварителната подготовка на делото в закрито заседание по чл. 140, респ. по чл. 374 от ГПК, чрез изготвяне на проект за доклад и прецизна преценка на доказателствените искания. Това е необходимо, за да се съсредоточи дейността по изследване само на релевантните за спора обстоятелства, по отношение на които фактическите твърдения на страните се разминават, до отклоняване на доказателствени искания, които са ненужни и водят единствено до загуба на процесуално време, усилия и разходи за събирането им, без да са в състояние да повлияят на еднозначния извод, който вече може да бъде направен на базата на допуснатия доказателствен материал. Съдиите се стремят своевременно полагат и допълнителни усилия по преценка на нужда от служебно назначаване на експертизи, както и по формулиране на адекватни задачи към тях, които да подпомогнат пълното изясняване на споровете от фактическа страна. Активизирането на тълкувателната дейност и постановяваните решения по същество на споровете от ВКС подпомагат предвидимостта на правораздаването и еднаквото приложение на закона. Огромният им обем обаче се отразява не само върху срочността на приключване на делата, тъй като изисква доста време за търсене, четене и осмисляне, както и за съобразяване на конкретната фактическа обстановка, с оглед на която са дадени правните разрешения, но и върху резултатите от инстанционния контрол. Търсенето и намирането на съответстваща на конкретната фактическа обстановка практика на Върховния касационен съд е необходимо да се съчетава със задълбочения ѝ анализ, за да бъде отсято и използвано актуалното към момента тълкуване на съответната приложима правна норма, като се избегне използването и позоваването на изоставени вече от практиката разрешения. За това обаче е нужно време. Отговорността, с която всеки съдия от отделението се отнася към самостоятелното проучване на практиката по върнатите както от въззивно, така и от касационно обжалване дела - както на отменените, така и на потвърдените, доведе до значително уеднаквяване на правоприлагането от различните съдебни състави в отделението по идентични казуси, без винаги да се налага предварително общо обсъждане в общо събрание на отделението. Същевременно проучването на съдебна практика по правни въпроси, поставени за разрешаване пред всеки съдия от отделението по разпределените му дела и обмяната на информация и мнения, дава възможност за развиване на правното мислене, чрез което сравнително бързо се намира аргументиран отговор на поставени правни въпроси, по които не е налице практика, а законодателството

е неясно, при което с оглед на конкретните факти, се достига до справедливо решение.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете, е необходимо да се отбележи, че изключение са случаите на отменени актове поради незаконосъобразно проведена доказателствена дейност на първоинстанционния съд. Отмяната, в по-голямата част от случаите, се дължи на разлика в преценката на събраните доказателства или на различна оценка на установените факти или различно тълкуване на правни норми.

8. Фирмени дела

През годината са били разгледани 7 дела за първоначална регистрация на други юридически лица, които не са търговци или юридически лица с нестопанска цел (през 2022 г. – 4 и през 2021 г. – 14), от които 3 регистрации на адвокатско дружество, 2 фондации и 2 местни поделения на вероизповеданията. Вписани са били промени в обстоятелствата по 5 фирмени дела (6 през 2022 г. и 12 през 2021 г.) - 1 местно поделение на вероизповеданията, 2 адвокатски дружество и 2 синдиката.

През 2023 г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 1 заявление за първоначална регистрация и за вписване на промени за юридически лица, които не са търговци или юридически лица с нестопанска цел. За сравнение: през 2022 г. – 0,9, а през 2021 г. – 2,3.

От 01.01.2018 г. компетентността по водене на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел бе прехвърлена от окръжните съдилища на Агенция по вписванията, като от този момент започна и пререгистрацията им. Продължен бе срокът за пререгистрация до 31.12.2022 год. Броят на издадените удостоверения за пререгистрация през 2023 год. е пренебрежимо малък в сравнение с 2021 и 2020 год., поради което може да се каже, че издаването им бе спорадично. Това означава, че реално действащите сдружения и фондации със седалище в района на Окръжен съд – Бургас отдавна са изпълнили изискването за прехвърляне на данните си в електронния регистър на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенция по вписванията, а непререгистрираните, въпреки, че са значително на брой спрямо пререгистрираните, всъщност от дълги години не развиват дейност.

Общозвестните неудачи на ниво законодателна дейност не позволиха да се търсят в продължение на общо 4 годишния срок за пререгистрация адекватни решения за непререгистрираните в срок юридически лица с нестопанска цел.

И в предходните доклади бе засегнат въпросът: какво ще се случи след 31.12.2022 год. с непререгистрираните юридически лица с нестопанска цел. Те не се прекратяват по силата на закона и не е предвидено по силата на закона известен период от време, след което да се заличават. Следователно, фирмените им дела и след 31.12. 2022 год. няма да могат да бъдат внесени в

архив и след изтичане на срока за съхранение-унищожени. Така такива дела ще бъдат висящи безкрайно, тъй като нито неосъществяването на дейност от страна на възникнало законно юридическо лице с нестопанска цел, нито липсата на вписани членове на управителния орган /аналогично на чл. 155, т. 3, респ. чл. 252, ал. 1, т. 6 от ТЗ/ са предвидени като основания то да бъде прекратено. Изчерпателното изброяване в чл. 13 и чл. 44а от ЗЮЛНЦ на хипотезите, при които може да се води исково производство по прекратяване, не дават възможност съдилищата да предприемат действия и служебно в насока прекратяване на дейността по отношение на непререгистрираните юридически лица. Липсата на „санкция” при неосъществяване на пререгистрацията в срок, аналогична на тази, която бе приета при търговците, ще попречи обществото да се освободи от никому ненужни и неразвиващи дейност правни субекти, а окръжните съдилища - от възможността да използват по-пълноценно съдебните си служители и помещенията си, така необходими с оглед по-ефективното обслужване на гражданите по електронен път и администрирането на предвидената да заработи от средата на 2024 год. задължителна и доброволна медиация по съдебни дела. Несъстоятелни се оказаха и очакванията фирмените отделения в съдилищата да бъдат закрити. Тяхната работа, макар в значително намален обем, продължава по Закона за адвокатурата, Закона за вероизповеданията, Кодекса на труда, Закона за сдруженията за напояване, Закона за ЖСК, независимо, че искане за приложение на регистърно производство по последния от десетилетия в съдебния район на Окръжен съд Бургас не е отправяно.

И през 2023 год. не бе постигната съгласуваност между законовите и подзаконовите нормативни актове, включително общи и специални, уреждащи вписването на юридически лица в регистрите на съдилищата. Понастоящем Наредба № 14 от 24.07.1991 год. за водене и съхранение на регистрите за вписванията е изцяло разминаваща се не само със съответните текстове на ГПК- чл.595-609 и специалните закони- Закон за адвокатурата, Кодекс на труда, Закон за сдруженията за напояване, Закон за вероизповеданията, но и вътрешно. Не е ясно кои регистри са отделни, кой регистър е общ и за кои юридически лица, а най-значителният проблем е липсата на образци на регистри, отговарящи на подлежащите на вписване, съобразно специалните закони обстоятелства, досежно различните юридически лица. По тази причина и през 2023 год. продължи приспособяването на образца на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел /фондации и сдружения/ за целите на вписване на другите юридически лица, които не са търговци и не са юридически лица с нестопанска цел, но за тях не е създаден самостоятелен регистър.

9. Натовареност на съдиите от I-во гражданско и търговско отделение.

Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2023 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане (1692 дела) по щат е 11,75

месечно, а в действителност – 12,49 дела месечно. Натовареността по отношение свършените дела (1132 дела) възлиза на 7,86 дела по щат, а в действителност – 8,36 дела месечно. *За сравнение:*

- средната натовареност на съдиите от това отделение за 2022 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане (1608 дела) по щат е 11,17 месечно, а в действителност – 11,64 дела месечно. Натовареността по отношение свършените дела (978 дела) възлиза на 6,80 дела по щат, а в действителност – 7,08 дела месечно;

- средната натовареност на съдиите от това отделение за 2021 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане (1600 дела) по щат е 11,11 месечно, а в действителност – 12,25 дела месечно. Натовареността по отношение свършените дела (979 дела) възлиза на 6,80 дела по щат, а в действителност – 7,50 дела месечно.

Разпределението на делата през 2023 год. се извършва от заместник-председателя на отделението. Разпределението по брой дела е сравнително равномерно между съдиите.

Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен график за шестмесечие и се обработват в самостоятелна за Окръжен съд - Бургас деловодна програма.

Съдебните помощници, разпределени към отделението, участват пълноценно в работата му. Имат натрупан значителен опит в годините, като им се възлага повече работа по правни въпроси - подготовка на обобщителни доклади по върнатите от инстанционен контрол през месеца дела, проекто-доклади и проекто-решения. Необходимостта от време за издирване, осмисляне и обобщаване на съдебна практика, за осигуряване на еднакво правоприлагане по идентични спорове и с оглед по-пълноценно прилагане на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, наложи възлагането на тази дейност именно на помощниците. Чрез създадените месечни графици за работа на съдебните помощници, всеки съдия получи възможност за помощ от съдебен помощник, съобразно своите собствени преценки за начина, етапа и формата, по които те биха могли да му бъдат най-полезни. Дейността на съдебните помощници е изключително ефективна. Броят им, обаче, е крайно недостатъчен за съдиите в отделението, поради което постигането на ефективно намаляване на натовареността при всеки съдия поотделно, е далеч от оптималното.

10. Изводи.

Работата на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение и през отчетната 2023 год. бе натоварена и много добра, въпреки трудността да се съвмести същинската правораздавателна дейност с дейността по администриране хода на делата, при която се извършва проверка и се следи за дължимите по водене на всяко дело държавни такси, включително за въззивно

обжалване и по молби за отмяна на влязло в сила решение, разглеждат се депозирани молби по чл. 83, ал. 2 от ГПК или такива за предоставяне на правна помощ по чл. 95 от ГПК и сл., като при непълнота на изложените обстоятелства, относими към искането, се дават конкретни указания. Администрирането на хода на делото отнема ценно време и енергия за проучване на доказателствата по съществуващото на съдебните спорове и приложимата съдебна практика. Въпреки това, можем да твърдим, че с мотивите на актовете си сме успели да разясним не само на страните по делата, но и на останалите граждани смисъла на разпоредбите на приложимите нормативни актове, и така да ги мотивираме да ги спазват, като с това сме допринесли и през 2023 год. за законосъобразното развитие на взаимоотношенията в района на Окръжен съд Бургас.

III. ВЪЗЗИВНО ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ

Във въззивно гражданско отделение правораздават общо 15 съдии (вкл. командированите от БРС и НРС и ПРС) и 4 младши съдии.

През 2023 г. в Апелативен съд Бургас са командировани съдия Даниела Михова -от 01.03.2023 г. до 01.03.2024 г. и съдия Веселка Узунова -01.04.2023 г. до 01.04.2024 г.,като тяхното командироване ще бъде продължено с още една година.

През отчетния периоди командировани в Окръжен съд Бургас са: съдия Йорданка Майска от Районен съд - Несебър, командирована до 28.02.2023 г. и съдия Нася Япаджиева от Районен съд-Поморие до 01.03.2024 г.

В периода от 04.07.2023 г. до 28.08.2023 г. в Районен съд-Несебър е командирован младши съдия Димитър Стоянов от Окръжен съд-Бургас. С решение на СК на ВСС от 11.07.2023 г. младши съдиите Димитър Стоянов и Кристиян Попов от Окръжен съд-Бургас са назначени съдии в Районен съд-Бургас, считано от 30.08.2023 г.

На 3 юли 2023 г. встъпиха нови двама младши съдии- Златомира Стефанова и Тихомир Рачев.

През отчетния период съдиите от Въззивно гражданско отделение са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на съставите са: съдия Мариана Карастанчева, съдия Росица Темелкова, съдия Росен Парашкевов, съдия Недялка Пенева, съдия Вяра Камбурова и съдия Албена Зъбова-Кочовска. В три от въззивните състави участват и младши съдии. В отделението постоянно са работили двама младши съдии - мл.с. Попов и мл.с. Стоянов до м.юли 2023 г. и от 03.07.2023 г. мл.Стефанова и мл.с.Рачев., като им се разпределят за разглеждане въззивни граждански дела и частни граждански дела, при съответния процент натовареност, съобразно заповедите на административния ръководител.

Към отделението през 2023 г. работят двама съдебни помощници.

Отделението се ръководи от заместник - председател и ръководител на Второ гражданско отделение съдия Вяра Камбурова.

1. Постъпление на дела във въззивна инстанция

Към 01.01.2023 год. са останали несвършени от предходната година общо **428 бр. въззивни дела**, от които **390 въззивни граждански** и **38 броя частни граждански дела**, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е **270 бр. въззивни граждански** и **49 бр. частни граждански дела**.

Наблюдава се значително намаление на несвършените в края на отчетния период въззивни граждански дела в сравнение с предходните периоди.

За сравнение с предходни години:

Към 01.01.2022 г. са останали несвършени от предходната година общо 608 бр. въззивни дела, от които 538 въззивни граждански и 70 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 390 бр. въззивни граждански и 38 бр. частни граждански дела.

Към 01.01.2021 год. са останали несвършени от предходната година общо 536 бр. въззивни дела, от които 482 въззивни граждански и 54 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 538 бр. въззивни граждански и 70 бр. частни граждански дела.

През 2023 година са образувани **1007 бр. въззивни граждански дела** (четири дела, продължаващи под същия номер) и **600 бр. частни граждански дела** (две дела, продължаващи под същия номер), или **общо 1607 дела**.

За сравнение с предходни години:

През 2022 година са образувани 1247 бр. въззивни граждански дела (четири дела, продължаващи под същия номер) и 547 частни граждански дела, или общо 1794 дела.

През 2021 година са образувани 1146 бр. въззивни граждански дела (пет дела, продължаващи под същия номер) и 695 частни граждански дела (четири дела продължаващи под същия номер), или общо 1841 дела.

Със 187 бр. по-малко са постъпилите въззивни граждански дела през 2023 г. в сравнение с предходната, като въззивните частни граждански дела са се увеличили с 53 бр. повече от 2022 г., а намалението е при въззивните граждански дела – 240 дела по-малко от предходната година.

2. Разгледани и отложени дела

Общият брой на делата за разглеждане през 2023 г. е 2035 дела - 1397 въззивни граждански и 638 частни граждански дела. От всички разгледани дела, в тримесечен срок са приключили 69% от въззивните граждански дела (за сравнение 62% за 2022 г. и 61% за 2021 г.) и 93% от частните граждански дела (за сравнение 92% за 2022 г. и 93% за 2021 г.).

През 2023 г. са били насрочени общо 1241 въззивни граждански дела, като 294 бр. дела са били отлагани (отложени, оставени без движение или спрени) или това е около 24% от общо насрочените.

Изводите, които се налагат от горните цифри на първо място е, че се наблюдава трайно увеличаване на процента свършени дела и че по-големият брой въззивни граждански дела приключват в едно съдебно заседание, което е следствие от съществуващата процесуална преклузия за въвеждане на нови факти и ангажиране на нови доказателства във въззивната инстанция. Дори да има доказателствени искания, съдиите във въззивно отделение са възприели

практиката за произнасяне по тях с доклада по чл. 267 ГПК, така че не се стига до необосновано отлагане на делата. Все още има дела, по които страните се оплакват от непълен, неточен или липсващ доклад по чл. 146 ГПК в производството пред първата инстанция. Този проблем продължава да се повтаря и констатира в работата на някои районни съдии. Причината за това е формалния подход към това законово задължение на съда в процеса, като в много случаи е налице бланкетно посочване на нормата на чл. 154, ал. 1 ГПК, без да се укаже за кои конкретно факти страната носи доказателствена тежест и за кои не е ангажирала доказателства. Като резултат от този формален подход са искания на страните за нови доказателства и съответно удължаване времетраенето на процеса във втора инстанция. Особено място тук заемат производствата по ЗЗДН и такива по чл. 127 СК, при които в повечето случаи се ангажират доказателства вкл. експертизи пред въззивната инстанция, тъй като по делата, касаещи права и интереси на непълнолетни лица не съществува процесуална преклузия. Тук следва да се акцентира на задължението на съда да следи за интереса на децата и да събира и служебно доказателства по делото, когато това се налага - нещо, което някои районни съдии пропускат.

Друга причина, повтаряща се през годините и която е повод за по-продължително разглеждане на делата във въззивната инстанция, е констатираната едва на този етап на производството нередовност на исковата молба. Този проблем се наблюдава назад в годините и продължава да е актуален. Продължителността на процеса пред въззивната инстанция се дължи също така и на недостатъчния брой вещи лица - специалисти в различни области - т.напр. графолози, архитекти, клинични психолози, лекари.

Накрая, но не на последно място, следва да се посочи също продължаващият проблем с ненадлежащото администриране на въззивната жалба от първоинстанционния съд (вече и проверката за подписване на жалбата с електронен подпис, която не се извършва) или жалбата против действия на съдебен изпълнител. В чл. 262 ГПК ясно е разписана проверката, която следва да направи първоинстанционния съд. В значителен брой случаи се изпраща нередовна въззивна жалба – най-често не е внесена цялата дължима държавна такса, тъй като е неправилно определена от районния съд и не е съобразен обжалваемия интерес (макар и единични, има и случаи, при които изобщо не е определена и съответно внесена държавна такса); липсва пълномощно на процесуалния представител, подал въззивната жалба или отговора; не са внесени авансово разноски за особен представител на ответника във въззивното производство, когато жалбата е постъпила на електронната поща не е извършена проверка дали е подписана с електронен подпис. Ако следваме стриктно процесуалния закон, всички тези дела, по които въззивната жалба е нередовна, трябва да бъдат връщани на районния съд за надлежно администриране. Често съдиите от Въззивно гражданско отделение, в рамките на своите правомощия за проверка на редовност и допустимост на жалбата, я оставят без движение за отстраняване на констатирани нередовности, вместо да я връщат на съответния районен съд, с цел да се спести процесуално време, но

това от своя страна води до увеличение на времето, през което се разглежда делото в рамките на втората инстанция и може да се стигне до надвишаване на инструктивния 3-месечен срок. По подобен начин стои и въпросът с жалбите срещу действия на съдебния изпълнител – не е извършена размяна на книжа, най-често на купувача от публичната продажба не е изпратен препис от жалбата. Налице са единични случаи на изпращане на непълно копие на изпълнителното дело от страна на съдебния изпълнител. Необходимо е да се обърне внимание на районните съдии, а и на съдебните изпълнители стриктно да спазват задълженията си по администриране на жалбите, за да не се стига до връщане на делото на долната инстанция или оставянето им без движение във въззивната инстанция.

Независимо от горното, като цяло, дисциплинираното движение на въззивните граждански дела - спазени процесуални срокове за образуване на делата, разпределение и насрочване, постановяване на определения по чл. 267 ГПК (което нееднократно е отбелязвано като положителна практика на отделението от проверяващи) и приключване в законоустановените срокове, сочат за повишена ефективност на съдебното заседание. Те говорят и за старателна подготовка на съдиите по делата. През отчетния период се е запазил броя на делата с отменен ход по същество – 10 бр., какъвто е и през предходната година. През 2021 г. тази бройка е почти два пъти повече – 18 бр. Всички съдии от отделението полагат усилия за недопускане на отмяната на хода по същество по делата, но в дух на самокритичност се налага да обърнем отново внимание на въпроса с предварителното проучване на делата при изготвяне на доклада по въззивната жалба, така че да не се стига до отмяна на хода по същество и внасяне на делото в открито заседание, което води до забавяне на производството.

След извършен анализ на висящите и неприключили дела, образувани преди 2023 г., в отделението се констатира наличие на 31 такива дела: 18 дела образувани през 2022 г., 2 дела образувани през 2021 г. и едно дело образувано през 2019 г. По някои от тези дела става дума за спрени производства, но в други- за забава при предаване на крайния съдебен акт. Реален проблем с неприключили дела от повече от две години след образуването им в отделението няма.

Вид дело	№ дело	Съдия-докладчик	Предмет	Образувано	Статус
ВГД	20222100500390	Албена Янчева Зъбова Кочовска	0501-2 Делба	15.03.2022	насрочено – 1.2.2024
ВГД	20222100501899	Вяра Иванова Камбурова	0302-2 Вещни искове и искания за разпределение на ползването на съсобствена вещ	7.11.2022	6.11.2023 - спряно - чл. 229, ал.1, т. 2 от ГПК

ВГД	20222100500858	Галя Василева Белева	0203-2 Искове за обезщетение от деликт; Иск за вреди срещу кредитора по Регл. (ЕС) 655 /2014;С изключение на исовете по Кодекса за застраховането	7.6.2022	Обявено за решаване – 19.9.2022
ВГД	20222100500920	Галя Василева Белева	0302-2 Вещни искове и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	16.6.2022	Обявено за решаване – 19.9.2022
ВГД	20222100500938	Галя Василева Белева	0217-2 Искове по КЗ	20.6.2022	Обявено за решаване - 19.12.2022
ВГД	20222100500991	Галя Василева Белева	0302-2 Вещни искове и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	28.6.2022	Обявено за решаване - 28.11.2022
ВГД	20222100501440	Галя Василева Белева	0604-2 Искове за установяване съществуване на вземане по издадена заповед за изпълнение	7.9.2022	Обявено за решаване - 21.11.2022
ВГД	20222100501549	Галя Василева Белева	0203-2 Искове за обезщетение от деликт; Иск за вреди срещу кредитора по Регл. (ЕС) 655 /2014;С изключение на исовете по Кодекса за застраховането	21.9.2022	Обявено за решаване - 14.11.2022
ВГД	20222100501897	Галя Василева Белева	0104-2 Други искове по СК - отношения между родители и деца, изменение на мерки относно упражняване на родителски права; лични отношения с близки и др.	7.11.2022	Обявено за решаване - 27.11.2023
ВГД	20222100500323	Галя Василева Белева	0306-2 Искове по ЗУЕС	04.03.2022	Обявено за решаване - 16.5.2022
ВГД	20222100500489	Галя Василева Белева	0604-2 Искове за установяване съществуване на вземане по издадена заповед за изпълнение	04.04.2022	Обявено за решаване – 13.6.2022
ВГД	20222100501055	Галя Василева Белева	1600-2 ВЪЗЗИВНИ ДЕЛА - Обжалване действията на съдебните изпълнители	06.07.2022	Обявено за решаване – 12.9.2022
ВГД	20222100501668	Галя Василева Белева	0604-2 Искове за установяване съществуване на вземане по издадена заповед за изпълнение	07.10.2022	насрочено - 29.1.2024
ВГД	20222100501070	Галя Василева Белева	0211-2 Павлов иск	08.07.2022	Обявено за решаване - 17.10.2022
ВГД	20222100500525	Галя Василева Белева	0601-2 Установителен иск за право/правоотношение; установителен иск за факт; установителен иск за нищожност на съдебно решение	11.04.2022	Обявено за решаване – 23.5.2022

ВГД	20222100500395	Галя Василева Белева	0604-2 Искове за установяване съществуване на вземане по издадена заповед за изпълнение	16.03.2022	Обявено за решаване – 16.5.2022
ВГД	20222100500741	Галя Василева Белева	0306-2 Искове по ЗУЕС	17.05.2022	Обявено за решаване – 20.6.2022
ВГД	20222100501297	Галя Василева Белева	0201-2 Облигационни иски между съсобственици	17.08.2022	Обявено за решаване - 10.10.2022
ВГД	20222100501983	Галя Василева Белева	0302-2 Вещни иски и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	17.11.2022	Обявено за решаване – 6.3.2023
ВГД	20222100500578	Галя Василева Белева	0302-2 Вещни иски и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	18.04.2022	Обявено за решаване – 10.4.2023
ВГД	20222100501318	Галя Василева Белева	0302-2 Вещни иски и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	19.08.2022	Обявено за решаване - 17.10.2022
ВГД	20222100501146	Галя Василева Белева	0305-2 Искове за отмяна на решение на ОС на ЖСК; други производства по ЗЖСК, ЗК, ЗУЕС	25.07.2022	Обявено за решаване – 3.10.2022
ВГД	20212100500929	Димитър Пенчев Стоянов	0501-2 Делба	10.6.2021	14.10.2021 - спряно - чл. 229 ал. 1 т. 4 ГПК
ВГД	20222100500081	Димитър Пенчев Стоянов	0214-2 Иск за реално изпълнение на договорно задължение; иск за обезщетение за вреди от неизпълнение на договорно задължение	19.01.2022	23.5.2022 - спряно - отправя преюдиц. запитване до Съда на ЕС
ВГД	20222100502258	Елеонора Симеонова Кралева	0208-2 Искове за недействителност на правни сделки	29.12.2022	4.5.2023 - спряно - чл.633, вр. чл.631, ал.1 ГПК
ВГД	20222100501151	Златомира Минчева Стефанова	1600-2 ВЪЗЗИВНИ ДЕЛА - Обжалване действията на съдебните изпълнители	26.07.2022	насрочено - 22.1.2024
ВГД	20212100501380	Мариана Георгиева Карастанчева	0211-2 Павлов иск	13.8.2021	27.09.2021 - спряно - чл. 229 ал. 1 т. 4 ГПК
ВГД	20222100500637	Нася Иванова Япаджиева	0302-2 Вещни иски и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	29.04.2022	20.6.2022 - спряно - чл.229, ал.1, т.4 ГПК
ВГД	1796/2019	Радостина Петкова Иванова	0501-2 Делба	19.11.2019	насрочено - 22.1.2024
ВГД	20222100502235	Таня Ташкова Русева Маркова	0701-2 Искове за трудово възнаграждение	23.12.2022	11.10.2023 - спряно - чл. 633, вр. с чл. 631, ал. 1 от ГПК
ВГД	20222100502044	Таня Ташкова Русева Маркова	0302-2 Вещни иски и искания за разпределяне на ползването на съсобствена вещ	25.11.2022	насрочено - 30.1.2024

Натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 7,05, а действителната натовареност – 8,42.

За сравнение с предходни години:

През 2022 г. натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 7,48, а действителната натовареност - 10,19.

През 2021 г. натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 7,67, а действителната натовареност - 10,43.

Изводът, който се налага от тези числа е, че се връщаме към нормалната натовареност след множеството дела в предходните години по искове за възнаграждение за извънреден труд през 2020 г.

Традиционно, постановените в закрито заседание актове са значително повече от крайните такива - общо 3110 акта, постановени в закрити заседания актове, които не намират отражение в никоя статистика, поради което отново апелираме за промяна в тази посока. Следва да се отбележи, че след въвеждане на ЕИСС този проблем донякъде е преодолян, тъй като към натовареността се отчита и доклада по делото, както и някои други актове, като тези по чл.248 ГПК.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

3. Свършени въззивни граждански дела

Общо разгледаните 1397 бр. въззивни граждански дела, от които свършени са 1127, като от тях 775 бр. в тримесечен срок – т.е. 69% от общия брой свършени дела. Съгласно указанията на ВСС за изготвяне на статистическите справки в тримесечния срок се включва времето от образуване до предаване на делото с изготвен съдебен акт. Като цяло този резултат е добър, но все още има съдии, които забавят постановяване на актовете си над един месец (дори над приетия като допустим тримесечен срок), което влошава като цяло показателите на отделението.

През отчетната година от свършените 1127 въззивни граждански дела, 990 бр. са решени по същество – от тях по 145 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 157 дела решението е отменено изцяло и вместо него е постановено ново решение по същество, по 16 бр. дела решението е било обезсилено и 137 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 672 дела решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

За сравнение с предходни години:

През 2022 г. са свършени 1395 въззивни граждански дела, 1271 бр. са решени по същество – от тях по 173 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 145 дела решението е отменено изцяло и вместо него е постановено ново решение по същество, по 19 бр. дела решението е било обезсилено и 124 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 934 дела решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

През 2021 г. са свършени 1090 въззивни граждански дела, 973 бр. са решени по същество – от тях по 160 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 146 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 25 бр. дела решението е било обезсилено и 117 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 642 дела решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища традиционно могат да бъдат обособени в следните групи:

- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон;
- съществени процесуални нарушения;
- необоснованост.

В сравнение с предходни години се наблюдава тенденция към намаляване броя на обезсилените актове на районните съдилища, което е добър атестат, но все още е рано да се каже, че тенденцията е трайна.

Броят на постъпилите въззивни частни граждански дела – 600 (за сравнение: 547 бр. за 2022 г. и 695 бр. за 2021 г.) е увеличен в сравнение с предходната година. Голяма част от частните граждански дела са образуваните по жалби против разпореждания в заповедното производство (общо 220 броя), жалби против определенията за спиране и прекратяване на делото.

Постъпилите частни граждански дела в рамките на заповедното производство са:

- по чл. 410 ГПК – 131 бр. дела;
- по чл. 417 ГПК – 81 бр. дела;
- по чл. 420 ГПК – 2 бр. дела;
- чл. 423 ГПК – 6 бр. дела.

Все още не са малко случаите, при които въззивният съд достига до правни изводи, различни от тези на първоинстанционния съдия по отношение законосъобразността на обжалваните определения, предмет на разглеждане в частните производства. Дори се наблюдава тенденция при отделни районни съдии да продължат да не се съобразяват с практиката на горната инстанция по еднотипни казуси. Това води до ненужно обжалване от страна на заявителите по заповедните производства, като изходът от него е предизвестен.

Необходимостта от съвместни обсъждания по някои спорни въпроси не е отпаднала, поради което практиката във въззивно отделение на общите обсъждания продължава.

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по щат е 8,93 (при 10,01 за 2022 г. и 9,90 за 2021 г.), а действителната натовареност е 10,66 дела месечно (при 13,65 за 2022 г. и 13,47 за 2021 г.).

Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела по щат е 7,53 дела (при 8,23 за 2022 г. и 7,37 за 2021 г.), а действителната натовареност по свършени дела е 8,99 месечно (при 11,22 за 2022 г. и 10,03 за 2021 г.).

Разгледани са десет молби за определяне срок при бавност по дела, гледани от съдиите във въззивно гражданско отделение:

-ВЧГД № 226/2023 г. образувано на 31.1.2023 г. и на 2.2.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

-ВЧГД № 426/2023 г. образувано на 28.2.2023 г. и на 6.3.2023 г. е постановено определение, с което делото е прекратено и върнато на РС - Несебър за довършване на процедурата по чл. 256 от ГПК.

-ВЧГД № 544/2023 г. образувано на 17.3.2023 г. и на 20.3.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

-ВЧГД № 777/2023 г. образувано на 26.4.2023 г. и на 9.5.2023 г. е постановено определение, с което молбата е уважена.

-ВЧГД № 1163/2023 г. образувано на 27.6.2023 г. и на 29.6.2023 г. е постановено определение, с което молбата е уважена.

-ВЧГД № 1810/2023 г. образувано на 30.10.2023 г. и на 1.11.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

-ВЧГД № 1829/2023 г. образувано на 1.11.2023 г. и на 5.11.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

-ВЧГД № 1830/2023 г. образувано на 1.11.2023 г. и на 2.11.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

-ВЧГД № 1866/2023 г. образувано на 8.11.2023 г. и на 9.11.2023 г. е постановено определение, с което делото е оставено без разглеждане.

-ВЧГД № 2081/2023 г. образувано на 20.12.2023 г. и на 29.12.2023 г. е постановено определение, с което молбата е оставена без уважение.

4. Резултати от касационната проверка

През отчетната годината са обжалвани 151 въззивни граждански дела и 29 въззивни частни граждански дела.

През 2023 г. от Апелативен съд – Бургас са върнати 47 въззивни граждански дела.

Резултатите от инстанционната проверка от АС - Бургас са, както следва:

Резултати от проверката на БАС	Обжалван съдебен акт	
	Решение	Определение
Потвърдени	10	22
Изменени	0	2
Отменени	5	8
Общо:	15	32

Забележка: Броят на делата, върнати след инстанционната проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през 2023 г., и не представят само резултатите по постановените през 2023 г. съдебни актове. В определенията са включени и тези, които не са завършващи производството, а са постановени в хода на делото и са обжалвани от страните.

През 2023 г. от Върховен касационен съд са върнати 139 въззивни граждански дела (тук се включват и дела от предходни години, като те са се върнали с решение от ВКС през 2023 г.).

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

Резултати от касационна проверка	Обжалван съдебен акт	
	Решение	Определение
Потвърдени	0	5
Изменени	13	0
Отменени	11	7
Не допуска касационно обжалване	83	20
Общо:	107	32

През отчетния период има две върнати въззивни граждански дела с индекс „3б - изцяло обезсилено и върнато или не за ново разглеждане“ – ВГД № 127/2023 г. и ВГД № 372/2022 г. Решението по ВГД № 127/2023г на БОС е обезсилено от БАС поради неучастие на надлежни страни и участие на ненадлежни страни и е върнато за конституиране на надлежните насрещни страни по обжалването на разпределение на суми по изпълнително

производство. Решението по ВГД № 372/ 2022г е обезсилено от ВКС поради липса на правен интерес от предявяване на отрицателен установителен иск за собственост./ За сравнение през 2022 г. – 0 дела, а през 2021 г. – 1 дело/.В рамките на възможностите на съдиите от въззивно отделение е да бъдат намалени постановените недопустими съдебни актове, като с оглед квалификацията и опита им дори броят им да бъде сведен до нула. Няма върнати въззивни граждански дела с индекс „Зв - прогласено изцяло за нищожно, върнато или не за ново разглеждане“. Броят на делата, по които решението е отменено или изменено е относително малък, в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда - от всички обжалвани във ВКС дела, отменени са решенията по 12,94% от делата, а изменени са решенията по 9,35% делата. И през 2023 година за по-големия брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване на постановените актове.

Както бе посочено по-горе отделението и през изминалата 2023 година продължи традицията за общо обсъждане от всички съдии на възникнали проблеми по правоприлагането и на резултатите от инстанционния контрол. Целта на тези събирания е преодоляване на грешките по приложението на закона и запознаване с новостите в практиката на ВКС и БАС по актуални проблеми. Ежемесечно по вътрешната поща се изпраща обобщение на решенията на ВКС по делата, по които е допуснато касационно обжалване. Целта е да се избегне повторение на вече допуснати грешки в процеса на правораздаване. Постоянен е стремежът на съдиите във въззивно отделение да се избягва постановяване на противоречиви актове на отделните състави по еднотипни казуси, защото именно различните решения по такива дела създават съмнения в обществото за наличие на корупционни практики.

В началото на месец декември 2023 г. беше извършена проверка на дейността на Окръжен съд - Бургас от Апелативен съд - Бургас за периода 01.01.2023 г. до 30.11.2023 г. на основание чл. 106, ал. 1, т. 7 ЗСВ. За образуване, движение и приключване на делата във Въззивно отделение няма негативни констатации. Дадените препоръки са за подобряване срочността на изготвяне на съдебни актове във връзка с констатирани забави на някои съдии в отделението и предприемане на мерки за преодоляване на пропуските при администриране на въззивни и частни жалби по граждански и търговски дела, изпращани до Апелативен съд - Бургас.

5.Обсъждания.

На 28.06.2023 г. се проведе обсъждане на въпросите, поставени с образуваното тълкувателно дело за изпълнителното производство №2/2023 г. на ОСГТК на ВКС и бе изпратено становището на съдиите от въззивно отделение по тях.

През 2023 г. бе отправено преюдициално запитване от съдия във Въззивно гражданско отделение, по което бе постановено Решение от 25 януари 2024 г. по дело С – 390/22 година на СЕС.

6. Обобщение

Значителен е броя на делата, образувани по чл. 40 ЗУЕС и такива за заплащане на такси за поддръжка и управление на общи части на ЕС - общо 55 бр. Това се обяснява с големия брой жилищни комплекси, вкл. от затворен тип, изградени по Черноморието. В тях собственици са и много чужди граждани, главно на Руската федерация. Законодателната уредба на комплексите от затворен тип е изключително оскъдна – чл. 2 от ЗУЕС и при липса на практика на касационната инстанция, поради ниския материален интерес при повечето искове и необжалваемостта на решенията по чл. 40 ЗУЕС, съдиите от отделението са изключително затруднени в разрешаване на тези спорове. Въпреки приетите изменения на ЗУЕС /обн. ДВ бр.11/02.02.2023 г. и ДВ бр.82/29.09.2023 г./ персистиращите проблеми при прилагането му си остават. Многократно сме изразявали становище, че е належащо приемане на изменения в ЗУЕС за по-детайлно регламентиране на тези правоотношения, а също така и приемане на Тълкувателно решение по въпросите, свързани с управлението и поддръжката на общите части на етажната собственост. Независимо от ниската цена на исковете, следва да се посочи, че тези спорове се очертават като такива с голяма фактическа и правна сложност, именно поради липса на създадена практика на касационната инстанция и проблемите в законодателната уредба, а и поради големия обем доказателства и множество направени възражения от страните. От друга страна решенията по тези спорове се отразяват на правната сфера на голям брой граждани и имат значение за управлението и поддръжката на големи жилищни комплекси и тяхното функциониране.

Анализът на статистическите данни показва увеличение на делата по заповедното производство, в сравнение с предходната отчетна година, но намалени в сравнение с 2021 г. Както и в годините назад, те са основен брой в групата на частните граждански дела. През 2023 г. са образувани 81 броя частни граждански дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 417 ГПК и 131 броя дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 410 ГПК, по чл. 423 ГПК – 6 броя дела и по чл. 420 ГПК – 2 броя дела или общо **220 броя** частни граждански дела. През 2022 г. са образувани 35 броя частни граждански дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 417 ГПК и 129 броя дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 410 ГПК, по чл. 423 ГПК – 11 броя дела и по чл. 420 ГПК – 1 брой дело или общо **176 броя** частни граждански дела. През 2021 г. са образувани 62 броя частни граждански дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 417 ГПК и 211 броя дела по жалби, във връзка със заповеди по чл. 410

ГПК, по чл. 423 ГПК – 20 броя дела и по чл. 420 ГПК – 9 броя дела или общо **302 броя** частни граждански дела.

Сравнително постоянна е бройката при въззивните граждански дела по установителни иски по чл. 422 ГПК в сравнение с предходните две години. През отчетната 2023 г. те са 146 дела, през 2022 г.- 175 дела и през 2021 г.- 183 дела. Това са иски, образувани по иски молби на колекторски фирми, придобили от банки или други небанкови финансови институции, чрез цесия, на практика несъбираеми вземания. Друга тенденция, която продължава да се наблюдава е, че голяма част от установителните иски са заведени, тъй като заповедта за изпълнение е връчена на длъжника при условията на чл. 47, ал. 5 ГПК - чл. 415, ал.1, т. 2 ГПК, както и осъдителни такива по чл. 415, ал. 2, т. 3 ГПК. По този начин се стига до допълнително натоварване на длъжника с разноски, вкл. и за особен представител, при условие, че искът е уважен. И друг път е имало възможност да се отбележим, че при това положение е спорно доколко е в интерес на длъжника въведеното със закона задължително исково производство при връчване на заповедта за изпълнение чрез залепване. В тези производства се изисква и задълбочено запознаване с доказателствените материали и най-вече с приложените договори за кредит (много често в голям обем), с оглед служебната проверка от страна на съда за наличие на неравноправни клаузи в тези потребителски договори, което отнема значително време за произнасяне. Тук е мястото да отбележим и значението на практиката на СЕС по потребителски спорове, постановена по преюдициални запитвания от български съдилища, вкл. касаеща отговорността за разноски в тези производства. Това налага задълбочено познаване и проследяване на тази практика, която често води до коренна промяна в произнасянето по въпросите, които касае. Макар тези спорове обикновено да са с ниска цена на иска, те често налагат произнасяне по много и разнообразни възражения на страните (за нищожност на клаузи поради противоречие със закона, добрите нрави и др.), а и не само по тях, с оглед нововъведените задължения на съда във връзка с потребителската защита.

През изминалата година броят на делата, които са образувани по постъпили жалби против действията на съдебния изпълнител е намалял в сравнение с 2022 г.: образувани през 2023 г. са общо 148 дела, а през 2022 г. са общо 205 дела и през 2021 г. са 252 дела. Очертават се проблеми в няколко насоки: макар и да намаляват, все още страните продължават да обжалват действия на съдебните изпълнители (главно на ЧСИ), които са изключени от кръга на лимитативно изброените в чл. 435 ГПК. В тази връзка, статистиката показва, че от общо 148 дела, образувани през отчетната година по жалби против действия на съдебен изпълнител и 36 дела, несвършени в началото на отчетния период, свършени със съдебен акт по същество са 121 дела и 36 дела са прекратени (22,93% от всички свършени дела), т.е. тези случаи не са преобладаващи, но не са и малко. Независимо от разпоредбите на закона и от постановените тълкувателни решения по въпросите на изпълнителното производство, това се явява тенденция, особено от страна на длъжника. Така

може да се обясни и относително големият брой оставени без разглеждане жалби, като постановените определения на въззивните състави често се обжалват и пред апелативната инстанция. Очевидно е, че длъжниците се стремят да забавят принудителното изпълнение, макар, съобразно разпоредбата на чл. 438 ГПК, подаването на жалбата да не спира изпълнението. На практика обаче се удължава изключително много изпълнението на съдебните решения и се засяга чувствително интереса на вискателя. Така се компрометира стремежът на законодателя да ограничи възможността да се обжалват действия на съдебния изпълнител, с цел да се постигне бързина и ефективност на принудителното изпълнение.

Не са редки случаите, в които страните подават жалбите си направо пред окръжния съд, при наличието на законовата разпоредба на чл. 436 ГПК, като сочат, че съдебният изпълнител необосновано забавя изпращането им в съда, тъй като изисква от тях заплащане на значителни суми за администриране на жалбата, извън държавната такса, която е 25 лева. В този случай постоянна е практиката на въззивно гражданско отделение да не се образуват дела по постъпилите жалби направо пред съда - те се връщат за администриране на съдебния изпълнител. По този начин се избягва образуването на „кухи“ дела, които да бъдат прекратявани и връщани на съдебния изпълнител.

Тук е мястото да се посочи, че през изминалата година съдебните изпълнители започнаха да се възползват от възможността, дадена им с разпоредбата на чл.436, ал.3, изр. последно ГПК, а именно да изпращат на съда всички документи в електронна форма. Това от една страна е практически, защото се избягва копирането на огромен обем документи по изпълнителните дела, но от друга страна, по мнение на съдиите, се създават затруднения и неудобство при „прелистването“ на пак огромния брой, но вече електронни документи и намиране на необходимите такива за произнасянето. Освен това много често копията са нечетливи, дори има напълно черни страници, обърнати страници, което силно затруднява запознаването с тяхното съдържание, документите не са подредени по ред и по номера, а са разбъркани. Когато става дума за изпълнителни дела с огромен обем- от 10 000 – 15 000 страници, запознаването на ел.носител с тях става изключително трудно и поради това би било удачно да се посочва в становището на ЧСИ към жалбата страницата, на която се намира коментираният документ.В тази връзка бе изпратено писмо до всички частни съдебни изпълнители с идентифициране на тези проблеми с оглед тяхното отстраняване. През годините многократно сме подчертавали, че очертаните проблеми с тези дела водят до заключение, че това не е рутинна работа.Отделно, обикновено се касае за голям обем от доказателствен материал, който изисква време за проучване, дори да се окаже в крайна сметка, че жалбата е недопустима.

През отчетния период отново не се наблюдава изменение в характера на исковите производства, по които са постъпили въззивни жалби против решения на районните съдилища. Това са традиционните облигационни спорове – с доставчици на обществени услуги, със застрахователи, банки, както и такива,

касаещи междуфирмена задължнялост. Наблюдава се относително запазване на броя на делата, образувани по спорове по СК – главно за родителски права, а също и делата по Закона за защита от домашно насилие. Така, през 2023 г. са образувани 29 дела по ЗЗДН, при 30 дела за 2022 г. и 32 дела през 2021 г. По искиове по СК, касаещи родителски права през 2023г са образувани 23 дела, при 21 дела през 2022 г. и 31 дела през 2021 г. През 2022 г. са образувани 4 дела за ограничаване или лишаване от родителски права, при 1 дело образувано през 2023 г. По отношение на последните две групи дела следва да се акцентира на възможността те да преминават през процедура по медиация, преди да започне съдебното производство. В този смисъл са измененията в Закона за медиацията от 2023 г., които влизат в сила през 2024 г. Това категорично ще бъде в интерес, на първо място на децата, които са най-засегнати от тежките спорове между своите родители.

Измина повече от две години от окончателното въвеждане на ЕИСС. Въпреки многобройните промени, които бяха направени от разработчиците след първоначалното стартиране на програмата и продължаващите ежедневни такива, използването на програмата все още генерира многобройни проблеми и забавя работата на съдията- така например при подписване на съдебния акт с особено мнение от някой от членовете или при подписване при условията на чл.236, ал.3 ГПК.

В обобщение следва да се посочи, че анализът на работата във Въззивно гражданско отделение с категоричност сочи, че бавното правосъдие, като проблем, не стои пред съдиите от това отделение (с някои изключения). Основното обаче, към което винаги сме се стремели и, на което се обръща особено внимание, е избягването на противоречивата практика, още повече, че в немалък брой от случаите актовете са окончателни. Следва да се отчете постоянния стремеж на съдиите от въззивно гражданско отделение за постигане на добри резултати. И това не са просто думи, тъй като те са подкрепени от цифри. Безспорно е подобряването качеството на постановените съдебни актове, намаляване броя на отменените от ВКС и БАС актове на въззивните състави. Разбира се, разглеждането на делата в разумен срок е много важен показател, но за нас от първостепенно значение е постановяване на обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със закона и съдебната практика. Затова е много важен балансът между срочната и качествената работа. Усилията на всички ни са насочени към повишаване авторитета на магистратите и преодоляване недоверието на гражданското общество в правосъдието в България.

ВТОРА ЧАСТ

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ на дейността на РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА в съдебния район на Окръжен съд - Бургас за 2023 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят **осем районни съдилища** в градовете Бургас, Поморие, Несебър, Айтос, Карнобат, Царево, Средец и Малко Търново.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини - Бургас, Камено, Айтос, Руен, Поморие, Несебър, Карнобат, Сунгурларе, Приморско, Созопол, Царево, Средец, Малко Търново.

През годината, правосъдие са осъществявали 60 районни съдии по щат.

Кадровият проблем в Окръжен съд –Бургас продължава да се решава чрез командироване на съдии от районните съдилища, основно от РС-Бургас. По тази причина в РС –Поморие бе командирован съдия от РС-Бургас, в РС-Царево бе командирован новопостъпилия съдия от РС–Средец, а в РС – Несебър бе командирован съдия от РС –Бургас. Зае се длъжността председател на РС –Средец, но бе съкратена третата щатна бройка в този съд. В РС-Малко Търново остана само една щатна бройка- за председател на съда. Към 31.12.2023 г. има по една свободна щатна бройка в РС –Несебър и в РС - Царево, обявени на конкурс за първоначално назначаване. Останалият съдийски щат в районните съдилища е зает.

При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. На

база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност.

Делата за разглеждане по чл. 279 - 281 НК през отчетната 2023 г. са 16 броя, а през 2022 г. са 111 броя и през 2021 г. са 189 бр. Прави впечатление значително намаляване на броя дела по тези текстове на НК в сравнение с предходните два отчетни периода.

В районните съдилища през 2023 г. са постъпили общо 21 675 дела, разгледани са били 24 747 дела и са свършени 21 802 дела, 88% от които в тримесечен срок. Останали висящи в края на отчетния период са 2945 дела, общо във всички съдилища. Цифрите дори сами по себе си сочат, че въпреки големия брой дела, районните съдии отново са съумели да приключат максимален брой от тях.

За сравнение:

- през 2022 г. са постъпили общо 22 767 дела, разгледани са били 26 061 дела и са свършени 22 988 дела, 87% от които в тримесечен срок.

- през 2021 г. са постъпили общо 25 262 дела, разгледани са били 28 724 дела и са свършени 25 430 дела, 86% от които в тримесечен срок.

Средно в окръга за 2023 г. един районен съдия е разгледал **508 дела** (548 за 2022 г. и 623 за 2021 г.) и е решил **447 дела** (483 през 2022 г. и 552 през 2021 г.), т.е. разгледаните дела през отчетния период са със 40 бр. по-малко в сравнение с 2022 г. и с 115 бр. по-малко от 2021 г., а решените дела през отчетния период са с 36 бр. по-малко от 2022 г. и с 105 бр. по-малко от 2021 г.

Средните общи показатели за натовареност на районните съдии са следните:

- Натовареност по щат спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела: 34,37/30,28;

- Действителна натовареност спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела: 42,30/37,27.

Най-голямо е **постъплението** през годината в следните районни съдилища: РС - Бургас - 41 дела на месец/съдия, РС - Царево - 40 дела на месец/съдия, РС - Айтос – 38 дела на месец/съдия, РС – Средец – 37 дела на месец/съдия, РС- Несебър – 34 дела на месец/съдия, РС - Карнобат – 32 дела на месец/съдия, РС - Поморие – 31 дела на месец/съдия, РС - Малко Търново - 19 дела на месец/съдия. Подобно е съотношението и по отношение на разгледаните и свършени дела.

Картината на свършените по съдилища дела в тримесечен срок е, както следва: РС - Малко Търново - 95%, РС - Средец - 92%, РС - Айтос - 91%, РС - Царево - 90%, РС - Бургас - 89%, РС - Карнобат - 89%, РС - Поморие - 84%, РС -

Несебър - 84%. Тези числа определено сочат, че бързината на разглеждане на делата не може да се дефинира като проблем за районните съдии в съдебния окръг.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали много добро темпо на работа – 88% свършени в тримесечния срок дела, при 88% за 2022 г. и при 85% за 2021 г. А по съдилища, показателят на свършените в тримесечен срок дела е, както следва: 92% - АРС, 91% - СрРС и МТРС, 89% - ЦРС, 88% - НРС и КРС, 87% - БРС и 77% - ПРС.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени 89% , при 86% за 2022 г. и 87% за 2021 г.

Гражданските дела, приключени в тримесечен срок по съдилища са, както следва: РС - Малко Търново - 97%, РС - Средец - 92%, РС - Айтос, РС - Царево и РС - Карнобат - 90%, РС – Бургас - 89%, РС – Поморие - 86% и РС – Несебър - 81%.

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През отчетния период са постъпили **8021** наказателни дела.

За сравнение:

- през 2022 г. са постъпили 8554 дела.

- през 2021 г. са постъпили 9196 дела.

През 2023 г. са разгледани **8735** наказателни дела в осемте районни съдилища.

За сравнение:

- през 2022 г. са разгледани 9475 дела.

- през 2021 г. са разгледани 10 210 дела.

Свършени са 8055 наказателни дела, от които **7055** или **88%**, в тримесечния срок.

За сравнение :

- през 2022 г. - свършени са 8761 наказателни дела, от които 7741 или 88% в тримесечния срок.

- през 2021 г. - свършени са 9289 наказателни дела, от които 7863 или 85% в тримесечния срок.

Като цяло, цифрите показват продължаваща тенденция на намаляване и то значително на постъпили, разгледани и свършени наказателни дела, в сравнение с предходните отчетни периоди.

Постановени са 312 присъди по обвинителни актове.

За сравнение: 2022 г. – 315, а през 2021 г. – 373 присъди.

Одобрени са 1278 **споразумения** (1500 през 2022 г. и 1495 през 2021 г.).

Останали несвършени в края на 2023 г. са 680 дела (714 дела през 2022 г. и 921 през 2021 г.).

Новообразуваните НОХД през 2023 г. са 1666 бр. дела (1845 през 2022 г. и 1919 през 2021 г.). Всичко за разглеждане са били 1936 дела.

Свършени са били 1660 дела, от които 1342 дела в тримесечния срок, или 81%.

В началото на периода са останали несвършени 270 дела, а в края на периода са останали несвършени 276 дела.

За сравнение: През 2022 г. в началото на периода са останали несвършени 297 дела, а в края на периода са останали несвършени 270 дела. През 2021 г. в началото на периода са останали несвършени 311 дела, а в края на периода са останали несвършени 297 дела.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на:

- общоопасни престъпления - 47%;
- престъпления против собствеността - 24%;
- престъпления против дейността на държавните органи и обществените организации - 10%.

На съд са били предадени 1769 лица (2007 лица - през 2022 г. и 2045 лица през 2021 г.).

Осъдени са 1654 лица (1860 лица - през 2022 г. и 1879 лица - през 2021 г.), от които **31** непълнолетни (11 през 2022 г. и 12 през 2021 г.), а **23 лица са оправдани** - 1,30% от общо съдените (46 през 2022 г. - 2,29% и 27 през 2021 г. – 1,32%).

В светлината на анализа е регистрирано значително намаляване на НОХД в сравнение с предходните два отчетни периода.

Постъплението на **наказателните дела от частен характер** също е намаляло в сравнение с 2022 г. и 2021 г. През отчетният период са постъпили 90 броя дела, през 2022 г. са 107 бр., а през 2021 г. са били 113 броя дела.

Постъплението на делата **по чл.78а НК** е по-голямо в сравнение с предходния отчетен период. През 2023 г. са постъпили 200 броя дела, през 2022 г. - 186 бр., а през 2021 г. - 137 бр.

Повишение се наблюдава и при **НАХД** в сравнение с предходния отчетен период: през 2023 г. – 1747 бр. дела, през 2022 г. - 1517 бр. дела, през 2021 г. - 2766 бр. дела.

Структура на наказаната престъпност **2023 г.**

- Общoопасни престъпления - 810 лица
- Престъпления против собствеността - 397 лица
- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг. - 195 лица
- Престъпления против личността - 109 лица
- Престъпления против брака и семейството – 43 лица
- Престъпления против правата на гражданите – 36 лица
- Документни престъпления - 30 лица
- Престъпления против реда и общественото спокойствие – 28 лица
- Против стопанството – 6 лица

2022 г.

- Общoопасни престъпления - 938 лица
- Престъпления против собствеността - 354 лица
- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг. - 319 лица
- Престъпления против личността - 96 лица
- Документни престъпления - 53 лица
- Престъпления против брака и семейството – 46 лица
- Престъпления против правата на гражданите – 35 лица
- Престъпления против реда и общественото спокойствие – 15 лица
- Против стопанството – 4 лица

2021 г.

- Общoопасни престъпления - 957 лица
- Престъпления против собствеността - 436 лица
- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг. - 239 лица
- Престъпления против личността - 95 лица
- Престъпления против правата на гражданите – 49 лица
- Документни престъпления - 42 лица
- Престъпления против брака и семейството – 37 лица
- Против стопанството – 14 лица
- Престъпления против реда и общественото спокойствие – 10 лица

В тригодишния наблюдаван период за кражба са осъдени през 2023 г. - 325 лица, през 2022 г. - 275 лица, през 2021 г. - 342 лица.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2023 г. са лишени от свобода до 3 години 1319 лица (1527 през 2022 г. и 1540 през 2021 г.), от които в 935 случая - с приложение на чл. 66 НК (1198 за 2022 г. и 1146 за 2021 г.). Това представлява 70,89% (78,45% за 2022 г. и 74,42% за 2021 г.) от всички осъдени на лишаване от свобода до 3 години.

12 лица са лишени от свобода над 3 години (9 през 2022 г. и 10 през 2021 г.).

По отношение на 149 лица (121 през 2022 г. и 114 през 2021 г.) е наложено наказание „глоба“. В 155 случая е наложена „пробация“ (189 през 2022 г. и 202 през 2021 г.).

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните наказателни дела спрямо общия брой - 956/8055. Това се дължи и на големия брой приключили със споразумения дела (1278).

От подлежащите на обжалване 312 НОХДела (315 през 2022 г. и 373 през 2021 г.), решени по същество с присъда, обжалвани са 153 (192 през 2022 г. и 200 през 2021 г.), или 49%, което също е показател за ефективност, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора. От постъпилите в Окръжния съд през 2023 г. 167 въззивни наказателни дела, съотношението между жалба от подсъдим (138 бр.) и протест (29 бр.) на прокурора е 4,76:1.

Присъдата е потвърдена в 107 случая, в 15 случая наказанието е намалено, по 16 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 15 дела въззивният съд е произнесъл нова присъда. Налице е основание за извод за добро качество на работата на районните съдии, в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **2058 АНД**. *За сравнение:* през 2022 г. - 1996 дела, а през 2021 г. - 3305 дела.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

През 2023 г. в районните съдилища са постъпили общо 13 654 граждански дела, от които 7928 са на Районен съд - Бургас. И тук тенденцията е за намаляване на броя на постъпилите дела.

За сравнение: през 2022 г. са постъпили общо 14 213 граждански дела, от които 8427 са на Районен съд - Бургас, а през 2021 г. са постъпили общо 16 066, от които 9118 са на Районен съд - Бургас.

Районните съдии са **свършили 13 747 дела, от които 7929 са на РС - Бургас**, през 2022 г. – 14 227 дела, от които 8411 са на РС - Бургас, през 2021 г. – 16 141 дела, от които 9206 са на РС - Бургас. Най-голямо е постъплението на дела по **чл. 410 и чл. 417 от ГПК – 7689** във всички районни съдилища.

Анализът показва намаляване на брой на свършени дела в сравнение с предходната години, както и трайна тенденция на преобладаващи дела по заповедното производство.

И през тази отчетната година е висок делът на делата по СК – 1701 бр. постъпили и 2099 бр. всичко за разглеждане, като техния брой се е запазил спрямо предходната 2022 г. (1703 постъпили дела).

През отчетната година има намаление на **облигационните искиове**. По постъпилите искиове са образувани 886 дела (при 1145 дела за 2022 г.), разгледани са 1537 дела и са свършени 1015 дела.

Наблюдава се тенденция на увеличение на делата, образувани по вещни искиове, общо за районните съдилища: през 2023 г. - 340 бр., през 2022 г. - 289 бр., през 2021 г. - 317 бр. Тези дела по принцип се характеризират с по-висока фактическа и правна сложност, налагат в повечето случаи назначаване на експертизи, снабдяване с документи от други държавни и общински органи и това предполага по-продължително разглеждане на споровете.

Постъпили искиове по КТ през 2023 г. са 152 бр., през 2022 г. са 594 бр., при 118 бр. през 2021 г., което говори за значително намаление на трудовите спорове през този отчетен период. *Увеличението на тези дела в предходни години се дължеше на големия брой искиове на държавни служители в системата на МВР за заплащане на извънреден труд, които след постановяване на Тълкувателно решение на ОСГК на ВКС спряха да бъдат предявявани.*

Ето как изглежда съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:

Районен съд	Заповедното производство	Граждански дела
Айтос	561	1029
Бургас	4418	7928
Карнобат	726	1149
Малко Търново	85	158
Несебър	788	1441
Поморие	419	841
Средец	381	587
Царево	311	521

Тази таблица показва, че във **всички** районни съдилища в окръга преобладаващият брой граждански дела са тези, образувани по заповедното производство. Те не разкриват значителна фактическа и правна сложност, още повече, че в два районни съда вече има съдебни помощници - РС - Бургас и РС - Несебър, които могат ефективно да подпомагат съдиите в работата по тези

дела.С новите решения на СЕС в областта на потребителската защита обаче значително се разшири рамката на проверката на съдиите за неравноправни клаузи, което забавя работата по тези делата.

3. Сравнение на натовареността в районните съдилища по години

Действителна натовареност - общо

(Дела за разглеждане/всичко свършени дела)

2021 г. – 2023 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Средна за региона
2021 г.	53,65	37,89	62,84	53,87	43,53	66,59	39,13	28,69	51,94
	47,57	34,43	52,14	48,55	37,89	62,23	36,29	26,62	45,99
2022 г.	48,20	37,47	57,81	33,60	37,89	49,91	42,17	24,83	45,64
	42,58	34,02	48,69	30,28	31,66	45,13	39,26	23,67	40,26
2023 г.	46,07	42,49	41,26	35,18	37,00	44,48	39,50	12,20	42,30
	40,53	38,69	36,30	31,49	30,08	38,57	36,42	11,50	37,27

Натовареност по щат - общо

(Дела за разглеждане/всичко свършени дела)

2021 г. – 2023 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Обща
2021 г.	40,50	36,31	42,64	34,12	43,53	61,04	26,08	15,54	39,24
	35,90	33,00	35,38	30,75	37,89	57,04	24,19	14,42	34,74
2022 г.	36,72	36,69	46,57	29,68	36,83	47,83	26,94	12,42	36,20
	32,45	33,31	39,22	26,75	30,78	43,25	25,08	11,83	31,93
2023 г.	35,65	34,52	33,89	28,73	37,00	28,42	39,50	20,33	34,37
	31,36	31,44	29,82	25,72	30,08	24,64	36,42	19,17	30,28

Средната натовареност за региона с/о разгледани дела - действителната е 42,30, а спрямо свършени – 37,27.

Средната натовареност на региона с/о разгледани дела - по щат е 34,37, а спрямо свършени – 30,28.

По щат за 2023 г. най-голяма е натовареността на Районен съд - Средец, следван от РС - Поморие и РС - Бургас. След тях са РС - Айтос, РС - Несебър, РС - Карнобат и РС - Царево. Най-ниска натовареност по щат има РС - Малко Търново.

Действителната натовареност сочи друга картина: най-натоварени са били през годината РС - Бургас, РС – Царево и РС - Айтос и най-ниско натоварени са РС - Карнобат и РС - Малко Търново.

Във всички районни съдилища през 2022 г. бяха извършени проверки от БОС. Не може да не се отчете, че магистратите от районните съдилища работят добре по показателя „срочност”, с някои изключения. Следва да се отчете като цяло намаляването на постъплението по почти всички групи дела, като при това магистратите следва да обърнат по-сериозно внимание на срочността и качеството на съдебните актове, които се постановяват, което предполага задълбочено проучване на материалите по делото и на относимата съдебна практика.

Някои по-важни и конкретни данни от докладите на районните съдилища в района на Окръжен съд- Бургас:

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС

Щатът на Районен съд - Бургас към месец януари 2023 г. по щатно разписание, утвърдено от Висшия съдебен съвет е 35 щатни бройки за магистрати, 4 щатни бройки за държавни съдебни изпълнители, 8 щатни бройки за съдии по вписванията и 86 съдебни служители.

В края на календарната година към 31 декември 2023 г., съставът на Районен съд - Бургас е попълнен, както следва: 35 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 8 съдии по вписванията и 82 съдебни служители, разпределени съответно в обща и специализирана администрация. Няма незаети щатни бройки за магистрати. Незаетите щатни бройки за съдебни служители са три, а един от съдебните служители е назначен до провеждане на конкурс.

Магистратите в Районен съд - Бургас са разделени по материи, като една част разглеждат наказателни дела, а друга част разглеждат граждански дела. Броят на магистратите по отделения е различен в определени периоди от време, в зависимост от движението на щатния състав и натовареност по отделения.

Както и през предходните години, така и през тази, сред основните проблеми в кадровата обезпеченост на магистратите е командироването на магистрати от Районен съд - Бургас в други органи на съдебната власт.

Съобразно приетите от ВСС критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите е следното:

- съдебна администрация (обща и специализирана) спрямо магистрати, включително ДСИ и СвП по щат – 1,81;

- съдебна администрация спрямо магистратите, без ДСИ и СвП – 2,43;
- специализирана администрация/магистрати, включително ДСИ – 1,85;

Съотношението магистрати/съдебни служители, включително ДСИ и СвП в Районен съд - Бургас продължава да е по-ниско от средното за страната в районните съдилища от областните центрове, което към 30.06.2023 г. е 2,21 и 2,97 на съотношение съдебна администрация спрямо магистрати.

ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В БРС

През 2023 г. са постъпили общо 13 175 дела, от които 13 143 са новообразувани. През 2022 г. са постъпили общо 13 495 дела, от които 13 461 са новообразувани. Т.е. през 2023 г. са постъпили 320 броя дела по-малко от тези през 2022 г. и с 1806 бр. по-малко от постъпилите през 2021 г. ,т.е. налице е тенденция на трайно намаление на броя на постъпилите дела.

Висящи към 01.01.2023 г. са били 1797 броя дела (с 132 дела по-малко от 2022 г. и с 230 броя дела по-малко от 2021 г.)

Ежегодно намаляващия брой висящи дела в началото на периода се дължи на по-малкия брой постъпили дела през годината, заемането на съдийския щат и на факта, че младите попълнения в състава на съда са градивни и стимулират срочност.

През 2023 г. общо за разглеждане са 14 972 броя дела, като от тях 13 171 са свършени дела, от които със съдебен акт по същество 10 794 и едва 2377 прекратени. От всички дела за разглеждане 89 % са свършили в тримесечен срок. През 2022 г. са били 88%, а през 2021 г. - 86%.

За сравнение: През 2022 г. общо за разглеждане са 15 424 броя дела, като от тях 13 627 са свършени дела, от които със съдебен акт по същество 11 109 и едва 2518 прекратени. 88 % от всички дела за разглеждане са свършили в тримесечен срок. През 2021 г. са разгледани общо 17 008 дела. От разгледаните, свършени са 15 079, или 88.66% от всички разгледани дела. От тях: със съдебен акт по същество – 12 335 дела. В тримесечен срок са свършени 13037 дела – 86 % от свършените дела.

През 2023 година е налице по-нисък брой на постъпилите дела, по отношение на гражданските и увеличение по наказателните дела, като това съотношение не се отразява на натовареността на магистратите в съда към понижение, а е обективно компенсирана натовареност.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

През 2023 г. са разгледани общо 9302 граждански дела (при 9785 през 2022 г. и при 10 564 през 2021 г.). От тях 1374 са останалите висящи към 01.01.2023 г., а 7928 са постъпилите дела (при 8427 за 2022 г. и при 9118 за 2021 г.).

Наблюдава се намаление на броя на новообразуваните граждански дела в сравнение с предходния отчетен период.

Свършените дела са 7929, от които в срок до 3 месеца – 7095 дела или 89%. Към 31.12.2023 г. са останали несвършени 1373 граждански дела.

Причина за по-бавното приключване на делата е отлагането на съдебни заседания по обективни причини, както и уредбата на ГПК досежно връчването на призовки и съобщения на ответниците по делата. Освен нормативно определения 1-месечен срок за търсене на ответника/длъжника на посочения в исковата молба или заявлението адрес, на съда е вменено задължение да извършва справка за адресна регистрация и месторабота на длъжника/ответника, след което отново да го търси на адреса по справката, респ. по месторабота, което също добавя период от поне 1-2 месеца към нужното време за размяна на книжа и призоваване.

Със съдебен акт по същество през 2023 г. са приключили 6613 дела.

Постановените решения по чл. 235, ал. 5 от ГПК, след проведено открито съдебно заседание през 2023 г. са 1791.

Броят на прекратените дела през 2023 г. е 1316, при 1427 за 2022 г. и при 1600 за 2021 г. В този брой се включват и делата, чийто нормален завършек е прекратяването.

Нисък е броят на прекратените по спогодба дела. През 2023 г. тези дела са 47, при 71 през 2022 г. и при 74 през 2021 г.

Прекратените по други причини (не по спогодба) дела през 2023 г. са 1269, при 1356 за предходния отчетен период.

Относително високо съотношение по този показател се отчита при разгледаните през 2023 г. 4519 заповедни производства – 12.10 % (547), при 12.83 % (575) през 2022 г. и при 13.52 % (728) през 2021 г. Това се дължи на задължението на съда да извършва служебна проверка на местната подсъдност при постъпване на заявлението, както и за изпращане на делото на местно компетентния съд, ако делото не му е подсъдно. Освен това, наблюдават се и други причини, водещи до висок процент прекратени заповедни производства – за заявителите с масов брой заявления, дори да е известно, че някои от тях са местно неподсъдни, същите се подават „ан блок” с останалите, разчитайки на съда да ги препрати на компетентния съд. Разпоредбата на чл. 414а от ГПК също доведе до значителен брой заповедни дела, по които след възражение от длъжника, заявителят оттегля заявлението си и се стига до прекратяване.

Граждански дела по видове

И през настоящия отчетен период се запазва относителният дял на постъпилите граждански дела (без частните граждански дела) – 2315, които са 29.20% от всички постъпили в гражданското отделение дела. За 2022 г. това съотношение е 33.04%, а за 2021 г. е 28.70%.

ДЕЛА ПО СК - (0100-1) - Общо постъпили през отчетния период дела от тази група са 1028 (при 1047 за 2022 г.). Броят на разгледаните дела от тази група през 2023 г. е 1282 (при 1290 за 2022 г.), а свършени са 1022 дела.

ОБЛИГАЦИОННИ ИСКОВЕ - (0200-1) - Общо постъпили през отчетния период дела от тази група са 453 (при 538 за 2022 г. и при 504 за 2021 г.). Броят на разгледаните дела от тази група през 2023 г. е 761 (при 827 за 2022 г. и 888 за 2021г.), а свършени са 483 дела.

ВЕЩНИ ИСКОВЕ - (0300-1) - Общо постъпили през отчетния период дела от тази група са 111 (при 131 за 2022 г. и 117 за 2021 г.). Броят на разгледаните вещни дела през 2023г. е 224 (при 218 за 2022г. и 225 за 2021г.), а свършени са 126 дела.

ДЕЛБИ и искове по ЗН - (0500-1) - Общо постъпилите през този отчетен период дела от групата са 93 (при 85 за 2022 г. и 116 за 2021 г.). Разгледаните дела са 241 (при 242 за 2022 г. и 247 за 2021 г.). Броят на свършените дела е 84 (при 94 за 2022 г. и 90 за 2021 г.).

УСТАНОВИТЕЛНИ ИСКОВЕ - (0600-1) - Общо постъпилите през този отчетен период дела от групата са 465 (при постъпили през 2022 г. – 487 дела и 2021 г. – 653 дела), в т.ч. искове по чл. 422 от ГПК. Разгледаните дела са общо 743 (при 860 за 2022 г. и 1024 за 2021 г.). Броят на свършените дела е 447.

ИСКОВЕ ПО КТ - (0700-1) - Общо постъпилите през този отчетен период дела от групата са 128 (при 480 за 2022 г. и 85 за 2021 г.). Наблюдава се значително намаление на постъплението през 2023 г. През годината са разгледани 239 дела (при 524 за 2022 г. и 156 за 2021 г.), а свършени са 189.

ДРУГИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА - (1300-1) - Отчитаните граждански дела в тази група са със следните показатели: постъпили 3 дела и разгледани 4 дела (при 1 постъпило и разгледано дело за 2022 г. и 5 разгледани дела за 2021 г.).

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА - (0800-1) - През 2023 г. са разгледани 41 административни дела, при 22 за 2022 г. и 25 за 2021 г., като новообразуваните през този отчетен период дела от групата са 34 (при 14 за 2022 г.). Наблюдава се значително увеличение на постъплението в тази група през 2023 г. Свършените дела са 16.

ЧАСТНИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА - ОБЕЗПЕЧЕНИЯ - (0900-1) - Разгледани са 78 такива дела (при 64 за 2022 г. и 71 за 2021 г.), от които новообразувани 71 и получени по подсъдност 4. Свършените дела са 73.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА - (1000-1) - Постъпилите през този отчетен период дела от групата са 1000 (при 1093 за 2022 г. и 1031 за 2021 г.). Разгледани са 1032, а свършени 995 дела.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА – РЕГЛАМЕНТИ - (1200-1) - Разгледани са 138 такива дела (при 112 за 2022 г. и 104 за 2021 г.), от които новообразувани 117 (при 99 за 2022 г.). Свършените дела са 118 (при 94 за 2022 г.).

ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО - (1100-1) - Общо постъпилите през този отчетен период дела от тази група са 4418 дела (за сравнение – през 2022 г. – 4387, а 2021 г. – 5310 дела). Разгледани са общо 4519 дела (при 4482 дела за 2022 г.). Свършените през 2023 г. дела са 4372 (при 4381 дела за 2022 г.). През 2023 г. заповедните производства са 55,72% от всички постъпили през годината дела (4418/7928). За 2022 г. този им дял е бил 52,06% от всички постъпили през годината дела (4387/8427), а за 2021 г. - 58,24% от всички постъпили през годината дела (5310/9118).

В заключение, за отчетния период се наблюдава увеличение на делата в групите – административни производства, делби и иски по ЗН, обезпечения, частни производства - регламенти и заповедно производство и намаление на делата в група – иски по КТ.

Важна за дейността на съда и добрите резултати от работата му е действителната натовареност на магистратите. При отчитане на реално отработеното време (193 отработени човекомесеци - след приспадане на отсъствието на съдия поради ползването на отпуск за майчинство, временна неработоспособност и пр. – при 189 за 2022г. и при 177 за 2021г.), действителната средна натовареност на съдиите в гражданско отделение през 2023 г. е 578.40 разгледани граждански дела годишно и 48.20 разгледани граждански дела месечно.

Тези стойности са близки до тези за 2022 г. (през 2022 г. тези стойности са били съответно 621 дела годишно и 51.77 дела месечно, а през 2021 г. тези стойности са били съответно 716 дела годишно и 59.68 дела месечно), т.е. тенденцията е за намаляване на натовареността.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2023 г. в Районен съд – Бургас са постъпили общо 5247 нови наказателни дела (5068 дела за 2022 г., 5863 дела за 2021 г.). Заедно с останалите от предходна година 423 дела, през 2023 г. са разгледани общо 5670 дела (5639 наказателни дела за 2022 г., 6444 наказателни дела за 2021 г.). От посочените 5670 дела за разглеждане - 1012 са НОХД, 64 са НЧХД, 103 са по чл. 78а от НК, ЧНД – 2700, ЧНД - разпити – 435 и АНХД – 1356.

През 2023 г. се наблюдава увеличение в общия брой на постъпилите през годината наказателни дела, взети като абсолютна стойност, с отчитане на увеличението от 179 дела в сравнение с тези, постъпили през 2022 г. Най-значим принос в посоченото изменение имат увеличения брой постъпления на НАХД – с 244 дела повече от предходната година, както и АНД по чл.78а НК – с 9 повече от предходната година.

При останалите видове дела през 2023 година се наблюдава намаление в незначителни бройки дела, в сравнение с предходната 2022 година. През 2023 г.

е налице минимално намаление в броя новопостъпили НОХД в сравнение с предходната 2022г. Постъпили са общо 847 дела (в т.ч. върнатите за ново разглеждане 24 дела, образувани под нов номер, след прекратяване – 12 дела и продължаващите дела под същия номер 11 дела), които заедно с останалите от предходната година 423 дела, правят подлежащите на разглеждане през отчетния период дела общо 1012 дела, за сравнение с предходни отчетни периоди - 1032 дела през 2022 г., 1092 дела през 2021г.

През 2023 г. са разгледани общо 1012 НОХД, от които през отчетния период са свършени 841 дела (867 за 2022 г., 914 дела за 2021 г.). По 200 дела (при 191 дела за 2022 г., 239 дела за 2021 г.) производството е приключило със съдебен акт по същество. Прекратени са 641 НОХД (676 дела за 2022 г., 675 дела за 2021 г.), от които 302 производства са прекратени със споразумение по чл. 382 от НПК, а 303 дела - със споразумение по чл. 384 от НПК. Броят на върнатите за доразследване дела са 13 (13 дела за 2022 г., 12 дела за 2021 г.). Прекратените по други причини производства са 23 дела (21 дела за 2022, 27 дела за 2021 г.).

През 2023г. се наблюдава увеличение броя на новопостъпилите през отчетния период дела по чл. 78а от НК - 93 дела, при 84 дела за 2022 г., 63 дела за 2021 г.

През отчетната 2023г. постъпилите административнонаказателни дела (без тези по чл.78а от НК) са 1172 (928 през 2022 г., 1929 дела през 2021 г.). Увеличението в сравнение с тези през 2022 г. е с 244 дела повече. Заедно с останалите от предходна година 184 дела висящи в началото на периода, през 2023 г. са разгледани общо 1356 административнонаказателни дела (при 1229 дела за 2022г., 2221 дела за 2021г.). Свършени са общо 1178 дела.

Наличието на несвършени в края на отчетния период дела традиционно се дължи на кампанийното изпращане на преписките в съда, възприетата от санкциониращите административни органи практика на една и съща дата да издават множество наказателни постановления, преписките по които се изпращат едновременно в съда, формирайки значително дневно постъпление от такива дела. Продължава тенденцията към повишаване сложността на водените административнонаказателни производства, включително обема на преписките по тях, водещи по необходимост до усложнена доказателствена дейност при разглеждането им.

Висящите дела в края на периода са 423 дела в сравнение с 2022г. - 571 дела и през 2021 г. –581 дела.

През 2023 г. са постъпили 37 наказателни дела от частен характер, в т.ч. 2 върнати за ново разглеждане под нов номер (49 дела през 2022 г., 64 дела за 2021 г.). С останалите в началото на периода несвършени от предходната година 27 дела, общо през годината са разгледани 64 дела, свършени са общо

19 дела, от които със съдебен акт по същество – 18 дела, а 20 дела са прекратени.

Броят на постъпилите през 2023г. частни наказателни дела е 2663 дела (2699 дела за 2022 г., 2606 дела за 2021 г.). Констатира се незначително намаляване на този вид дела през отчетния период.

През 2023 г. също незначително е намалял броят на проведените разпити пред съдия в стадия на досъдебното производство – общо 435 дела (454 дела за 2022г., 296 дела за 2021 г.).

Свършените (решени) наказателни дела към 31.12.2023 г. са общо 5242 или от общо за разглеждане 5670 дела, свършените са 92,45 %, (5216 дела през 2022 г. -92,50%, 5873 дела през 2021г.- 91,14%). От общият брой свършени дела за 2023 г. в тримесечен срок са приключили 87,27% или 4575 дела.

Несвършени (висящи) в края на отчетния период са 428 дела и представляват 7,55% от всички разгледани дела, при 423 дела за 2022 г. –7,50% и 571 дела - 8,86% за 2021 г. Обективен факт е, че поради установените законови срокове за насрочването и разглеждането на делата, постъпилите нови дела в последните два месеца на годината практически не могат да бъдат приключени до изтичането ѝ.

Важна за дейността на съда и резултатите от работата на наказателно отделение е действителната натовареност на магистратите. При отчитане на реално отработеното време - 132 отработени човекомесеци (след приспадане на отсъствието на съдия поради ползването на отпуск за майчинство, временна неработоспособност и пр.), действителната средна натовареност на съдиите в наказателно отделение през 2023 г. е 515,45 разгледани наказателни дела годишно и 42,95 разгледани наказателни дела месечно.

Тези стойности са идентични с тези за 2022 г. когато действителната средна натовареност на съдиите от наказателно отделение е била 517 дела годишно.

Възобновени през 2022 г. наказателни дела.

През 2023 г. е възобновено 1 НОХД, 1 е частично възобновено и по 2 производства е направено искане за възобновяване, но същите са оставени без уважение.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ БРС

Районен съд – Бургас е стандартно високо натоварен съд, наред с Районните съдилища в областните градове на водещите области.

Натовареност на съда и по отделения за период от три години						
Видове дела		Брой	Брой дела	Брой	Отрабо	Действителна натовареност

	Година	постъпи ли дела	за разглеждане	свърше ни дела	тени човеко месеци	Към постъпи ли дела	Към делата за разглежд ане	Към свърше ни дела
Натовареност на Районен съд - Бургас	2021	14981	17008	15079	317	47,26	53,65	47,57
	2022	13495	15424	13627	320	42,17	48,20	42,58
	2023	13175	14972	13171	325	40,54	46,07	40,53
Натовареност на наказателно отделение	2021	5863	6444	5873	140	41,88	46,03	41,95
	2022	5068	5639	5216	131	38,68	43,04	39,82
	2023	5247	5670	5242	132	39,75	42,95	39,71
Натовареност на гражданско отделение	2021	9118	10564	9206	177	51,51	59,68	52,01
	2022	8427	9785	8411	189	44,59	51,77	44,50
	2023	7928	9302	7929	193	41,08	48,20	41,08

РАЙОНЕН СЪД – НЕСЕБЪР

Към 31.12.2023 г. утвърдената щатна численост на Районен съд - Несебър е 32 щатни бройки, от които една щатна бройка за административен ръководител-председател, шест щатни бройки за длъжност „съдия“ в районен съд, един държавен съдебен изпълнител, двама съдии по вписванията и двадесет и две щатни бройки за съдебни служители. Заети са 31 щатни бройки. Вакантна към 31.12.2023г. е една щатна бройка „съдия“.

С Решение по Протокол № 40 от 05.12.2023 г., Съдийската колегия на ВСС закри на основание чл. 194, ал. 1 от ЗСВ една щатна длъжност „съдия“ в Районен съд - Несебър и разкри такава в Районен съд - Бургас, считано от 01.08.2024 г. На длъжността „съдия“ в Районен съд - Бургас е преназначена Нина Моллова - Белчева – съдия от Районен съд - Несебър.

С Решение по Протокол № 40 от 05.12.2023 г., Съдийската колегия на ВСС закри на основание чл. 194, ал. 1 от ЗСВ една щатна длъжност „съдия“ в Районен съд - Провадия и разкри такава в Районен съд - Несебър, считано от 01.08.2024 г. На длъжността „съдия“ в Районен съд - Несебър е преназначен Никола Дойчев – съдия в Районен съд - Провадия.

С Решение по Протокол № 37 от 14.12.2023 г., Пленума на ВСС разкри на основание чл. 30, ал. 2, т. 8 от ЗСВ една щатна длъжност „съдия“ в Районен съд - Несебър. С Решение по Протокол № 43 от 19.12.2023 г., Съдийската колегия на ВСС обяви разкритата в РС - Несебър – 1 длъжност „съдия“ да се

заеме чрез конкурс за първоначално назначаване, обявен от СК на ВСС с решение от същата дата.

Административен ръководител, Председател на Районен съд Несебър е Мария Берберова- Георгиева, избрана с Решение на СК на ВСС по протокол № 32 от 21.09.2021г., Акт за встъпване в длъжност от 08.10.2021г.

ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА

Сравнителен анализ на постъпленията на дела през последните три години.

Постъпилите дела през 2023 г. са 2318, от които 1441 граждански и 877 наказателни.

Постъпилите дела през 2022 г. са 2743, от които 1508 граждански и 1235 наказателни.

Постъпилите дела през 2021 г. са 3031, от които 1767 са граждански и 1264 са наказателни.

При сравнителен анализ се наблюдава спад на постъпленията по граждански дела през 2023 г. спрямо постъпилите дела през 2022 г., с 67 по-малко. Независимо от това, образуваните граждански дела продължават да са с висока фактическа и правна сложност, често с международен елемент, което води до тяхната по-голяма продължителност. Наблюдава се по-значителен спад при постъпленията на наказателните дела, като това се дължи основно на намаляване на постъпленията на частните наказателни дела, предимно по ЗЕС. Това обаче, не води до намаляване действителната натовареност на съдиите, тъй като тези видове дела са бързоликвидни и приключват в сравнително кратки срокове.

Общо делата за разглеждане през отчетния период са 2847 за 2023 г., при 3353 дела за 2022 г. и 3582 дела за 2021 г.

Свършените дела през отчетната година са 2505, при 2824 дела за 2022 г. и 2972 дела за 2021 г.

От всички сложени за разглеждане дела, през 2023 г. са свършени 88%, при 84% за 2022 г. и при 81% за 2021 г. Това налага извода, че съдиите са показали висок професионализъм и добросъвестност.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Общ брой наказателни дела за разглеждане през отчетния период – 991, при 1388 дела за 2022 г. и 1439 дела за 2021 г., от които:

- постъпили дела през 2023 г. са 877, при 1235 дела за 2022 г. и 1264 дела за 2021 г.

- останали несвършени дела в началото на отчетния период – 114, при 153 дела за 2022 г. и 175 дела за 2021 г.

- НОХД – 265 общо дела за разглеждане за 2023 г., при 260 дела за 2022 г. и 328 дела за 2021 г., в това число: 230 постъпили дела и 35 дела останали несвършени в началото на отчетния период;

- НЧХД – 15 общо дела за разглеждане през 2023 г., от които 7 постъпили и 8 несвършени в началото;

- АНД – 258 общо дела за разглеждане за 2023 г., от които 203 постъпили и 55 несвършени в началото;

- ЧНД – 363 общо дела за разглеждане през 2023 г., от които 350 постъпили и 13 несвършени в началото.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Общо дела за разглеждане за отчетният период – 1856, при 1965 дела за 2022 г. и 2143 дела за 2021 г., от които:

- постъпилите дела през 2023 г. са 1441, при 1508 за 2022 г. и 1767 дела за 2021 г.

- останали несвършени в началото на отчетния период – 415, при 457 дела за 2022 г. и 376 дела за 2021 г.

При сравнителен анализ на трите години се наблюдава известен спад на постъпленията на делата спрямо предходните години. Не без значение обаче е факта, че образуваните граждански дела са с висока фактическа и правна сложност, често с международен елемент, което води до тяхната по-голяма продължителност.

Сравнителен анализ на свършените дела през последните три години.

➤ Свършени наказателни дела:

Общо свършени дела за отчетния период – 907, при 1274 дела за 2022 г. и 1286 дела за 2021 г., от които:

- с акт по същество – 664, при 1059 дела за 2022 г. и 1014 дела за 2021 г.

- прекратени – 243, при 202 дела за 2022 г. и 272 за 2021 г.

➤ Свършени граждански дела:

Общо свършени граждански дела за отчетния период - 1598, при 1550 дела за 2022 г. и 1686 дела за 2021 г.

От свършените граждански дела, с решение по същество са приключили – 1221 дела, при 1122 дела за 2022 г. и 1243 дела за 2021 г.

Прекратени са общо 377 дела, при 428 дела за 2022 г. и 443 дела за 2021 г.

От общата бройка свършени граждански дела, 661 дела за 2023 г. са производства, извън тези, по които се образуват частни граждански дела.

През 2023 г. са свършени 158 ЧГД, при 162 ЧГД за 2022 г. и 152 ЧГД за 2021 г.

През отчетният период са свършени 779 дела по чл. 410 и чл. 417 ГПК, при 668 дела за 2022 г. и 995 дела за 2021 г.

От свършените дела през 2023 г. по чл.410 и чл.417 от ГПК, с акт по същество са приключили 635 дела, а прекратени – 144.

Изводи:

Данните показват, че се запазват високите показатели на приключилите граждански дела в годините, въпреки фактическата и правната им сложност. Това отново е показател за отговорно и професионално отношение на съдиите към разглеждането им. Общо прекратените дела през отчетният период са 21,78%, при 19,18% за 2022 г., при 20,67% за 2021 г. Основна причина при прекратените наказателни дела са приключването им със споразумение по реда на чл. 382 и чл. 384 от НПК, а по гражданските - императивната разпоредба на чл. 411, ал. 1 от ГПК, обуславяща местна компетентност на съда по постоянен адрес или седалище на длъжника, съответно чл. 113 от ГПК, касаещ производства, инициирани от и срещу потребители, разпоредбата на чл. 104, т. 3 и т. 4 от ГПК, обуславяща родова подсъдност на окръжен съд, която се установява след представяне на удостоверения за данъчна оценка и конкретизиране цената на иска, и процесуално бездействие на страните при констатирани нередовности по исковите молби по реда на чл. 129 ГПК.

Сравнителен анализ на несвършените дела в края на отчетния период за последните три години.

Останалите несвършени дела, в края на отчетната 2023 г. са общо 342. За 2022 г. са общо 529 дела, а за 2021 г. – 610 дела. Значителното намаляване на броя на несвършените дела през 2023 г. спрямо тези през предходните два отчетни периода, се дължи на намаленото постъпление, но и говори за личната отговорност на магистратите, работещи в РС-Несебър. Следва да се отбележи и оказаната на съда помощ от командированите съдии, с което работата през почти цялата година се разпределяше на шестима съдии и даде възможност на магистратите да работят по-спокойно и да приключат по-голяма част от висящите им производства.

От несвършените общо 342 дела за 2023 г., гражданските са 258 дела, при 415 дела за 2022 г. и при 457 дела за 2021 г., а наказателните дела са 84, при 114 дела за 2022 г. и при 153 дела за 2021 г.

Продължава тенденцията към намаляване броя на висящите дела с продължителност от 1 до 3 години. Остава относително малък броя на делата с продължителност над 3 години, като причините за това се дължат на факта, че делбените производства са двуфазни, и често продължават с години предвид триинстанционният контрол на съдебния акт във всяка фаза. В броя несвършени дела влизат и спрените производства, внесените във временен архив съдебни делби, по които страните не са внесли депозити за експертизи.

СРОЧНОСТ ПРИ РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛАТА

При образуването и насрочването на делата в районен съд съдиите се стараят да спазват законовите срокове. Делата се разпределят на случайният принцип посредством софтуерен продукт, утвърден и предоставен от ВСС. Всички дела се образуват в деня на постъпването им (в изключително редки случаи на следващия ден), и се докладват на определения съдия-докладчик на същия ден. Делата, които се разглеждат по реда на бързите производства по НПК и ГПК, също се докладват на съдията-докладчик в деня на постъпването ми.

Делата се насрочват в месечен или най-късно двумесечен срок, в зависимост от вида и характера на делото. Когато се касае за НОХД със задържани лица, те се насрочват в по-кратък срок, като в останалите случаи съдебното заседание по тези дела се насрочва до два месеца от представяне на обвинителния акт или тъжбата в съда, но стремежът на съдиите е в рамките на възможностите на графика си да насрочват делата в месечен срок. Следи се за спазване на всички установени от процесуалните закони съкратени срокове за насрочване и разглеждане на специални категории граждански и наказателни дела.

От свършените през 2023г. общо 2505 дела, в срок до 3 месеца са приключили 2096 дела или 84%. От свършените през 2022 г. общо 2824 дела, в срок до 3 месеца са приключили 2112 дела или 75%. За сравнение през 2021 г. от свършените общо 2972 дела, в срок до 3 месеца са приключили 2409 дела или 81%. Сочената висока срочност отново се налага извода за отговорно и професионално отношение на съдиите към разглеждането и решаването на делата, независимо от тяхната висока фактическа и правна сложност, задължението за провеждане на разпоредително заседание по НОХД, както и делата с участието на чужди граждани, като всичко това неминуемо води до по-голяма продължителност при разглеждането на делата.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДЕБНИЯ РАЙОН

Натовареността по щат спрямо дела за разглеждане за 2023 г. е 33.89, при 46.57 за 2022 г. и 42.65 за 2021 г. Натовареността по щат спрямо свършени дела е 29.82, при 39.22 за 2022 г. и 35.38 за 2021 г.

Действителната натовареност за 2023 г. към делата за разглеждане е 41.26, а за свършените дела – 36.30. За сравнение през 2022 г., действителната натовареност е 57.81 към делата за разглеждане и 48.69 към свършените дела. През 2021 г. действителната натовареност е 62.84 към делата за разглеждане и 52.14 към свършените дела.

Следва да се обърне внимание, че натовареността по щат за 2023 г. е изчислена при заети седем щата, въпреки, че седмата щатна длъжност „съдия“ в

Районен съд - Несебър беше разкрита едва в края на годината с Решение по Протокол № 37 от 14.12.2023 г. на Пленума на ВСС. Дори и изчислена за седем щата, натовареността на съдиите през 2023 г. спрямо свършени дела отново е над средната за съдилища извън областните центрове според данните на ВСС.

РАЙОНЕН СЪД – ПОМОРИЕ

Според утвърденото щатно разписание, РС - Поморие разполага с 3 щатни бройка за съдии, включително и длъжността административен ръководител, разполага с един щат за Съдия по вписванията и един щат за Държавен съдебен изпълнител. Със Заповед № АД-05-09 от 09.02.2023 г. на председателя на Апелативен съд – Бургас, съдия Нася Иванова Япаджиева е командирована в Окръжен съд – Бургас, считано от 01.03.2023 г. за срок от една година. Със Заповед № 172 от 20.02.2023 г. на председателя на Окръжен съд – Бургас, съдия от РС – Бургас Лазар Кирилов Василев е командирован в Районен съд – Поморие, считано от 01.03.2023 г. до 31.12.2023 г. Съдиите в РС - Поморие разглеждат всички видове дела, като в съда няма обособени отделения.

В началото на отчетния период съдебната администрация в Районен съд - Поморие е с щатна численост от 11 съдебни служители.

Съдийският щат на Районен съд - Поморие е относително достатъчен и като цяло позволява задълбочено и срочно разглеждане на делата. Добра е кадровата обезпеченост откъм държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията. Натоварването в тези звена на съда не сочи необходимост от разкриване на нови щатни бройки.

Общо дела за разглеждане в съда

През отчетния период общо делата за разглеждане са 1332 (при 1326 за 2022 г. и при 1567 за 2021 г.), от които постъпили дела през 2023 г. са 1114 (за 2022 г. са 1123 и 1237 за 2021 г.), а останали несвършени в началото на отчетния период са 218 дела (при 203 за 2022 г. и 330 за 2021 г.).

Останали несвършени дела в края на отчетния период са 249, при 218 за 2022 г. и при 203 за 2021 г.

Изводи:

През изминалата година е налице запазване на тенденцията за намаление на броя на постъпилите дела, макар намалението да е незначително, като през 2023 г. са постъпили с 9 дела по-малко спрямо 2022 г. и със 123 дела по-малко спрямо 2021 г.

Следва да се отбележи, че през отчетния период се констатира продължаване на намалението на постъпленията при частно гражданските дела,

макар същото да не е съществено, като през 2023 г. са постъпили 549 ЧГД, при постъпили 558 дела през 2022 г. и при 647 за 2021 г. Запазва се сравнително постоянният брой на постъпленията по гражданските дела, като през 2023 г. са постъпили 292 ГД, при постъпили 278 дела през 2022 г. и при постъпили 280 дела за 2021 г.

Налице е тенденция за известно намаление и на постъпилите наказателни дела, като през 2023 г. те са 273 (при 287 за 2022 г. и при 309 наказателни дела за 2021 г.). Намаление се наблюдава в броя на постъпилите през 2023 г. НОХД – 97 (при 109 за 2022 г. и при 107 за 2021 г.), както и при постъпилите ЧНД – 98 (при 107 за 2022 г. и при 113 за 2021 г.). Леко увеличен е броя на делата по чл. 78а от НК – 13 (при 8 за 2022 г. и при 13 за 2021 г.), както и броя на АНД – 53 (при 51 за 2022 г. и при 68 за 2021 г.). Запазва се броя на постъпилите НЧХД – 12 (при 12 за 2022 г. и при 8 за 2021 г.).

Броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период е по-висок спрямо предходните две години - 249, при 218 за 2022 г. и при 203 за 2021 г., като причините са комплексни - вида на постъпилите дела и организацията на работата.

Наказателни дела

Общият брой разглеждани наказателни дела през отчетния период е 313 (в това число 273 постъпили и 40 останали несвършени в края на 2022 г.), при 344 за 2022 г. и при 383 за 2021 г.

Видове дела по текстове от НК:

- на първо място са общоопасните престъпления – 67 бр.;
- на второ място са престъпленията против собствеността – 17 бр.;
- следват престъпления против личността – 7 бр.;
- престъпления против правата на гражданите – 2 бр.;
- престъпленията против дейността на държавни органи и обществени организации, престъпления против реда и общественото спокойствие, престъпления против брака, семейството и младежта, както и документни престъпления – по 1 бр.

Тенденцията за най-голям брой дела за общоопасни престъпления е постоянна в съдебния район. От общоопасните престъпления традиционно най-голям е дялът на тези по транспорта, като най-много са внесените обвинения за престъпления по чл. 343б, ал. 1 и ал. 3 от НК.

Граждански дела

През отчетния период в гражданска колегия на съда са разглеждани 1019 дела, при 982 за 2022 г. и при 1184 дела за 2021 г.. От тях:

- постъпили през 2023 г. са 841 дела, при 836 дела за 2022 г. и 928 за 2021 г.

- 178 дела са останали несвършени в началото на отчетния период, при 146 дела за 2022 г. и 256 за 2021 г.

От общо постъпилите през отчетния период 841 граждански дела - 77 дела са получени по подсъдност, 6 дела продължават под същия номер, като няма върнати дела за ново разглеждане под нов номер.

Останали несвършени дела в края на отчетния период са 203, при 178 дела за 2022 г. и при 146 за 2021 г.

Общ брой свършени дела за съда.

През отчетния период са свършени общо 1083 дела, при 1108 за 2022 г. и при 1364 дела за 2021 г., от които:

- с акт по същество 806 дела, при 845 за 2022 г. и 1070 дела за 2021 г.

- прекратени – 277 дела (в това число 89 споразумения), при 263 за 2022 г. и при 294 за 2021 г.

Общият брой на приключените дела през 2023 г. е най-нисък за последните три години.

Сравнително стабилен е броя на прекратените дела, като големия брой е свързан с прекратените дела и изпратени по подсъдност на компетентния съд и делата приключили със споразумение. Прекратените дела през отчетния период са 25.58% (при 23.74% за 2022 г. и при 21.55% за 2021 г.).

През 2023 г. са приключени 267 наказателни дела (при 304 за 2022 г. и 326 за 2021 г.), в това число 100 са приключените НОХД. По 11 НОХД е произнесена присъда, 85 дела са приключили със споразумение, 2 дела са върнати за доразследване и 2 дела а прекратени по други причини.

Запазва се съществения дял от наказателните дела, приключили със споразумение по чл. 384 НПК, като броят на сключените споразумения е спаднал в сравнение с 2022.

Броят на приключващите с присъда НОДХ е намалял - със 7 по-малко спрямо 2022 г. и с 15 спрямо 2021 г.

През 2023 г. най-често налаганото наказание е било лишаване от свобода до 3 години, като в това отношение се наблюдава трайна тенденция в последните 3 години. В повечето от случаите в посочените рамки наказанието лишаване от свобода се налага с приложение на чл. 66 НК. Очертава се тенденция за неналагане на наказание лишаване от свобода за повече от три години.

Запазва се ниския брой на лицата осъдени на пробация, като една от причините е промените в законодателството и предвиждане на минимално

наказание лишаване от свобода за някой от престъпленията (чл. 343б, чл. 343в, ал. 2 НК и др.), което изключи възможността за налагане наказание „пробация“.

През отчетния период са свършени общо 816 граждански дела, при 804 за 2022 г. и при 1038 за 2021 г. От тях:

През 2023 г. са свършени 269 **ГД** (от които 1 административно), при 250 дела за 2022 г. и при 387 за 2021 г. От свършените дела с решение по същество са приключили 191, а прекратени са 78 дела.

През 2023 г. са свършени 547 **ЧГД**, от които с акт по същество са приключили 451 дела и са прекратени 96 дела.

Най-често прекратяването е свързано с изпращане на делото по подсъдност на компетентния съд.

Срочност при разглеждане и изготвяне на съдебните актове

При образуването и насрочването на делата в Районен съд - Поморие се спазват законните срокове.

Всички дела се образуват в деня на постъпването ми и се докладват на определения съдия-докладчик на следващия ден. Делата, които се разглеждат по реда на бързите производства по НПК и ГПК, се докладват на съдията докладчик в деня на постъпването ми. Делата се насрочват в месечен или най-късно двумесечен срок, в зависимост от вида и характера на делото. Този срок е шестмесечен за делата, в които участват като страни лица с адрес за призоваване в чужбина.

Следва да се отбележи, че и делата, по които участват лица с адрес за призоваване в рамките на Европейския Съюз, в повечето случаи се разглеждат в по-кратки срокове, поради ефективността на Съюзното законодателство в областта на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела, допускащо и призоваване чрез писмо с обратна разписка според обстоятелствата по съответното дело.

Когато се касае за НДОХ разпоредителното заседание по тези дела се насрочва до два месеца от представяне на обвинителния акт, по изключение и с разрешение на председателя на съда в срок до три месеца, а при НДЧХ заседанията се насрочват в едномесечен срок.

Следи се за спазване на всички установени от процесуалните закони съкратени срокове за насрочване и разглеждане на специални категории граждански и наказателни дела.

От свършените през годината 1083 дела, такива в срок до три месеца са били 905 дела или 84%, при 82% за 2022 г. и при 75% за 2021 г. Прави впечатление, че процентът на приключилите дела в 3 месечен срок е по-висок от този в предходните две години, което сочи, че намаляването на броя дела е довело до повишаване на срочността на разглеждането им.

Натовареност

Натовареността по щат спрямо всички дела за разглеждане за 2023 г. е 37,00, при 36,83 за 2022 г. и при 43,53 за 2021 г.

Натовареността по щат спрямо свършените дела за 2023 г. е 30,08, при 30,78 за 2022 г. и при 37,89 за 2021 г.

Действителната натовареност спрямо всички дела за разглеждане за 2023 г. е 37,00, при 37,89 за 2022 г. и при 43,53 за 2021 г.

Действителната натовареността спрямо свършените дела за 2023 г. е 30,08, при 31,66 за 2022 г. и при 37,89 за 2021 г.

През 2023 г. съдиите са били трима, като командироването на съдия Япаджиева в ОС - Бургас е своевременно компенсирано с командироване на съдия от РС - Бургас.

РАЙОНЕН СЪД – КАРНОБАТ

Утвърдената в Районен съд – Карнобат щатна численост е пет щатни бройки за магистрати, една щатна бройка за държавен съдебен изпълнител, две щатни бройки за съдии по вписванията и шестнадесет щатни бройки за съдебни служители. Всички места за съдии – магистрати, държавен съдебен изпълнител и съдии по вписванията са заети. Съдия Мариела Иванова беше командирова със заповед №АД-05-64/29.09.2022 г. на административния ръководител-председател на Апелативен съд – Бургас в Окръжен съд – Бургас за срок от една година, считано от 12.10.2022 година до 12.10.2023 година включително.

Съобразно приетите от Висшия съдебен съвет критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите не е променено спрямо предходните години и е както следва:

- специализирана администрация/магистрати - 2,2;
- специализирана администрация/магистрати вкл. ДСИ – 1,83
- общ брой съдебни служители/магистрати, вкл. ДСИ и съдии по вписванията - 2.

ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА

Общо делата за разглеждане за отчетния период са 1724 броя, при 1781 броя за 2022 г., спрямо 2047 броя за 2021 г. От тях постъпилите през 2023 г. дела са 1548 броя.

Съпоставен броят на постъпилите дела през 2023 г. с този от предходните години бележи незначително намаление: през 2022 г. новообразуваните дела са бил 1575 (или намалението през 2023 г. е с 27 бр.

дела по-малко), през 2021 г. новообразуваните дела са били 1866 броя (или намалението през отчетната 2023 г. е с 318 дела).

Останали несвършени от предходната 2022 г. са 176 броя дела. За 2022 г. несвършените дела от предходната година са били 202 броя, а за 2021 г. несвършените дела са били 181 дела.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През отчетната 2023 г. са разгледани 431 броя наказателни дела, от които от предходен период са останали 32 броя дела. По-голямата част от останалите несвършени дела от предходния период са АНД, образувани по жалба срещу наказателно постановление - 20 броя, ЧНД - 2 бр. и АНД по чл.78 а от НК – 1 бр. НОХД – 7 броя и НЧХД – 2 броя.

Данните за новообразуваните наказателни дела през 2023 г. не показват изменение на постъпилите наказателни дела. През годината са постъпили 399 наказателни дела, спрямо 443 дела за 2022 г. или това е намаление на постъплението с 44 броя. През 2021 г. са образувани 348 броя дела – увеличение с 51 бр. дела.

Разгледаните 431 бр. наказателни дела се разпределят както следва: НОХДелата са 142 бр. (33%), НЧХД са 12 дела – 3%, АНД по жалба срещу наказателно постановление са 78 бр. (18%), АНД по реда на чл.78а от НК -19 бр. (4%) и ЧНД са 180 бр. (42%). От ЧНД 112 са ЧНД разпити.

От общо 431 бр. наказателни дела за разглеждане, свършените наказателни дела са общо 400 бр., прекратените са 138 наказателни дела, което представлява 34,5% от свършените наказателни дела. От прекратените 138 бр. наказателни дела, със споразумение по чл. 382 и чл. 384 от НПК са приключили 114 дела, по други причини са прекратени 22 бр. наказателни дела. Върнати на прокурора за доразследване са две дела.

В тримесечния срок са свършени 353 наказателни дела, което съставлява 88% от свършените дела.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

През 2023 г. в съда за разгледани 1293 граждански дела, от които новообразуваните са 1149 броя. Сравнение на данните за отчетната 2023 г. с предходните години: през 2022 г. в съда са разгледани 1287 гр. дела, от които новообразуваните са били 1136 броя.; през 2021 г. в съда са разгледани 1655 граждански дела, от които новообразуваните дела са 1518 броя.

От постъпилите през 2023 г. 1149 дела, 149 броя са частни граждански дела и 726 броя частни граждански дела образувани по заявление по чл. 410 и чл. 417 от ГПК; новообразуваните граждански дела по общия ред за 2023 г. са 250 бр., по чл. 310 от ГПК - 23 бр. дела и административни дела - 1 бр.

Броят на новообразуваните граждански дела за отчетния период спрямо 2022 г. не се променя съществено - 13 дела повече, като това увеличение е незначително. През 2023 г. са постъпили 726 ч.гр.дела заповедни производства, което е с 68 дела повече от предходния отчетен период, но спрямо 2021 г. намалението е значително - с 326 дела по-малко.

Новообразуваните през 2023 г. граждански дела по видове са:

- 52 дела по облигационни искиове;
- 144 дела по СК, ЗЗДН, ЗЗДет, ЗЛС, ЗГР;
- 18 дела са образувани като вещни искиове;
- 17 дела са образувани по Закона за наследството и делби;
- 37 са образуваните дела по предявени установителни искиове;
- 9 броя са образуваните обезпечителни производства;
- 138 са образуваните частни производства;
- 726 са делата образувани по реда на чл. 410 и чл. 417 от ГПК;
- 5 броя са новообразуваните дела по КТ;
- 1 брой административно дело;
- 2 броя дела са образувани като частни производства регламенти.

При анализа на данните за постъпилите дела по общия ред през 2023 г. се установява, че най –голям е броят на делата, образувани по СК, ЗЗДН, ЗЗДет, следвани от установителните искиове и облигационни искиове, като голяма част от установителните искиове са образувани по реда на чл.422 от ГПК.

През 2023 г. са свършени общо 1143 граждански дела (88% от разгледаните през отчетния период дела), спрямо 1143 за 2022 г. (89%) и 1504 броя за 2021 г. (91%). Съотношението на свършените граждански дела спрямо разгледаните през годините не търпи съществени промени и се запазва постоянна величина.

От гражданските дела в срок до 3 месеца са свършени 1023 дела което съставлява 90% от общо свършените 1143 гр.дела. През 2022 г. в срок до 3 месеца са свършени 998 дела, което съставлява 87% от свършените (1143) гр. дела. През 2021 г. в срок до 3 месеца са свършени 1355 дела, което съставлява 90% от общо свършените (1504) гр. дела.

При гражданските дела, приключването в тримесечния срок е следствие от спазването на законово предвидените срокове по производствата по реда на чл. 410 и чл. 417 от ГПК, произнасянето, по които е в тридневен срок, след проверка за местна подсъдност. При наказателните дела добрата срочност се дължи на факта, че голяма част от наказателните дела приключват със споразумение по реда на чл.381 и чл.384 от НПК. Разглеждането на част от производствата по наказателни дела - 8 бр. е по реда на чл.370 от НПК. В голяма си част по НОХД след разпоредителното заседание се преминава към разглеждане на делото по Глава двадесет и седма и Глава двадесет и девета от

НПК и в тези случаи делото приключва в едно заседание. Част от делата без фактическа и правна сложност, внесените от прокуратурата НОХД, със споразумение по чл. 381 НПК, се разглеждат в деня на постъпването им, ако графика на съдията позволява това. По този начин се преодоляват проблеми при евентуалното призоваване на страните, които не са от гр.Карнобат и се спестяват материални и времеви ресурси по призоваване на им.

НАТОВАРЕНОСТ

Средната натовареност на съдиите по щат през 2023 г. спрямо разгледаните дела е 28,73 дела на месец, а спрямо свършените е 25,72 дела. Този показател бележи намаляване в сравнение с предходния отчетен период, когато средната натовареност на съдиите по отношение на разгледаните дела е била 29,68 дела на месец, а спрямо решените - 26,75 дела.

Средната действителна натовареност на съдиите през 2023 г. спрямо разгледаните дела е 35,18 дела на месец, а спрямо свършените – 31,49 дела, при действителна натовареност през 2022 г. спрямо разгледаните дела - 33,60 дела на месец, а спрямо свършените – 30,28 дела.

Поради малкия брой на магистратите и за равномерното им натоварване в съда не са сформирани отделения по материя. Това налага съдиите да са еднакво добре подготвени, както в гражданскоправната така и наказателноправната материя и обективно повишава индивидуалната им натовареност, спрямо колегите им в по - големите съдилища, разглеждащи само граждански или само наказателни дела.

РАЙОНЕН СЪД – СРЕДЕЦ

В периода 01.01.2023 г. – 07.12.2023 г. утвърдената щатна численост на магистратите в Районен съд – Средец включва 3 съдийски длъжности. Реално са били заети 2 щата, тъй като в съда са правораздавали двама съдии, като единият е и административен ръководител, председател на съда.

С Решение по Протокол № 36/07.12.2023 г. на Пленума на ВСС, е съкратена 1 (една) свободна длъжност „съдия“, считано от датата на решението. Към месец декември 2023 г. щатната численост на магистратите се състои от 2 съдийски длъжности.

С Решение по Протокол № 22/27.06.2023 г. на СК на ВСС съдия Венета Стефанова е назначена за административен ръководител – председател на Районен съд – Средец, встъпила в длъжността на 14.07.2023 г.

С Решение по Протокол № 29/19.09.2023 г. на СК на ВСС, на основание чл. 194, ал. 2 от ЗСВ, съдия Сирануш Артинян е преместена на длъжност „съдия“ в Районен съд – Лом, а Никола Т. Делиев – съдия в Районен съд – Лом е преместен на длъжност „съдия“ в Районен съд – Средец.

В Районен съд – Средец през 2023 г. са работили един държавен съдебен изпълнител и един съдия по вписванията, при запълнен изцяло щат.

В Районен съд – Средец няма обособени отделения и специализирани състави. Съдиите разглеждат всички групи дела, което налага задълбочено познаване на по-голям брой и вид нормативни актове, способност за бързо преминаване от един към друг вид правна материя и по-добра организация на ежедневната работа. Структурирани са екипи съдия-деловодител-съдебен секретар за двата действащи съдебни състави.

Общ брой на делата за разглеждане

Общият брой на делата за разглеждане през 2023 г. в РС – Средец е бил 948, от които 636 граждански дела и 312 наказателни дела. При съпоставка с предходните две години, се отчита минимално намаление на броя на делата спрямо 2022 г. (с 22 дела по-малко) и минимално увеличение спрямо 2021 г. (с 9 дела повече).

От делата за разглеждане през 2023 г. новообразувани са 881, от които 587 граждански и 294 наказателни. Съответно през 2022 г. този брой е бил 901, от които 537 граждански и 354 наказателни, през 2021 г. този брой е бил 857. При анализиране на този параметър се наблюдава минимално намаляване на броя на новообразуваните дела спрямо 2022 г. – с 20 по-малко, и увеличаване спрямо 2021 г. с 24 повече.

Брой на свършените дела

Броят на свършените дела през отчетната година е 874, от тях 593 граждански и 281 наказателни и съставлява 92,19% от разглежданите през годината дела. Намален е броят на свършените дела в сравнение с предходния отчетен период: за 2022 г. – броят на свършените дела е 903, а почти е запазен спрямо 2021 г. – 871, като този показател е в зависимост от броя на делата за разглеждане. Процентното съотношение свършени дела/дела за разглеждане е почти запазено спрямо предходните три години: 2022 г. – 93,02%, 2021 г. - 92,76% .

Към 01.01.2023 г. останалите неприключени от предишния период дела са общо 67, от които 49 граждански и 18 наказателни, или 7,07 % от общия брой на делата за разглеждане през 2023 г. През 2022 г. този брой е бил 68, а през 2021 г. – 82. При анализ, се наблюдава сравнително намаляване на броя на останалите несвършени дела в началото на периода в сравнение с предходните отчетни периоди, на база общо дела за разглеждане за съответната година.

От всички свършени дела през 2023 г., 804 са приключили в 3-месечен срок или 92%, при 90% през 2022 г., 89% през 2021 г.

Както и през останалите отчетни периоди, като причини за забавянето на делата и нерешаването им в тримесечен срок могат да се изтъкнат: несвоевременното връчване и връщане на книгата, касаещи призоваването на страните; искания за отлагане на заседанията по делата, най-вече от процесуалните представители, по причина, че са ангажирани по други дела в други съдилища; неоткриването на подсъдими на посочените от тях адреси и невъзможността за своевременното им призоваване за съдебното заседание, отлагане на дела поради здравословни причини на участници в процеса, които обстоятелства не следва да бъдат вменени във вина на състава на Районен съд – Средец.

От всички свършени 874 дела, решени по същество със съдебен акт дела през 2023 г. са 715, от които 506 граждански и 209 наказателни дела, или 81,81%. За сравнение през 2022 г. този процент е бил 76,52%, тоест има повишаване на този показател.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

През 2023 г. общо разгледани в Районен съд – Средец са 636 граждански дела, като 49 бр. от тях са останали висящи от 2022 г., а новообразуваните са 587, 1 дело – продължаващо под същия номер. Свършените дела са общо 593 бр., от които със съдебен акт по същество 506 дела. Прекратените производства са общо 87, от които 6 са приключили със спогодба по чл. 234 от ГПК, а 81 са прекратени по други причини. Останали висящи към 31.12.2023 г. са 43 граждански дела.

Новообразуваните през 2023 г. граждански дела, които са разгледани по общия ред, са 116 броя. Заедно с остатъка от 2022 г. от 45 дела, всичко за разглеждане са били 161 дела по общия ред..

Производства по чл. 310 от ГПК са били 12, от които 1 остатък от 2022 г. и 11 новообразувани.

През отчетния период е имало на производство 7 административни дела по ЗСПЗЗ и ЗВГЗГФ, всички новопостъпили.

През отчетния период на производство са били 75 частни граждански дела (различни от делата по чл. 410 от ГПК и чл. 417 от ГПК), като 72 от тях са новообразувани и 3 останали от предходен период.

Производства по чл. 410 и чл. 417 от ГПК са били 380 новообразувани и 1 продължаващо под същия номер. Свършени са 375 дела, всичките в срок до три месеца.

Други граждански дела – през 2023 г. няма постъпили и останали висящи от предходен период дела от този вид.

През настоящия отчетен период отново голям дял заемат производствата за мерки по Закона за закрила на детето предвид наличието на три институции за деца в неравностойно положение на територията на гр. Средец – два дома от семеен тип и един кризисен център, както и установителните и облигационните искиове.

Съществен дял от всички граждански дела за разглеждане през отчетния период, както и през 2022 г. и 2021 г., заемат новообразуваните дела по чл. 410 и 417 от ГПК – 380 бр. (59,75%), който дял в процентно отношение леко е завишен спрямо 2022 г., когато е бил 53,50%, като през 2021 г. е бил 62,25%.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2023 г. общият брой на наказателните дела за разглеждане в Районен съд – Средец е 312 бр., от които 18 бр. остатък от 2022 г., 294 бр. новообразувани, в т. ч. 1 бр. върнато за ново разглеждане.

За 2023 г. общо приключените наказателни дела са 281 бр. или 90% от разглежданите наказателни дела. От тях приключени в 3-месечен срок са 257 бр. или 91% от свършените наказателни дела.

От свършените наказателни дела със съдебен акт по същество са приключили 209 дела. Прекратените производства са общо 72, от които 64 са приключили със споразумение, 6 – прекратени по други причини и 2 върнати за доразследване. В края на периода са останали несвършени 31 наказателни дела (9,94% от наказателните дела за разглеждане), предимно дела, образувани към края на отчетния период.

Като причина за забавянето при разглеждането и решаването на наказателните дела могат да се посочат ненамирането на подсъдими на посочените по делото адреси или неявяването им, водещо до обявяването им за издирване или принудително довеждане, а също и по молби на защитниците, с оглед ангажираността им по други дела в други съдилища, както и отлагане на дела по здравословни причини, посочени от някои от участниците.

През 2023 г. броят на наказателните общ характер дела за разглеждане е 95, от които 11 бр. несвършени от 2022 г. и 84 бр. новообразувани. От всички приключили 78 НОХДела, свършени в срок до три месеца са 65 дела или 68,42% от общия брой дела НОХД за разглеждане. Със съдебен акт по същество са приключили 12 НОХД. Прекратените дела са 66, от които 64 са приключили със споразумение за решаване на делото и 2 дела прекратени и върнати за доразследване.

Както и през предходния отчетен период, голям дял от разглежданите в Районен съд – Средец наказателни от общ характер дела имат делата за общоопасни престъпления (управление на МПС в пияно състояние или след употреба на наркотични вещества, управление на МПС в срока на лишаване от

право на управление на МПС, причиняване на телесна повреда при управление на МПС, противозаконно отнемане на МПС), делата за престъпления против собствеността (предимно квалифицирани състави на кражба, като преобладават т.нар. домови кражби), както и делата за незаконно преминаване/превеждане през границата, противозаконно подпомагане на чужденец да пребивава в страната в нарушение на закона, като броят на последните през 2023 г. е 23 дела, при 61 дела – 2022 г. и 12 дела – 2021 г.

Анализ на работата на съдиите в РС – Средец

Видно от резултатите през 2023 г., са положени усилия за срочното образуване, разглеждане и решаване на делата. Броят на свършените дела до 3 месеца от постъпването им е 804 (92% от свършените дела), съответно:

- граждански дела – 547 дела (92,24% от свършените граждански дела);
- наказателните дела – 257 дела (91,46% от свършени наказателни дела).

При анализ на отчетните данни за 2023 г. може да се направи категоричен извод, че работата на съдиите от РС – Средец е на отлично ниво, като се постигна бързина на съдопроизводството и качество на постановените съдебни актове. Същите не са допускали неоснователно забавяне на дела и некачествено правораздаване, в каквото отношение показатели са: липсата на постановени извън срок съдебни актове, висок процент приключили дела в срок до 3 месеца, нисък процент на обжалвани актове.

Действителна натовареност:

Средно месечно дела за разглеждане – 39,50 дела, съответно 26,5 граждански дела и 13 наказателни дела.

Средно месечно свършени дела – 36,42 дела – 24,71 граждански дела и 11,71 наказателни дела.

Анализът на изложените данни води до еднозначен извод, че дейността на Районен съд – Средец и през 2022 г. е успешна и ефективна.

РАЙОНЕН СЪД – АЙТОС

Щатът на Районен съд - Айтос по последното щатно разписание, утвърдено от Висшия съдебен съвет включва: 4 щ. бр. съдии, 2 щ. бр. държавен съдебен изпълнител, 1 съдия по вписванията и 13 съдебни служители - обща и специализирана администрация.

Съобразно приетите от ВСС критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите е променено, т.к. има отпусната една допълнителна щатна бройка за ДСИ и една допълнителна щ.б. за секретар-протоколист:

- специализирана администрация/магистрати - 0,5.

- служители обща администрация/магистрати – 2,1.

Следва да се отчете, че в РС - Айтос е постигнато оптимално съотношение между магистратите и служители от общата администрация, по-голямата част от които са с дългогодишен опит в съдебната система. При работата на администрацията изцяло е залегнал принципа на взаимозаменяемост, като служителите често съвместяват повече от една длъжности.

ОБЩО ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ

През 2023 г. са постъпили като новообразувани общо 1494 броя дела, от които 465 бр. наказателни и 1029 бр. граждански дела. Останали са за разглеждане от предходен период общо 163 броя дела, както следва: 47 наказателни дела и 116 граждански дела. През годината в съда са разгледани общо 1657 дела, от които 1509 са приключили с акт по същество.

За сравнение през 2022 г. постъпили като новообразувани общо 1602 броя дела, от които 477 бр. наказателни и 1125 бр. граждански дела. Останали са за разглеждане от предходен период общо 159 броя дела, както следва: 30 наказателни дела и 129 граждански дела. През годината в съда са разгледани общо 1761 дела, от които 1599 са приключили с акт по същество.

През изминалия отчетен период се наблюдава намаление на постъплението, като това намаление е основно при гражданските дела, докато при наказателните дела намалението е незначително.

Граждански дела

За 2023 г. общият брой 1029 новопостъпили граждански дела спадат към следните видове, както следва:

- по СК,ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет. – 184 бр. (за сравнение 2022 – 205 бр. и 2021 – 178 бр.);
- облигационни – 31 бр. (за сравнение 2022 – 45 бр. и 2021-58 бр.);
- вещни искове – 28 бр. (за сравнение 2022 – 22 бр. и 2021 – 27 бр.);
- делби и искове по ЗН – 23 бр. (за сравнение 2022 – 15 бр. и 2021 -17 бр.);
- искове по КТ – 4 бр. (за сравнение 2022 – 25 бр. и 2021 – 4 бр.);
- установителни искове – 27 бр. (за сравнение 2022 – 52 бр. и 2021 – 64 бр.);
- частни граждански дела – 147 бр. (за сравнение 2022 – 199 бр. и 2021 -168 бр.);
- частни производства – регламенти – 18 бр. (за сравнение 2022 – 6 бр. и 2021 г. – 3 бр.);
- дела от административен характер – 0 бр. (за сравнение 2022 – 2 бр. и 2021 – 0 бр.);

- обезпечения – 4 бр. (за сравнение 2022 - 7 бр. и 2021 – 4 бр.);
- дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК (заповедно производство) – 561 бр. (за сравнение 2022 г. – 547 бр. и 2021 – 657 бр.
- други граждански дела – 2 бр. (за сравнение 2022 – 0 бр. и 2021 г. – 0 бр.).

Около 55% от всички гр.дела са образувани по заявление по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, като 490 бр. от тях са приключили с произнасяне по същество по исканията за издаване заповеди на изпълнение, а 68 бр. дела са били прекратени и изпратени по подсъдност на други съдилища.

Запазва се тенденцията за съществен брой образувани и решени дела по искове по Семейния кодекс. В сравнение с предходни отчетни периоди се забелязва трайна тенденция към увеличаване на делата по СК, ЗГР, ЗЗДН. Тази тенденция си заслужава да бъде проследена през годините. През последните 3 години броя на делата по СК се е увеличил в пъти, като причина за това можем да търсим в наличието на ясна и трайна практика на съдилищата, вкл. и ВКС по СК и все по-широкият отзвук в обществото, който получават случаите на домашно насилие. Поради тази причина през годината се е запазило обичайно високото постъпление и на молбите по Закона за защита от домашно насилие, като техния брой е 27 бр.

През отчетния период се наблюдава и друга интересна тенденция - на увеличаване процента на исковите производства, спрямо т.нар. „заповедни производства“, но своеобразен спад бележат установителните искове по чл. 422 ГПК. За пръв път през последните 5 години се наблюдава спад на постъплението на този тип дела.

Наказателни дела

От общия брой 465 новопостъпили през отчетния период наказателни дела: 124 бр. са образувани НОХД; 13 бр. – НЧХД; 32 бр. дела по чл. 78а от НК; 129 бр. – ЧНД; 35 бр. – разпити и 132 бр. – АНД.

Постъпилите 124 наказателни дела от общ характер (НОХД) през 2023 година са образувани по следните състави от Наказателния кодекс:

- против личността – 11 бр.
- против правата на гражданите – 0 бр.
- против брака, семейството и младежта – 11 бр.
- против собствеността – 13 бр.
- против стопанството – 0 бр.
- против Държавните органи и обществените организации – 6 бр.
- престъпления против спорта – 0 бр.
- документни престъпления – 6 бр.
- против реда и общественото спокойствие – 7 бр.
- общоопасни престъпления – 70 бр.

При проследяване постъпването на НОХделата по статистическия отчет се стига до извода, че най-често извършвани в съдебния район продължават да са общоопасните престъпления, особено по транспорта, посегателствата против собствеността по глава V-та от Наказателния кодекс, преди всичко кражбите, следвани от престъпните посегателства против брака, младежта и семейството и тези против личността. За последният отчетен период впечатление прави, че многократно се е увеличил броя на НОХД, образувани по чл. 343б, ал. 3 НК (за управление на МПС след употреба на наркотични вещества), както и случаите когато съдът е постановил наказанието ЛОС да бъде изтърпяно ефективно.

Активно се е търсила съдебната санкция като средство за ограничаване на престъпленията и административните нарушения, като следва да се отчете факта, че последните изменения на НПК, които предвиждат възможността за прекратяване на наказателното производство по чл. 78а НК със споразумение влезе в сила от лятото на 2022 г. и все по-активно се прилага между представителите на държавното обвинение и обвиняемите, които са стимулирани от законодателя чрез по-ниска административна санкция по този ред.

Брой свършени граждански и наказателни дела.

От общо разгледаните през отчетния период в съда 1657 броя дела, свършени в края на отчетния период са общо 1509 граждански и наказателни дела. От тях в срок до 3 месеца са приключили 1372 дела, т.е. 91%. За поредна година резултатите относно срочното произнасяне на съдиите по делата са запазени.

Запазва се трайната тенденция от съдиите в Районен съд – Айтос правните спорове по делата да се решават в рамките на разумните срокове (преимуществено това се прави в рамките на 3 месечния срок).

През отчетната 2023 г., от свършените в Районен съд - Айтос 1509 бр. дела, със съдебен акт по същество са приключили 1179 броя дела (78%).

Общо свършени са 485 броя **наказателни дела**, от които решенията със съдебен акт по същество са 338 броя (НОХД - 14 бр.; НЧХД – 5 бр.; по чл.78а НК – 23 бр.; ЧНД – 129 бр.; ЧНД – разпити – 32 бр.; АНД – 135 бр.).

През отчетния период се е запазала тенденцията за намаляване на делата от общ характер, по които се е стигало до постановяване на присъди в процентно съотношение, спрямо общо свършените дела. Причината за това е обяснима: в по-голямата част от случаите, представителите на Държавното обвинение са постигали споразумение с подсъдимите и защитниците им, което от своя страна е облекчавало значително работата както на прокуратурата, така и на съда. Отделно от това е допринасяло за по-своевременното възмездяване

на пострадалите относно нанесените им имуществени вреди, което е предпоставка за одобрение на споразумение.

В Районен съд – Айтос през 2023 г. са внесени 49 обвинителни акта и 71 споразумения по чл. 382 НПК. Отделно от това 13 бр. дела по чл.78а НК са приключили със споразумение за прекратяване на наказателното производство между прокуратурата и обвиняемия, както допуска последната редакция на НПК.

Заслужава да бъде отбелязана тенденцията към увеличаване броя на сключените между подсъдимите и РП-Айтос споразумения за прекратяване на наказателното производство дори в случаите, когато подсъдимия трябва да изтърпи ефективно наказание „лишаване от свобода“. Броят на делата, приключили със споразумение в о.с.з. е 35 бр. НОХД.

Останали несвършени НОХД в края на периода са 14 броя, което е сравнително малко в сравнение с предходни отчетни периоди.

През календарната 2023 г. има само 2 върнати за доразследване на прокуратурата НОХД. Положителната тенденция към намаляване броя на върнатите за доразследване дела може да се търси в ежегодните работни срещи провеждани между съдиите в РС-Айтос и прокурорите в РП-Айтос с цел обсъждане на съдебната практика.

От съдиите в РС - Айтос за 2023 г. са произнесени 14 присъди и 23 бр. решения по НАХД.

Натовареност

Общата натовареност по щат от разгледаните дела е 34,52 бр., а от свършените – 31,44 бр., а действителната натовареност съответно: разгледани – 42,49 бр. и 38,69 бр. свършените дела.

Относно натовареността, следва да се има предвид, че през отчетния период всички съдии в РС-Айтос са замествали съдията по вписванията при ползване на отпуск. Също така като допълнителна натовареност на съдиите следва да се отчете и включването на всеки от тях като лектор по образователната програма на ВСС и МОН.

Трябва да се отбележи, че насрочването на съдебните заседания е своевременно, предвид натовареността на съдиите, а постановяване на съдебните актове в рамките на законоустановените срокове, което е констатирано от ИВСС и ОС-Бургас при извършените планови проверки по наказателни и граждански дела.

Отчетът на свършеното през 2023 година в Районен съд-гр.Айтос сочи, че усилията на съдебната администрация и на магистратите са били вложени в правилната посока, с постигане на високи резултати. Значително е намален броят на останалите стари дела в съда-образувани преди 2018 г., което е

индикация за положените усилия от страна на съдиите за подобряване сročността и качеството на правораздаване.

РАЙОНЕН СЪД – ЦАРЕВО

Утвърденото щатно разписание на Районен съд - Царево към 01.01. 2023 г. включва две съдийски длъжности – една длъжност за председател и една длъжност за съдия, които бяха заети от титуляри – съдия Мария Москова (председател) и съдия Минчо Танев.

След смъртта на съдия Мария Москова на 05.09.2023 г., в съда остана да правораздава единствено съдия Минчо Танев, който с решение по т. 1 от Протокол № 28/12.09.2023 г. на Съдийската колегия на ВСС е определен да изпълнява функциите на „административен ръководител – председател“ на Районен съд - Царево.

Със Заповед № 831/18.09.2023 г. на председателя на Върховния касационен съд, считано от 28.09.2023 г. в РС - Царево е командирован съдия Никола Делиев – съдия в РС - Лом. След преместването на съдия Делиев от РС - Лом в РС - Средец на основание чл. 194, ал. 2 от ЗСВ, същият е командирован в РС - Царево със Заповед № 1199/19.10.2023 г. на зам. председател на Окръжен съд - Бургас.

С решение по Протокол № 37, т. 16.12 от заседание на Пленума на ВСС, проведено на 14.12.2023 г., на основание чл. 30, ал. 2, т. 8 от ЗСВ е разкрита една щатна длъжност „съдия“ в Районен съд - Царево, считано от датата на вземане на решението.

Така, към 31.12.2023 г. щатното разписание на Районен съд - Царево включва три съдийски длъжности – една длъжност за председател и две длъжности за съдия.

Утвърдената обща численост на администрацията на съда през отчетната 2023 г. е 14 щатни бройки, като всичките са заети.

Високата индивидуална натовареност на съдиите от РС - Царево през последните 5 години не само, че се е запазила, но е повишена до прекомерност и през отчетния период на 2023 г. Устойчивата тенденция по отношение на броя на постъпващите в съда дела, както и вида на делата със съответния коефициент за тежест, обосноваха необходимост от три щатни съдийски бройки за обезпечаването на нормален процес на правораздаване.

По отношение броя на съдебните служители, предвид изложените по-долу статистически данни за обема на работа – брой постъпили, разгледани и свършени дела през 2023 г., броят на служителите следва да се запази. Съотношението по щат на съдебните служители към съдии, съдии по вписванията и държавни съдебни изпълнители е 2,8.

БРОЙ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ДЕЛА

През 2023 г. в РС - Царево са постъпили общо 915 броя дела, при 1052 броя дела за 2022 г. и 1333 броя дела през 2021 г. Данните сочат, че в сравнение с миналогодишния период в съда са постъпили 137 броя дела по-малко.

От постъпилите през 2023 г. в РС - Царево общо 915 броя дела, 521 броя са граждански дела и 394 броя са наказателни дела.

ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ

През 2023 г. на производство в Районен съд - Царево са стояли за разглеждане общо 1023 броя дела (при 1148 броя дела за 2022 г. и 1465 броя дела за 2021 г.), от които 108 дела са останали несвършени от предходната година (при 96 дела за 2022 г. и 132 дела за 2021 г.).

От стоящите през 2023 г. на производство 1023 броя дела за разглеждане 601 броя са граждански дела и 422 броя са наказателни дела.

През отчетната година броят на делата за разглеждане в съда е намалял със 125 броя в сравнение с броя на делата за разглеждане през 2022 г. Тук обаче следва да се подчертае, че критерият „брой дела“ сам по себе си не е достатъчен за определянето на натовареността на съдиите (още повече в случаите, при които е нисък броят на останалите несвършени дела от предходната година, както е в РС-Царево). При преценката за натовареността на съдиите следва да се отчита преди всичко вида и сложността на разглежданите през отчетния период дела, което от своя страна води до високи коефициенти на натовареност на съдиите съгласно ПОНС.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Към 01.01.2023 г. в Районен съд - Царево са останали за разглеждане от предходната година 80 броя граждански дела, при 69 броя гр. дела за 2022 г. и 74 броя гр. дела за 2021 г., като се запазва тенденцията за нисък брой на останали несвършени дела, което сочи, че магистратите полагат всички необходими усилия за срочното разглеждане на делата.

През отчетната 2023 г. в съда са стояли за разглеждане общо 601 броя граждански дела, при 586 бр. за 2022 г. и 705 бр. за 2021 г. Данните сочат, че броят на постъпилите и стоящи за разглеждане граждански дела се запазва относително постоянен в сравнение с предходните години.

Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2023 г. е следното: 54 броя дела, образувани по искиове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет., 63 броя дела по облигационни искиове, 46 броя дела по вещни искиове, 35 броя дела за делби, 36 броя дела по установителни искиове, 7 броя дела по искиове по КТ, 5 броя дела за обезпечения, 39 броя частни граждански дела, 313 броя дела

по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, 2 броя частни производства – регламенти и 1 брой – други граждански дела.

От образуваните граждански производства най-голям е броят на молбите чл. 410 и чл. 417 от ГПК, следвани от облигационни иски.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Към 01.01.2023 г. в РС - Царево са останали за разглеждане от предходната година 28 броя наказателни дела, при 27 броя за 2022 г. и 58 броя за 2021 г.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд - Царево е 422 броя дела, при 562 броя дела за 2022 г. и 760 броя дела за 2021 г. Данните сочат, че постъплението на наказателни дела значително е намаляло в сравнение с предходните два отчетни периода, особено в сравнение с 2021 г. (308 дела по-малко), което се дължи на миграционния натиск през посочения период.

По отношение видовете престъпления, най-голям е броят на делата за общоопасни престъпления – 76 дела (при 110 броя за 2022 г. и 106 броя за 2021 г.). Следват делата за престъпления против държавата по чл. 279-281 от НК – 17 дела (при 47 броя за 2022 г. и 142 броя за 2021 г.); престъпления против собствеността – 17 броя дела (при 20 броя за 2022 г. и 29 броя за 2021 г.); дела за престъпления против личността - 10 броя; дела за престъпления против реда и общественото спокойствие – 8 броя; дела за престъпления против интелектуалната собственост – 2 броя; документни престъпления – 1 брой; дела за престъпления против стопанството – 1 брой, дела за престъпления против брака, семейството и младежта – 0 броя.

По чл. 78а от НК през 2023 г. са разгледани 7 броя дела, при 13 броя дела за 2022 г. и 14 броя дела за 2021 г., като при тях се отчита намаление на постъплението.

Частните наказателни дела - съдебно производство през отчетната година са били 72 броя дела, при 118 броя дела за 2022 г. и 132 броя дела за 2021 г. Високото постъпление на този вид дела е свързано с промените в НПК по отношение на разрешенията по ЗЕС.

През отчетната година броят на частните наказателни дела по всички искания към съда в досъдебното производство е 105 броя дела, при 101 броя дела за 2022 г. и 130 броя дела за 2021 г.

Разгледаните през 2023 г. административно-наказателни дела са 94 броя дела, при 125 броя за 2022 г. и 187 броя за 2021 г., като е налице тенденция за намаляване на техния брой в сравнение с предходните години.

БРОЙ НА СВЪРШЕНИТЕ ДЕЛА

През отчетния период са свършени общо 887 броя дела, при 1038 броя дела за 2022 г. и 1369 броя дела за 2021 г.

От общо свършените 887 броя дела през 2023 г., свършените граждански дела са 493 броя (при 504 броя за 2022 г. и 636 броя за 2021 г.) и свършените наказателни дела са 394 броя (при 534 броя за 2022 г. и 733 броя за 2021 г.).

От тях в срок до 3 месеца са свършени общо 796 броя дела или 90% от делата през 2023 г., при 91% за 2022 г. и 92% за 2021 г.

Данните сочат, че и през отчетната 2023 г. са налице изключително добри показатели за срочност на разглеждане на делата, което се дължи на много добра организация на работата в съда като цяло, както и на положените от съдиите усилия за своевременно разглеждане на делата.

В края на отчетния период са останали несвършени общо 136 броя дела, при 110 броя дела за 2022 г. и 96 броя дела за 2021 г. От останалите несвършени 136 броя дела, 108 броя са граждански дела и 28 броя са наказателни дела. По-голямата част от висящите дела са постъпили в края на отчетната година и с оглед спазването на предвидените в закона процесуални срокове и технологичното време, необходимо за призоваване на страните, тяхното разглеждане е останало за следващия отчетен период. По отношение на броя на неприключилите граждански производства следва да се отбележи, че значителна част от тях са с голяма правна и фактическа сложност - вещни иски, делби, търговски спорове и т.н., като в производствата участват и чуждестранни граждани, което обуславя изясняването на фактическата обстановка в няколко заседания с назначаване на експертизи и изслушване на вещи лица, събиране на доказателства и др.

НАТОВАРЕНОСТ

Средна натовареност на съдиите по щат в Районен съд - Царево на база 12 месеца през 2023 година е, както следва:

- Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела е 28,42 дела месечно, при 47,83 дела за 2022 г. и 61,04 дела за 2021 г.

- Натовареност по щат спрямо свършените дела е 24,64 дела месечно, при 43,25 дела за 2022 г. и 57,04 дела за 2021 г.

Средна действителна натовареност на съдиите:

- Действителната натовареност спрямо делата за разглеждане е 44,48 дела месечно, при 49,91 дела за 2022 г. и 66,59 дела за 2021 г.

- Действителната натовареност спрямо свършените дела е 38,57 дела месечно, при 45,13 дела за 2022 г. и 62,23 дела за 2021 г.

Видно от стойностите на действителната натовареност на съдиите, съдът е с натовареност около средната за страната.

В заключение, следва да се отбележи, че независимо от високото натоварване и през 2023 година, съдиите в Районен съд - Царево положиха огромни усилия за справяне с постъпилите дела, както и за правилното изясняване на делата и за спазване на законовите срокове при разглеждането и решаването им.

РАЙОНЕН СЪД - МАЛКО ТЪРНОВО

Съгласно Класификатора на длъжностите в администрацията на съдилищата, утвърденото щатно разписание за календарната 2023 г. на Районен съд - Малко Търново включва 9 длъжности:

- двама магистрати: административен ръководител - председател на съда и съдия;

- един съдия по вписванията;

- един държавен съдебен изпълнител;

- петима съдебни служители.

През изминалата 2023 г. Районен съд - Малко Търново се ръководи от съдия Чанко Петков, който на основание Решение по протокол № 32 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 21 септември 2021 год., е бил назначен за втори мандат на длъжността „Административен ръководител - председател“ на Районен съд - Малко Търново.

С протокол № 25, т. 16 от заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, проведено на 26 юли 2023 г., е закрыта на основание чл. 194, ал. 1 от ЗСВ една щатна длъжност „съдия“ в Районен съд - Малко Търново и е разкрита 1 щатна длъжност “съдия“ в Районен съд Горна Оряховица, считано от 15.09.2023 г. От тази дата до момента в Районен съд - Малко Търново правораздава един магистрат, а именно Административният ръководител съдия Чанко Петков.

По отношение на броя на магистратските длъжности, предвид изложените по - долу данни за натовареността на съдиите и Районен съд - Малко Търново през 2023 г., е необходима промяна в броя на магистратските длъжности, а именно един съдия, както и да бъде назначен съдия по вписванията на свободната щатна бройка, което ни беше отказано към предходен момент.

Наложително е увеличението на щатната численост на съдебната администрация с една бройка за съдебен деловодител на съдебно-изпълнителната служба, тъй като Районен съд - Малко Търново не разполага с такъв щат. Съдът има необходимост и от щат за системен администратор, който да отговаря освен за техническата поддръжка на компютърната и периферна техника, изградената вътрешна мрежа, и за работата с нововъведената ЕИСС. До сега Районен съд - Малко Търново в това отношение разчита изключително много на доброто сътрудничество със системните администратори от Окръжен съд - Бургас и Районен съд - Поморие.

През изминалата година в началото на периода съотношението по щат на съдебните служители/магистратите е 2,5, а в края на годината същото съотношение е 5, а съотношението съдебни служители/съдии, съдии по вписванията и държавни съдебни изпълнители е 1,67.

БРОЙ НА ПОСТЪПИЛИТЕ И РАЗГЛЕДАНИТЕ ДЕЛА

През 2023 г. на производство в Районен съд - Малко Търново са стояли за разглеждане общо 244 дела при 298 дела за 2022 г. и 373 дела за 2021 г. От всички дела 14 броя дела са останали несвършени от 2022 г., при 27 бр. дела несвършени от 2021 г. и 26 дела от 2020 г.

През 2023 г. в РС - М.Търново са постъпили 230 броя дела, при 271 броя дела постъпили през 2022 г. и постъпили дела през 2021 г.- 347 бр.

От направения анализ се вижда, че през 2023 г. постъпилите дела са с 41 бр. по малко от предходната 2022 г. и със 117 бр. по-малко в сравнение с 2021 г.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

На 1.1.2023 г. в Районен съд - Малко Търново, останалите за разглеждане дела от предходни години са 2 бр. граждански дела. Постъпилите новообразувани граждански дела през отчетния период са били 158 броя, при 126 през 2022 г. и при 225 дела за 2021 г.

При направеното сравнение се вижда, че през 2023 г. са постъпили с 32 броя повече граждански дела в сравнение с 2022 г., но с 67 по-малко от 2021 г.

От направения анализ можем да направим извод, че се наблюдава тенденция на леко повишаване на постъпленията на граждански дела спрямо предходната година.

Разпределението на постъпилите гражданските дела през 2023 г. е следното: Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет., ЗБЖИЗБ - 9 дела; Облигационни искове – 17 дела; Вещни искове – 5 дела; Делби и исков по ЗН – 2 дела; Установителни искове – 6 дела; Частни производства – 33 дела; Частни производства – заповедни производства – 85 дела; Частни производства регламенти – 1 дело.

От всички постъпили 158 броя граждански дела, 26 дела са постъпили по подсъдност и едно дело е върнато за разглеждане под нов номер.

От образуваните граждански производства, с най-голям относителен дял са заповедните производства по чл. 410 и чл. 417 ГПК – 85 дела. За сравнение, през предходната 2022 г. заповедните производства са били 75 дела, а през 2021 г. - 115 дела. Изводът, който можем да направим е, че се наблюдава леко завишение на постъплението на този вид дела спрямо предходния отчетен период.

Следващата по-голяма група дела са частните производства, които са 33 броя за 2023 г., при същия брой за 2022 г., при 35 дела през 2021 г., т.е. броят на тези дела е постоянен през сравняваните години.

Следват Облигационните искове – 17 броя през 2023 г., при 4 броя за 2022 г., като през 2021 г. са били 7 броя дела. Тук се наблюдава завишение на постъплението.

През 2023 г. няма постъпили искове по КТ. За сравнение през 2022 г. бяха образувани 2 бр. дела, а през 2021 г. – 0 бр.

През отчетната 2023 г. в РС - М.Търново са разгледани 160 граждански дела, като за сравнение за 2022 г. гражданските дела са били 142 броя, а през 2021 г. - 238 броя. В сравнение с предходната 2022 г. се забелязва леко увеличение на гр. дела, но спрямо 2021 г. намалението е значително.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Към 1.1.2023 г. останалите несвършени наказателни дела са 12 бр., като за сравнение към 1.1.2022 г. са били 11 бр, а към 1.1.2021 г. - 13 бр.

През отчетната 2023 г. в Районен съд - Малко Търново са постъпили 72 броя дела, като за сравнение през 2022 г. - 145 наказателни дела, през 2021 г. в Районен съд - Малко Търново са постъпили 122 наказателни дела, т.е. очертава се тенденция на значително намаление на постъплението спрямо предходните отчетни периоди (73 дела по-малко спрямо 2022 г. и 50 дела по-малко спрямо 2021 г.).

По отношение на постъпилите наказателни дела по видове, най-голямо е постъплението на делата от общ характер – 25 броя, което представлява 34,72% от общо постъпилите наказателни дела. Делата от административен характер са 20 броя – 27,78%, ЧНД – 9 бр. (12,50%), ЧНД-разпити – 13 бр. (18,06%), дела по чл. 78а НК – 5 бр. (6,94%) и НЧХД - 0 бр.

По отношение на постъпилите наказателни дела от общ характер по видове престъпления, през 2023 г. с най-голям относителен дял са престъпленията против дейността на държавните органи и обществените организации - 10 бр. или 40%. На второ място се нареждат образуваните дела за престъпления против собствеността - 7 бр. или 28%. Следващата група дела са общоопасни престъпления – 4 бр.

Общият брой на делата за разглеждане през 2023 г. е бил 84 броя, при 156 броя за 2022 г. и 135 броя през 2021 г.

БРОЙ НА СВЪРШЕНИТЕ ДЕЛА

През календарната 2023 г. са свършени 230 броя дела, от които 151 граждански дела и 79 наказателни дела. За сравнение през предходната 2022 г. са свършени общо 284 дела, а през 2021 г. - свършените дела са били 346 броя.

В тримесечен срок, от всички свършени през 2023 г. дела, са приключили 219 броя или 95% (през 2022 г. - 92%, а през 2021 г. - 93%). През годината няма просрочено предаване на съдебни актове.

Висящите дела в края на отчетния период са били 14 броя, от които 9 граждански дела и 5 наказателни дела. По отношение на броя на не приключилите производства – постъпването на делата през последните дни на годината и процесуалните срокове, уредени в ГПК, предпоставят невъзможността за приключването им в рамките на същата година. Също така влияние оказва отдалечеността на съдебния район от областния център и служебната ангажираност на процесуалните представители на страните по гражданските дела, и вещите лица, обективната невъзможност на вещите лица да изготвят в указания срок възложените им експертизи, както и обективната невъзможност за явяването в съдебно заседание на страните, техните процесуални представители и вещите лица поради труднопроходими пътища през зимния период. Особено затруднение съдът среща при призоваване на подсъдимите по дела образувани по чл. 279 НК. Често на посочения в обвинителния акт адрес се оказва, че няма такова лице и съдът предприема мерки за издирване на лицето, което отнема доста време до установяване на актуален адрес и призоваване на подсъдимия.

СРЕДНА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ

Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела за 2023 г. е била 20,33, за 2022 г. е била 12,42, като за 2021 г. е била 15,54.

Натовареност по щат спрямо свършените дела за 2023 г. е била – 19,17, за 2022 г. – 11,83, като за 2021 г. е била 14,42.

Действителна натовареност спрямо делата за разглеждане през 2023 г. – 12,20, спрямо 2022 г. - 24,83, при 28,69 през 2021 г.

Действителната натовареност спрямо свършените дела за 2023 г е била – 11,50, при 23,67 за 2022 г. и 26,62 през 2021 г.

При отчитане на натовареността на съдиите следва да се отбележи, че натовареността е с тенденция за намаляване спрямо последните две години, което е обусловено от по-малко постъпилите дела през 2023 г.

През годината съдиите при Районен съд - Малко Търново са положили много старание и усилия за правилното изясняване на делата и за спазване на законовите срокове при разглеждането и решаването им.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид изложените по-горе резултати, правораздавателната дейност на съдиите от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища в региона може с пълно основание да бъде определена като много добра. Има още какво да се желае по отношение на срочността на изготвяне на съдебните актове за част от магистратите в районните съдилища и Окръжен съд- Бургас. Следва да се отбележи, че с оглед данните за постъпление на делата в ОС-Бургас и всички районни съдилища, трябва да се обърне внимание на сериозното и задълбочено проучване и подготовка на делата и на качеството на постановяваните актове.

Магистратите и съдебните служители от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища непрекъснато се стремят към повишаване на квалификацията си и полагат усилия да изпълняват съвестно и компетентно задълженията си за постигане на още по-добри резултати. За следващата година си поставяме по-високи цели, включващи по-ефективен достъп до правосъдие, отчетност и прозрачност на работните процеси и правораздаване, основаващо се на върховенството на закона.

Административен ръководител- председател

на Окръжен съд- Бургас:

Росица Темелкова